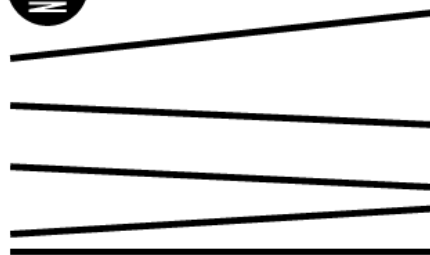

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 3

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

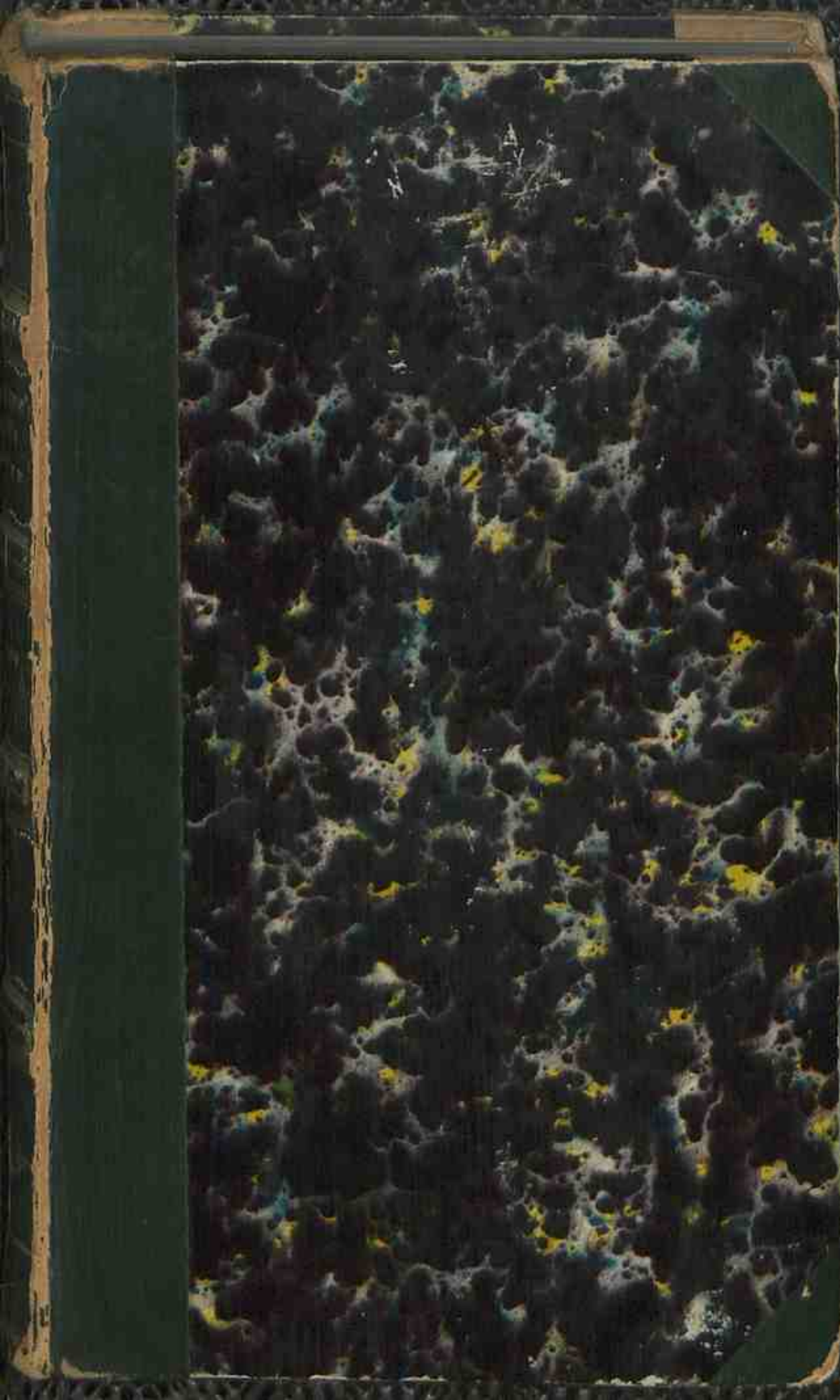
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

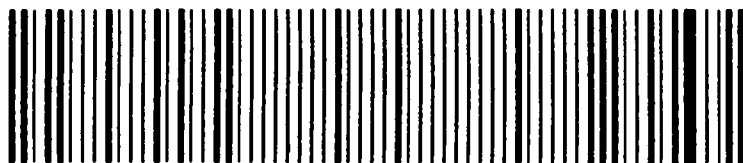
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56-150-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01040 1

REX/5

William Shakspeare's

Dramatiske Bærker,

oversatte

af

Peter Boersom,
kongelig Skuespiller.

Tredie Deel.

Selbst unter dem Heiligsten ist nichts, das heiliger wäre als die
Geschichte; dieser große Spiegel des Weltgeistes, dieses ewige
Gedicht des göttlichen Verstandes: nichts das weniger die Berüh-
rung unreiner Hände ertrüge!

Schelling.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. S. Schubothes Boghandling.

Trykt hos J. C. F. Græbe.

1846.

[Faint, illegible handwritten notes]

100-443887-100

335

100-443887-100

1. *Chlorophyll*

1. What is the purpose of the document?
 2. What are the main findings of the study?
 3. What are the implications of the findings?
 4. What are the limitations of the study?
 5. What are the conclusions of the study?

Til Læseren.

De Aar, som ere henrindne, siden foregaaende Deel af Shakspeare udkom, have været saa ugunstige for videnskabelige Foretagender, at jeg vel neppe behøver at bede Digterens Undere om Tilgivelse for at dette Bind kommer saa seent.

I Forerindringen til anden Deel af min Oversættelse havde jeg bestemt Macbeth og Richard den Anden til at udgjøre Indholdet af dette Bind. Jeg har siden forandret min Tanke, og vil nu fremdeles i de følgende Dele fare fort med Digterens Stykker af Englands Historie. Forend disse ere færdige, bliver Macbeth ikke trykt; men jeg nærer Haab om, længe før den Tid, ja maaskee inden Aars Frist, at skulle faae dette Mesterværk af Shakspeare fremstillet for mine Landsmænd, ikke i døde Bogstaver, men i levende Ord og Aand paa Skuepladsen.

Og i det jeg nævner Skuepladsen, kan jeg ei andet, end med sand Taknemmelighed, i alle Britterbardens Benner's Navn bevidne Theatrets høie Bestyrere dyb Hoiagtelse, fordi de have aabnet denne Digter Udgang til Kongen af Danmarks Skueplads. —

Saaledes er Hamlet*) spillet. Romeo og Julie antaget og bestemt til Opførelse; ligeledes Kong Lear, som endnu i denne Vinter skal gives. Heller ikke kan jeg forbigaae her at nævne, at paa intet af alle Theatre i Verden, selv paa Englands, komme Shakspeare's Stykker saa uforandrede og uforvanskede frem, som her paa Kongen af Danmarks.

Naar den næste Deel af min Oversættelse skal udkomme, tør jeg ikke bestemt sige, da Erfaring har lært mig, hvor meget uforudseete og uforudseelige Begivenheder kunne tvinge til at bryde Løfte. At Arbeidet imidlertid fortsættes med Lyst, og at det har været, er, og vil blive mig den kjæreste Beskjæftigelse i de Fritimer, som undes mig, det behøver jeg vel ikke at forsikre Nogen om.

Kjøbenhavn, i November 1814.

Oversætteren.

*) At det kun to Gange er givet, er deels min Skyld, som under Gigtsmerter ikke kunde spille nogen, end sige denne ubyre, angribende Rolle; deels den høie Directions, for saavidt, som den har været human nok til ikke i min Sygdom at ville doublere en Rolle, den vidste jeg maatte have om Kjærlighed for.

Kong

Richard Den Andens

Liv og Død.

Personer:

Kong Richard den Anden.

Edmund af Langley, Hertug af York } Dntler til
Johan af Gaunt, Hertug af Lancaster } Kongen.
Henrik, med Tilnavn Bolingbroke, Hertug af Here-
ford, Son af Johan af Gaunt; og siden Konge un-
der Navn af Henrik den Fjerde.

Hertugen af Aumerle, Son af Hertugen af York.

Mowbray, Hertug af Norfolk.

Hertugen af Surrey

Greven af Salisbury.

Grev Berklej

Bushy

Baggot } Kong Richards Kreature.

Green

Greven af Northumberland.

Henrik Percy, hans Son.

Lord Ross.

Lord Willoughby.

Lord Fitzwater.

Biskoppen af Carlisle.

Abbeden af Westminster.

Stor-Marschallen.

Endnu en Lord.

Ridder Pierce af Erton.

Ridder Stephen Scroop.

Hovedsmanden for en Trop Wallisere.

Kong Richards Dronning.

Hertuginde af Gloster.

Hertuginde af York.

En Hofdame hos Dronningen.

Adels herrer, Herolder, Hovdinge, Krigere, trende Urte-
gaardsmænd, en Fangevogter, et Sendebud, en Stald-
karl; Følge.

Scenen: forskellige Egne af England og Wales.

Kong Richard den Andens Liv og Død.

Første Akt.

Første Scene.

London. En Sal i Slottet.

Kong Richard træder ind med Folge; Johan af
Gaunt og andre Edle med ham.

Kong Richard.

Johan af Gaunt, ærværdige Lancaster,
har Du ifølge Gød og Pligt bragt hid
Din Son, den djarve Henrik, Herefords Hertug,
at vedstaae hine høie Slagemaal,
dem nys vor Tid tillod os ei at høre,
med Hertugen af Norfolk, Thomas Mowbray?

Gaunt.

Det har jeg, Eders Raade.

Kong Richard.

Sig mig fremdeles, har Du prøvet ham;
opægger gammelt Nag ham ei til Klage;
men klager han med Skjel, som tro Mand egner,
hins Høiforræderi fuld vel bevidst?

Gaunt.

Saa vidt jeg kunde speide ham, paa Grund af
et farligt, fjendtligt Sind, seet hos hans Modpart,
paa Eders Heihed sigtet; — ei af Nag.

Kong Richard.

Saa kald dem hid; med Ansigt vendt mod Ansigt,
og vreden Bryn med Bryn, vi selv vil høre
Anflager og Anflaget frit at tale. —

(Mogle af Følget gaar ud.)

Haardhalse begge; tredsige som Fjelde,
som Havet dove, som Lynstraaler snelle.

(Følget kommer tilbage med Bolingbroke og Norfolk.)

Bolingbroke.

Gid langt, lykfsaligt Liv og Regimente
tilfalde maa min hulde Herre Konge!

Norfolk.

Hver Dag forhoie den henrindnes Fryd,
til Himlen, avindsyg paa Jordens Lykke,
Udodeligheds-Kronen paa Jer sætter!

Kong Richard.

Hav begge Tak! dog een af Jer os smigrer;
det sees af Sagen, hvi I kom: for nemlig
for Heiserraad hinanden at anklage. —
Hereford, min Frænde, hvad fremfører Du
mod Hertugen af Norfolk, Thomas Mowbray?

Bolingbroke.

Først (Himlen være Vidne til min Tale!)
af undersaatlig Pligt, af Omhu for
min Fyrstes dyrebare Sikkerhed,
og frie for alskens ilde avlet Had
jeg staaer som Klager for min Kenges Mafyn; —
Nu, Thomas Mowbray, jeg til Dig mig vender,
og mærk min Hilsen vel; thi hvad jeg taler,

mit Legem skal bevise her paa Jorden,
 eller min Aand tilsvare det i Himlen;
 Du est en Høiforræder og en Ridding;
 for god at være sligt; for slet at leve,
 thi viid: paa Himlens den krystallne Bue
 er sorten Sky just dobbelt grim at skue;
 Og, at mit Ord ei plat til Jorden falder,
 jeg høit Dig Høiforræder atter kalder;
 Og, flux, vil Kongen, skal mit Riddersværd
 bevise hvad min Tunge talte her.

Norfolk.

Lad mine kolde Ord ei her anklage
 min Ridsfjerhed; ei Dvindefrig vi føre,
 og bittre Skrig fra tvende vrede Tunger
 voldgister ikke Sagen mellem os to;
 det Blod er varmt, som for hiin Sag skal kjoles.
 Dog brammer jeg ei af saa tamt et Taalmod,
 at nu jeg kunde tie qvær. Først hindrer
 min Agt for Eders Høihed mig at give
 den frie Tale Toile frit og Spore;
 hvis ei, da løb den, til den havde hjembragt
 Forrædernavnet i hans Hals med Renter.
 Hans høie Kongeblood tilsidefat;
 tilsidefat hans Slægtiskab med min Fyrste,
 saa trodser jeg ham; ja jeg spytter ad ham;
 jeg kalder ham en Skurk, en seig Bagvadsker.
 For at bevise det, vil jeg indromme
 ham hver en Trekampsfjerdeel; vil jeg naae ham,
 og var det end til Føds, hist mellem de
 med evig Gis bedækte Alpetinder,
 i hver en øde, ubebo'lig Drk,
 hvor aldrig Britter Fod end turde sætte.
 Lad dette berge Dig min Trostskab, Konge!
 ved alt mit Haab og Trost; kun Logn kom fra hans
 Tunge.

Bolingbroke.

Der, blege Ridding! fæster jeg mit Pant,
 her Kongens Frændskab jeg tilsidefætter;
 her jeg mit hvide Gyrtelblod affiger,
 det ei Din Agt, men kun Din Feighed paaskjød;
 har Brodens Angst end levet Dig Kraft nok til
 at tage op mit Urespant, da buk Dig;
 ved det, og alle andre Ridderfikke
 vil jeg bevise, Arm mod Arm, hvad jeg
 har sagt, og værre Ting end Du kanst tænke.

Norfolk.

Jeg tager det, og sværger ved det Sværd,
 som lagde Ridderfabet paa min Skulder,
 at stande frem alt efter Lov og Sæd til
 hver Dyst, hver Prove Ordrens Bud mon ædse.
 Jeg gaaer i Kreds, og ramme mig Dit Slag,
 er jeg Forræder, og ei Ret min Sag!

Kong Richard.

Hvad lægges Mowbray da til Last? Svart maa
 det være, som skal vække Skin af Tanke
 i vores Bryst om noget Ondt hos ham.

Bolingbroke.

See, hvad jeg taler skal mit Blod bevise. —
 Mowbray fik otte tusind' Rosenobler
 som Forskud for sin Konges Krigere;
 dem forbeholdt han sig til nedrigt Brug
 som troløs Falskner, og et svigfuldt Uffkum.
 Desuden siger jeg, og vil bevise
 i Kamp — her, hvorsomhelst, i fjernest Jordstreg,
 som brittisk Die skimted', at til alle
 Forræderier, som i atten Aar
 opspandtes og udrugedes i Landet,
 var falsken Mowbray første Hovedkilde.
 Saa, siger jeg, og det vil jeg bevise

grant paa hans Skjendselsliv; han lagde Planen
til Hertugen af Glosters Dod; han ægged
hans for lettroende Tjender op, og altsaa
som feig Forræder lod hans fromme Sjæl
udsvømme gjennem blodige Bunders Sluser.
Hiint Blod, liig Abels ved sit Offer, raaber
fra Jordens tungeløse Guler op
til mig om Ret og strængest Tugtelse;
og med min hæderfronte Abels Værd,
døe skal jeg; eller tugte skal mit Sværd!

Kong Richard.

Hvor mægtig Dræslugt hans Djærvhed tager! —
Thomas af Norfolk, hvad har Du at svare?

Norfolk.

O, lad min Konge vende bort sit Ansigt,
o, lad hans Dre være døvt en Stund,
mens jeg fortæller her hans Stammes Skjændsel,
hvorlunde Gud og Mand sliig Løgner hade!

Kong Richard.

Mowbray! vort Dommerblik er upartisk;
var han min Broder, ja mit Riges Arving,
(som kun han er min Faders Brodersøn)
jeg sværger her ved Kongespirets Høihed,
sliig nær Forvandtskab til vort hellige Blod
ham baaded' ei, og ledte ei et Haarbred
min faste Sjæl fra Retfærdshænen ud;
Han er vor Undersaat, det est og Du;
saa tal da uden Frygt, og freidig nu!

Norfolk.

Saa, Bolingbroke! dybt fra Dit Hjerte vælded'
Legn af Din falske Hals. De trende Parter
af det omtalte Forstod for Calais
betalte jeg hans Høiheds Folk pligtskyldigst;
den fjerde Part beholdt jeg, med hans Billie,

saasom min Konge skyldte mig en Rest
 paa en anseelig Regning fra den Tid
 jeg hentede ham sin Dronning hid fra Frankrig;
 thi svælg Din Lagn! — Og nu om Glosters Død —
 jeg slog ham ei, men, mig til Skam, vedstaaer,
 at i hiin Sag jeg glemte Gød og Pligt. —
 Hvad Eder angaaer, Hertug Lancaster,
 I ædle Fader til min Alvindsmænd,
 engang jeg lagde Eders Liv en Snare,
 en Synd, som pincer end min Sjæl med Nag;
 men før jeg sidste Gang tog Sakramentet,
 da skristed' jeg det, og udtrykkelig
 bad Eders Naade om Tilgivelse,
 og fik den, haaber jeg. — See her min Brøde.
 En Riddings Had er Resten kun af Klagen,
 en treløs, en vanslægtet Høiforræders;
 det vil jeg selv paa Ridderviis bevise,
 og kaster nu, til Tak for sidst, mit Pant,
 opblæste Høiforræder! Dig for Tode;
 min Riddertro vil jeg besegle med
 det bedste Blod i Dine Hjertefamire.
 Jeg beder Eders Høihed! frem min Sag,
 i det I sætte flur vor Vres Provedag!

Kong Richard.

Hærmændte Riddere! lad mig Jer styre.
 Mens Eders Galde uden Mæreladen;
 det foreskrive vi, skjænt Læge ei;
 Dybt Saar for dybe Jandsnit baner Ve.
 Forlader, glemmer, og hverandre favner!
 vor Læge siger: „nu ei Mæreladning gavner.“
 Kom, Farbroer! lad os see vi læge dette Saar;
 med Norfolk taler jeg; til Eders Son I gaaer!

Gaunt.

Alt mægle Fred er aflægs Graaskjægs Sag. —
 Kast Norfolks Pant, min Son! og far i Nag!

Kong Richard.
Og Norfolk! fast I hans!

Gaunt.
Nu Henrik! nu?
jeg byder lydende, thi lyde Du!

Kong Richard.
Kast, Norfolk! lyd, hvis Du har kjær Din Fred!

Norfolk.
Jeg, Konge! for Din Tod mig faster ned.
Kræv Liv og Blod, men ei min Skjændsel, Herre!
Liv, Blod tilhører Dig; men Ridderære,
der herlig leve skal trods Død og Grav,
den aldrig jeg til Skjændselsbrug hengav.
Anslaget, skjændet, revset her jeg staaer;
her giftig Klaffers Spyd mig gav et Banesaar,
det læger Balsom ei; men kun hans Hjerteblood,
som aanded' Giften ud!

Kong Richard.
Ha! trodsig-vilde Mod!
Giv Pantet! — Lovens Magt gjør Leoparden tam.

Norfolk.
Dens Spætter skiftes ei. — D, tag blot bort min
Skam,
saa gier jeg flux mit Pant. Det dyre, største Gode,
o Herre Konge! her paa denne Tumleflode
er Vren, reen for Plet; hvor den ei findes meer,
er Manden meer ei Mand, men kun et malet, Veer.
Ja dyrest Edelsteen, tidobbelt laaset ind,
er i et trofast Bryst et djærvt og dristigt Sind.
Min Vren er mit Liv, saa fast i det indbunden,
at, tages Vren bort, er Livets Glas udrunden.
Thi Konge! lad mig djærvt for Vren nu bestaae;
i den jeg levet har, for den i Død vil gaae!

Kong Richard.

Kast, Frænde! Eders Pant! vil I begynde?

Bolingbroke.

O Herren fri mig fra saa skjændeligt at synde!
Skal mig min Fader see berøvet Heltemod?
skal jeg fornedre feig mit høie Adelsblod
for denne Ridding? For med slikt et Saar
min Tunge skammeligt min Ridderære slaaer,
for den saa skjændigt taler, skal min Tand
den feige Talsmand knuse ret paa Stand,
og blodig den til Spot i Mowbrays Ansigt spytte,
hvor Skjændsel boer saa godt, at aldrig den vil flytte!

(Gaunt gaar.)

Kong Richard.

Vi fødtes ei til Benner, men til Bud;
dog da vort Bud formaaer ei Fred at stifte,
saa stander, under Eders Livs Fortab,
I frem i Coventry St. Lamberts Dag;
Der Hadets gamle Tvist, som frisk endnu mon brænde,
skal Eders gode Sværd og Pantser evig ende.
Forjones vil I ei, saa lad da Seir og Tab
forkynde-llret her, hist ægte Ridderiskab. —
I, Marskalk! ordne Alt; Herolder did lad gaar,
at denne lille Krig kan skyndsomst Ende faar!

(De gaar.)

Anden Scene.

London. Et Værelse i Hertugen af Lancasters
Pallads.

Gaunt træder ind, med Hertuginde af Gloster.

Gaunt.

Al, mit og Glosters nære Blodforvandtskab
opægger mig langt meer end Eders Skrig
til at staae op imod hans Mordere.

Men da nu Straffen ligger i de Hænder,
 som oved Broden, den vi ei kan ændre,
 saa give vi vor Sag i Himlens Haand,
 som, naar den seer paa Jorden Tidens Fylde,
 vil regne Hevnens Ild paa Syndens Hoved.

Hertuginde.

Er Broderbaand Dig da ei stærkere Spore?
 Er i Dit gamle Blod ei Gnist af Venstreb?
 Edwards syv Sonner, hvoraf Du est een,
 var som syv Flaske af hans hellige Blod,
 som Grene syv, oprundne af een Rod.
 Naturen har udtørret nogle af dem;
 nogle af Grenene har Skjæbnen sældet;
 men Thomas, min Gemal, mit Liv, min Gloster, —
 een Flaskefuld af Edwards hellige Blod,
 en herlig Green udaf hans Kongestamme, —
 er sonderbrudt, og spildt den dyre Saft;
 er huggen af; dens Sommer-Lovpragt blegnet
 for Alvinds Haand, og blodig Morderere.
 Alf, Gaunt! hans Blod var Dit; den Seng, det Skjød,
 den Kraft, den Form, som danned Dig, den danned
 og ham til Menneske. Du lever, aander;
 dog est Du dræbt i ham; Du fuldelig
 samtykker i Din Faders Død, i det
 Du rolig seer Din arme Broder døe,
 som var et Billed' af Din Faders Liv.
 Kald det ei Taalmod, Gaunt! det er Fortvivlen!
 I det Du taaler saa Din Broder myrdes,
 Du viser Kongeveie til Dit Liv,
 og lærer Morderen at slagte Dig.
 Det, som hos ringe Mand vi kalde Taalmod,
 er bleg, kold Feighed i et Adelsbryst.
 Hvad skal jeg sige? — For Dit Liv at sikkre,
 det bedste er, min Glosters Død Du hevner!

Gaunt.

Lad Himlen domme her; thi Himlens Guldmagt,
dens Sendebud og før dens Ansigt selv,
aarsaget har hans Død; og var det Brøde,
da hevne Himlen det; men aldrig skal
jeg løfte Bredens Arm imod dens Tjener.

Hertuginde.

Hvor da, af! hvor skal jeg min Sorrig klage?

Gaunt.

Før Gud, som Enfers Stridsmand, Skjold og Bærge.

Hertuginde.

Nu, ja! det vil jeg. — Gamle Gaunt, Farvel!
Du gaaer til Coventry, for der at see
vor Frænde kæmpe med den grumme Mowbray.
D sid paa Heresfords Spær, min Glosters Ikret,
at det maa bære Slagter Mowbray's Bryst!
og svigter Lykken ved den første Dyst,
da tynge Mowbrays Synder saa hans Barm,
at det hans stolte Gangers Ryg maa brække,
og hovedfulds ham ind i Skranken fæste,
som uselt Kryb for vores Frænde Heresford. —
Far, Gaunt! nu vel! Din fordyums Broders Mage
i Sorrigs Selskab gaaer at ende sine Dage!

Gaunt.

Far, Søster, vel! til Coventry jeg maa.
Held stedse hør hos Dig, som did med mig det gaae!

Hertuginde.

Dog tør, endnu et Ord: —
hvor Sorrig rammer springer den tilbage,
ei ved sin hule Tombhed, men sin Bægt.
Før jeg begyndte, Afsked alt jeg tog,
thi synes Sorg skjønt endt, den endes ikke dog.
Hils kjærligen min Broder Edmund York. —

See det er Alt; — nei, nei! endnu ei gaac;
 skjøndt det er Alt, I maa ei haste saa;
 Jeg husker vist nok meer. Beed ham — ja hvad? —
 Alt han i Blasby snart besøger mig.
 Dog, Vork! hvad er vel der at see for Dig?
 kun tomme Bærelser, og nøgne Bægge,
 utraadte Gliser og en øde Borg?
 Hvad Velkomst ser Dig? kun min bittre Sorg.
 Thi hils ham blot; lad ham saa langt ei gaac
 at søge Sorg, som boer i hver en Braa;
 jeg trostløs gaaer at døe, at ende Sorg og Møie;
 mit sidste Livs-Garvel staaer i mit vaade Dø!

(De gaac.)

Tredie Scene.

Gosford Bang ved Coventry.

(Skranken er sat; man seer Kongens Throne. Herolder
o. s. v. staae rede paa Plads.)

Stormarskalken og Numerle træde ind.

Marskalken.

Nu, Lord Numerle, er Henrik Hereford væbnet?

Numerle.

Fra Top til Taa, og længe at fremstande.

Marskalken.

Og Hertug Norfolk djærv og dristig venter
blot Stævningsklangen af sin Modparts Trompet.

Numerle.

Velan, saa staae de Stridende da rede,
og vente blot paa Majestætenes Ankomst. —

(Klang af Trompeter. Kong Richard træder ind, og
iager Sæde paa Thronen. Gaunt og flere Edle
følge, og tage saa deres Sæder. Der stødes i en
Trompet udenfor; da træder Norfolk ind i fuld
Rustning, en Herold gaaer foran ham.)

Kong Richard.

Marfalk! adfperg hiin Stridsheft, hvi han fremftaaer
for os faaledes flædt i Jern og Blade.
Forlang hans Navn, og lad ham efter Sæd
da fvarge paa fin Sags Retfærdighed!

Marfalken.

I Guds og Kongens Navn, fiig hvo Du eft,
og hvi Du kommer her i Ridderplade?
Mod hvem fremtræder Du? hvad er Din Tvift?
Tal Sandhed ved Din Ged og Ridderfkap;
og faa befjermé Himlen og Dit Mod Dig.

Norfolk.

Mit Navn er Thomas Mowbray, Norfolks Hertug.
Jeg kommer hid, forpligtet ved min Ged,
(den Gud forbyde, Ridder ffulde bryde!)
at værne om min Trofkap og min Guldffab
mod Gud, min Konge og min Ret i Tiden,
mod Heresfords Hertug, fom anflager mig;
for ved Guds Naade og ved denne Arm,
min Vres Forsvar at bevife ham
Ferreræder mod min Gud, min Konge, mig.
Saa fandt mig hjælpe Gud, jeg fægter ærligt!

(han tager fin Plads.)

(En Trompet lyder. Folingbroke træder ind i Rustning. En Herold gaaer foran ham.)

Kong Richard.

Marfalk, adfperg hiin Riddersmand i Rustning,
hvem han mon være, hvi han kommer hid,
faaledes frigerft flædt i Jern og Blade?
og formelig, altsom vor Lov befaler,
forher ham om hans Sags Retfærdighed.

Marfalken.

Hvad er Dit Navn? og hvi fremftander Du
her for Kong Richard i hans høie Sfranke?

Mod hvem fremtræder Du? hvad er Din Tvist?
Saa sandt Dig hjælpe Gud, tal Sandhed, Ridder!

Bolingbroke.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
er jeg, som væbnet staaer, for at bevise
ved Himlens Naade og mit Mod i Skranken
paa Thomas Mowbray, Hertugen af Norfolk,
at han Forræder er høist sult og farlig
mod Gud i Himlen, Kongen og mod mig;
Saa sandt mig hjælpe Gud, jeg sægter ærligt!

Marškalken.

Bed Dødsstraf understaae sig Ingen nu
formastelig at nærme sig til Skranken,
Marškalken, og de Embæds mænd undtagne,
som efter gammel Skik skal ordne Kampen!

Bolingbroke.

Lord Marškalk, lad mig kysse Kongens Haand,
og for Hans Majestæt mit Kne nedbøje;
for jeg og Mowbray ligne tvende Mænd,
der love lang og modig Pilgrimsvandring;
thi sige vi heitideligt Farvel
og huldte god Nat enhver til sine Venner.

Marškalken.

Den Klagende formelder ydmygst Hilsen
og Ben om Afskedskys paa Kongens Haand.

Kong Richard.

Vi stige ned og tage ham i Favn.
Min Frænde! Er Retsfærdighed Din Sag,
saa frene Seir Din stolte Kamp i Dag.
Farvel, mit Blod! men hvis i Dag det flød,
begræde torde vi, men hevne ei, Din Død.

Bolingbroke.

O Gud! vanhelliger ei Ederes ædle Taarer

for mig, hvis Mowbrays Spær i denne Kamp mig
saarer;

saa djervt som Falkens Flugt paa ringen Fugl nedslaaer,
saa trostningsfuld jeg her til Dyst med Mowbray gaaer.

(til Stormarskalken.)

Min hulde Herre! Nu Farvel til Eder; —
Farvel, min ædle Frænde, Lord Numerle; —
Ei syg jeg er, skjendt har jeg Sag med Døden,
men rask og ung og frisk som Morgenrøden. —
Som Gæst det Sødste ved Gildets Ende nyder,
saa jeg det Kjæreste tilsidst Farvel nu byder.

(til Gaunt.)

O Du, den jordiske Skaber af mit Blod —
hvis evig unge Mand, i mig gjenfødt,
med tofold Kraft mig hæver, for at gribe
den Seierskrands, som overskygger mig. —
Giv Styrke til min Rustning med Din Bøn;
med Din Belsignelse hærde Landens Dø,
at den maa trænge gennem Mowbrays Pantser,
og frisk opblanke, Johan Gaunt, Dit Navn
selv i Din Henriks raske Riddersjærd!

Gaunt.

Gud give Lykke til Din gode Sag!
Vær snar, som Lynet, i Udførelsen;
dobbelt fordobbele lad Dine Slag
som Tordenstraalen falde knusende
ned paa Din dødelige Fjendes Hjelm.
Trif op! Vær stærk og lev, Du unge Blod!

Bolingbroke.

Mig skjærmer nok St. George, og Uskylds Mod!
(han tager sit Sæde.)

Norfolk.

Hvordan end Himlen eller Lykken faster

mit Lod, da lever eller døer en Ridder
 oprigtig, ærlig, tro Kong Richards Throne;
 aldrig har Fange med saa freidigt Hjerte
 afkastet Fængselslænkerne, og hilset
 den gyldne Friheds Favn, som nu min Land,
 fryddandsende og jublende sig gotter
 til Tvekamps Gildet med min svorne Fjende. —
 Stormægtigste Konge! Riddere, modtag
 mit Dufte om mangt seirfæl Nar og Dag.
 Som til et Skiftavlsbord, saa fro og hold
 gaaer jeg til Kamp, thi Retfærd er mit Skjold.

Kong Richard.!

Farvel, Lord Norfolk! da; — jeg skuer nøie,
 der lyser Mod og Dyd ud af Dit rene Die. —
 Befal nu Kampen, Marskalk! og begynd!

(Kongen og de Edle træde tilbage til deres Sæde.)

Marskalken.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby,
 modtag Dit Spyd, og Gud bestjerne Retten!

Bolingbroke (reiser sig.)

Stærk, som et Taarn, i Haab, jeg siger: Amen!

Marskalken.

Bring dette Spyd til Thomas, Norfolks Hertug!

Første Herold.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
 staaer her for Gud, sin Konge, og sig selv;
 Skuldt vil han hedde, om han ei beviser,
 at Thomas Mowbray, Norfolks Hertug, er
 Forræder imod Gud, mod Kongen, ham;
 han stævner ham at træde frem til Kamp.

Anden Herold.

Her stander Thomas Mowbray, Norfolks Hertug;
 Skuldt vil han hedde, om han ei beviser,

i det han værger for sin egen Ære,
 Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
 er troløs mod sin Gud, sin Konge, ham;
 han fremstaaer bold, af egen Drift og Hu,
 og venter blot paa Tegn til at begynde.

Marſkalken.

Kling da, Trompeter; og til Kamp, I Kjemper!

(Trompeterne blæse Kampsignal.)

Hold inde! Kongen har sin Stav nedkastet!

Kong Richard.

Lad begge flur nedlægge Hjelme og Landse,
 og atter vende om til deres Sæde. —

I følger os: — og lad Trompeter klinge,
 mens vi forkynde dem hvad vi beslutte!

(Længe udholdende Trompetklang.)

(til de Stridende.)

Træd hid!

Og hør hvad med vort Raad vi har besluttet!
 at ei vort Riges Jordbund skal besudles
 med dette dyre Blod, den selv opfostred',
 da vore Dine hade Rædselsjynet
 af Brødres Saar ved Brøders Sværd oppløiet;
 og da vi tree at ørnevinget Stoltthed
 samt himmelstræbende Uergjerrighed,
 og Rid, som skyer en Sidemand, Jer ægger
 at vække Freden, der i Landets Bugge
 med Barnets søde, stille Hvile sover,
 som skræmmet op ved Trommens høie Hvirvler,
 ved Krigstrompetens høje Skrald, og Braget
 af vreden Staal mod Staal bortskræmmes vilde,
 liig jagren Sangsugl fra vor stille Grændse,
 og faae os til i Brøderblod at vade; —
 saa lyse vi Jer bort fra Land og Rige. —
 I, Hereford! under Straf af Død skal ei,

for Somn're ti har prydet vore Marker,
gjenhilse vore skjønne Kongeriger,
men vandre Landsforvistes fjerne Stier!

Belingbroke.

Skee Eders Billie, det en Trost dog er, —
den Sol, som varmer Jer, den lyser ogsaa der;
den gyldne Jld, som skinner her til Lands,
paa den Forvistes Bei skal ogsaa sprede Glands.

Kong Richard.

Dig, Norfolk! forestaaer en haardere Dom,
som jeg fast nodig og uvillig fælder.
Den træge Times Gang skal ei bestemme
Din Landsforviisnings endeløse Grændse; —
Jeg, under Dødsstraf, Dig forkynder her
et haabløst Ord: „Du vender ei tilbage!“

Norfolk.

En grusom Dom, min Herre og min Konge!
fra Eders Høiheds Mund mig heel uventet, —
en bedre Løn end sligt et Ulivsjaar,
end at udkastes under vilden Sky
har jeg dog nok fortjent af Eders Haand.
Det Sprog, i fyrgetyve Aar jeg lærte,
mit gode Engelsk maa jeg nu forg'emme.
Min Tunge baader mig fra nu saa lidet,
som Gige eller Harpe uden Strænge,
som kunstrigt Strængeleeg, der laases ind,
eller antvordes i en Haand, der kjender
ei Grebet til at faae det til at flinge.
I fængslet har min Tunge i min Mund
med dobbelt Gitter for af Tand og Læber,
og dum, ufølsom, dørsk Uvidenhed
er Fangesøgeden I sætter hos mig.
Jeg er for gammel nu til Amnestuen,
for gammel til paa nye at gaac i Skole;

hvad er Din Dom da vel? kun maalloes Død,
i det Du Medersmaal at aande mig forbød.

Kong Richard.

Nu nytter Klynken ei; affagt er alt vor Dom,
og efter Dommersprog for jilde Klage kom!

Norfolk.

Fra Fædrelandets Lys jeg saa da bort mig vender
til Skygger, hvor mig Mulm og evig Nat omispænder.
(vil gaae.)

Kong Richard.

Vend om, og tag en Sed med! lægger paa
mit Kongesværd de landsforviste Hænder;
sværg ved den Pligt, I skyldes Gud, (vor Andeel
i Eders Pligt forvijs vi med Eder)
at holde Eden, som vi Jer paabyde. —
I aldrig maae, saa sandt Jer hjælpe Gud!
i Eders Landsforviisning knytte Benskab,
ei vende Eders Dine til hinanden,
ei skrive, lade hilse, eller dæmpe
hiin Storm af Eders hjemmesødte Had;
ei heller mødes, efter oplagt Raad,
for at opspinde og udføre Dødt
med os, vor Stat, vort Folk og Kongerige.

Bolingbroke.

Det sværger jeg!

Norfolk.

Og jeg at holde Al!t!

Bolingbroke.

Norfolk, min Alvindsmand! saavidt Dig angaaer; —
hvis Kongen havde tilladt, vandred' nu
alt een af vore Sjæle høit i Lusten,
forviist fra dette skrobelige Beenhuus,
som nu vort Kjød og Been forvises Landet.
Skrift Dit Forræderi, for bort Du flyer;

da Du har langt at gaac, saa bær ei med Dig
den svære Byrde af et skyldigt Hjerte!

Northfolk.

Nei, Bolingbroke! saafremt jeg var Forræder,
saa slettes ud mit Navn af Livsens Bog,
saa vorde jeg som her, forviist fra Himlen!
Men hvad Du est, veed Himlen, Du og jeg;
og snart tør Kongen vel bejamre det. —
Farvel, min Konge! feil Bei gaaer jeg ei;
undtages dette Land, er Jordens Kredss min Bei.

(gaaer.)

Kong Richard.

Farbroer! i Dine Dines Speile seer jeg
Dit knuste Hjerte; dette Serghsyn
har af Din Sønns Forviisningssaars Tal revet
de fire ud.

(til Bolingbroke.)

Ser fersne Vintre ende!
Velkommen da igjen til Fædreland, min Brænde!

Bolingbroke.

Hvor lang Tid ligger i det korte Ord!
See fire Vintres Gang, see, fire muntre Baar
forsvinde i eet Ord; sligt Kongers Mund formaaer.

Gaunt.

Taf, Konge! at af Gnist ser mig Du korter
de fire Aar af Henriks Landforviisning;
men liden Baade hoster jeg derved;
thi for de sex Aar, han skal hist tilbringe,
har verlet deres Maaner, deres Skifter,
er alt min Lampe tør, dens Bæge slukt,
er alt mit Blik i endløst Mulm tillukt;
mit Livslys er kun kort; af snart det vil udbrænde,
og ei i Dødens Nat jeg kan min Søn gjenkjende.

Kong Richard.

Gi! Færbroer! mange Aar end vente Dig.

Gaunt.

O Konge! et Minut kanst Du ei skjænke mig;
vel korte mine Dage af med Sorgen;
men ikke laane mig en Dag i Morgen;
vel hjælpe Tiden rynke mig; men ei
Du Rynker standse kan paa deres Pilgrimsvei
Dit Ord hiin borger for min Dod tillige;
men deer jeg, Mandedræt mig kjober ei Dit Rige.

Kong Richard.

Din Son forvistes efter Raadsbeslutning,
hvertil Din Tunge ogsaa gav sin Stemme;
hvi nu see snart til en retfærdig Dom?

Gaunt.

Tidt smagte sødt, hvad at fordoie snart bekom,
Du satte mig til Dommer, hvorfor ikke
bedst Du mig see hans Sag med Faderblikke?
Dg var han fremmed, ei min Son, mit Blod,
for Retten Naade sikkert gaar jeg lod.
Jeg meente Klaffer saa at lægge ode,
og ved min Dom mig domte selv til døde.
For haard — saa ventet' jeg man skulde sige —
den Fader var, som Son forviste Land og Rige;
men Tungen standsede min Tunges tvungne Røst,
og saadan har jeg tabt min Alders Fryd og Trøst!

Kong Richard.

Far, Frænde vel. — Du Færbroer byd ham gaar,
ser Aar forviges han; vort Kongebud skal staa!

(Klang af Trompeter. Kong Richard gaar med sit Følge.)

Numerle.

Far, elskte Frænde! vel, — hvad Læben ei kan sige
det melde skriftligt Ord fra fremmed Land og Rige.

Marſkalken.

Jeg ſiger ei Farvel, thi jeg vil ride
til fjernest engeliſt Strand ved Hertug Henriks Side.

Gaunt.

Hvi ſparer Du paa Dine Ord ſom Skatte,
og ei gjengjælder Dine Venners Hiſen?

Bolingbroke.

Jeg har for ſaa til Afſted her at tage,
ſaaſremt min Tunge ſkulde redelig
udrede Smertens Skatte i mit Hjerte.

Gaunt.

Din Sorg er blot Din Fjernhed for en Tid.

Bolingbroke.

Er Glæden fjern, er Sorgen nær, him Tid!

Gaunt.

Hvad er ſer Vintre? ſnarlig de forſvinde.

Bolingbroke.

For glade Folk, men Sorg gjør Mar af Timer.

Gaunt.

Kald det en Reife, ſom Du gjør for Lyſt.

Bolingbroke.

Mit Hjerte ſukker, naar jeg ſaa det digter,
og finder det en tvungen Pilgrimsgang.

Gaunt.

Betragt Din modige, Din merke Vandring
faſt ſom en Folie, hveri Du eengang
Din Hjemkomſts klare Edelſteen indfatter.

Bolingbroke.

Nei, hvert et modigt Tjed vil ſnarere
paaminde mig, hvor langt jeg vandrer fra
hvad meer end Edelſteen og Guld jeg ſatter.
Maa jeg ei længe ſtaae i Drengelære

paa fjernest Vandring, og naar Alting endes
og jeg er fri, hvad kan jeg brønte af,
undtagen, at som Svend jeg tjente Sorgen?

Gaunt.

Hvert Sted, som Himlens Die vogter paa,
er for den Bise tryk og salig Havn.
D lær Din Nød at see med slige Dine;
Nød er den kraftigste af alle Kræfter.
tænk ei, Din Konge landsforviste Dig,
men Kongen Du. Sorg sidder dobbelt mægtig,
hvor den formærker, at den bæres svagt.
Reis! siig, Du est sendt af mig at sege Ure,
og ei forviist af Kongen, tænk her hænger
en Landfaersjet i Fædrelandets Himmel,
og at Du flygter til en bedre Lust;
Alt hvad Du elsker, indbild Dig, det ligger
hist hvor Du gaaer, ei her hvorfra Du kommer.
Betragt Sangfuglene, som Dit Capel,
og grennen Bang som herlig stroede Heisal;
hvert Blomster som en yndig Mo, hvert Trin
som Trin i Takt til Dandsens muntre Toner;
thi Sorgens Land, min Son! der trænger dybt ei ind,
hvor Sorg man freidigen slaaer hen i Veir og Vind.

Bolingbroke.

D, hvo kan holde Ildglød i sin Haand,
blot ved at tænke sig det frosne Iisfjeld?
hvo sløve Hungerens den skarpe Tand,
blot ved at tænke sig et Herregilde?
Hvo vandre nogen i Christmaanedes Sne,
blot ved at minde sig Skjærsommers Varme?
Af nei, nei! Følelsen af svundet Gode
forstærker Følelsen kun af det Værre;
og Sorgens Land da allermæst fortærer
naar dybt den æde kan og ei dens Nød man skjærer.

Gaunt.

Kom, kom, min Son! jeg følger Dig paa Bei;
var jeg saa ung som Du, jeg noled ei!

Bolingbroke.

Farvel da, England! elskte Land, farvel!
min Moder og min Amme, som end bær' mig!
hvor end jeg vandrer, stolt jeg sige kan: —
skjendt Landsforviist jeg er en ægte engelsk Mand!
(De gaae.)

Fjerde Scene.

London. Sal i Kongens Borg.

Kong Richard træder ind; Bagot, Green og
Nimerle følge ham.

Kong Richard.

Vel mærkede vi det. — Nimerle, hvor langt
ledsaged' I den kongelige Heresford?

Nimerle.

Den kongelige Heresford — som I siger —
jeg fulgte blot til næste Kongevei.

Kong Richard.

Og derpaa flød en Taarestrøm til Afsted?

Nimerle.

Nei! ei hos mig; dog blæste just Nordosten
i samme Stund heel skarpt i Ansigtet;
den skar i Dinene, og slumped til at
udpynte falsken Afsted med en Taare.

Kong Richard.

Hvad sagde vores Frænde, da I skildtes?

Nimerle.

Farvel.

Og da mit Hjerte lysted ei, min Tunge
vanhelliged' Ordet saadan, sandt jeg paa

at eftergøgle ſlig en Sorg, at Ordet
i Sorgens dybe Grav begravet ſyntes.

Ja! — havde mit Farvel forlænget Tiden,
og ſeiet Alar til hans Forviſnings Dage,
han havde ſaaet Farvel i Skoffetal;
men da det ei gif an, ſaa ſik han intet.

Kong Richard.

Han er vor Frænde; dog vi tvivle paa,
naar Tiden hjem ham fra Forviſning kalder,
om og til ſine Venner hjem han kommer. —
Vi, Buſhy, Bagot her, og Green bemærked'
hvor høflig han mod ringe Folk ſig teede; —
Hvordan han trængte dybt i deres Hjerter
ved ydmyg og fortrolig Venlighed;
hvordan han vdsled' Artighed paa Trælle,
vandt Gunſt hos Haandværksfolk ved ſtedſke Smil,
ved Taalmod i ſin Skjæbne, faſt ſom vilde
han landsforviſe deres Gunſt med ſig.
Han letter Gatten for en Fiſkerkjærling;
og kyder ham en Bognmandſkarl: „Guds Fred!“
ſtrar yder han det ſmidige Knæes Tribut,
og ſiger: „Tak, Du Landſmand! Tak, min Ven!“
ret ſom vort England var hans Arv og Eie,
og han vort Riges nærmefte Forhaabning.

Green.

Vel! han er ſtyrtet, og med ham hans Planer!
men hvad Rebellerne i Irland angaaer,
min Konge! da maa tages raſt Beſlutning,
for længer Rolen Midler ſkaffer dem
til Fordeel og til Ederes Høiheds Skade.

Kong Richard.

Vi ſelv gaae med i denne Orlogsfærd;
men Pengekiften, ſom ved Hoffets Storhed
og ved vor Gavnildhed er bleven let,

os nøder til at bortforpagte Riget.
 Indtægten deraf skal bestride Sagen
 vi nu har for; forslaaer det ei, da skal
 Forvalterne her hjemme faae Blanketter,
 hvori, saasnart en Riigmand De opspore,
 de flux indføre ham for store Summer,
 og sende os dem strax til vores Rødtørst;
 thi vi maae nu paa Stand aafsted til Irland.

(Busby træder ind.)

Hvad godt Nytt, Busby?

Busby.

Den gamle Gaunt er farlig syg, min Konge!
 han blev det pludselig, og har sendt Tilbud,
 for Kongen end om eet Besøg at bede.

Kong Richard.

Hvor ligger han?

Busby.

I Gly-House.

Kong Richard.

Gid Himlen nu indskyde maa hans Læge
 at hjælpe ham i Graven usfortovet;
 thi Foeret i hans Kufferter skal skaffe
 Soldaterkjoler til de irske Krige,
 kom, Ridderdmænd! vi ile flux til ham,
 dog, give Gud, vi komme maae for silde!

(De gaae.)

Anden Akt.

Første Scene.

London. Værelse i Ely-House.

Gaunt, liggende paa en Lovbank. Hertugen af York og flere staae omkring ham.

Gaunt.

Vil Kongen komme, at min sidste Nåde maa vorde vise Raad til flygtig Ungdom?

York.

Dvæl Jer ei selv, anstræng ei Eders Nåde; thi Raad ei finder Indgang i hans Dre.

Gaunt.

O jo; man siger Doendes Tunger vække Opmærksomhed, liig dybe Harmonier, hvor Ord er sjældne trænge de til Hjerte, thi Sandhed aander den, som aander kun med Smerte, den, som forstummer snart, hans Ord man lytter paa med mere Lust end rasken Unglings Tale. Vort Liv forglemmes, ei vor Dødsstund saa; Musikkens sidste Klang, Sol, som vil dale indpræger sig, liig sidste Sodmes Smag, i Mindet dybere end længst forsvunden Sag. I Live Richard ei min Barsel vilde høre; maaskee min Svanesang tør aabne end hans Dre.

York.

Nei, det er stoppet til af Smigers Lyd, af Priis for Kongeglandsen; ogsaa findes vellystige Dæder, til hvis giftige Tone det aabne Ungdomsøre stedse lytter; Sagn fra det stolte Velstands Sæd og Moder, hvis Sæder vores dorste Ubesolk

i skjændig Efterligning efterhalter,
 hvor ruger Verden ud en Daarlighed,
 (er den blot nye, hvor nedrig siger intet,)
 som hvidskes ikke flux, i Kongens Dre.
 For sildigt kommer Raad, den Mand ei hører,
 hvis Villie mægtig sig mod hans Fornuft oprører.
 Vilis ham ei Bei; han selv vil vælge Bei,
 til Nlande trænger Du, thi spild Din Nlande ei!

G a n n t.

Jeg er, som en Prophet af Gud indblæst,
 og doende jeg spaaer saaledes om ham:
 Hans vilde Suns og Duns kan ei vedvare;
 thi heftigst Ild sig snarligst selv udbrænder;
 Stovregnen varer, Tordenbygen ei;
 hvo aarle sporer Hest, for aarle trætter;
 for graadig Uden qvæler Uderen;
 og Hovmod, hiin umættelige Rovfugl,
 sig selv angriber, har den ædt sit Forraad! —
 Den Kongers Kongestol; den fronte D,
 det Majestædens Land, det Martis Sæde,
 det andet Eden, det Halvparadis,
 det Fort, Naturen bygged' for sig selv
 mod Soet, mod Smitte og mod Krigen's Haand,
 den lyffelige Slægt, den lille Verden,
 ja den Smaragd, i Solverhavet fattet,
 der tjener den, fast som en Muur, og Belværk,
 fast som en Grav, der værner trindt om Huset,
 mod mindre lyffelige Landes Alvind;
 den salige Plet, det Rige, England, Numme
 og Fosterkjød for kongelige Konger,
 ved Uet høist frygtede, ved Byrd høist ædle,
 navnkundige for christen Heltedaad
 og ægte Ridderskab, saa fjernt fra Hjemmet,
 som Graven i det blinde Jodeland,

hvor Frelseren, Mariæ Søn var nedlagt; —
 det dyre Sjæles dyre, dyre Land,
 saa dyrebart, beremt i hele Verden,
 er nu — ja døende jeg siger det —
 er nu bortpagtet liig en usel Nvlsgaard; —
 England, indbunden i et Seiershav,
 hvis Klippestrand tilbageslaaer hvert Stormløb
 af den misundelige raade Havgud,
 indbunden er i Skjændsel nu, med Klakker
 af Blæk paa raadne Ejselshudstraktater,
 hiint England, vant at seire over andre,
 har ved sin Skjændsel nu sig selv beseiret.
 O, bortveeg med mit Liv Forsmædelsen,
 hvor salig var da ei min nære Død!

(Kong Richard og Dronningen træde ind; med dem
 Aumerle, Bushy, Green, Bagot, Ross
 og Willoughby.)

York.

Der Kongen er; vær blid imod hans Ungdom;
 thi hidstigt Føl som tirres, meer end raser.

Dronningen.

Hvor gaaer det, ædle Farbroer Lancaster?

Kong Richard.

Ei! frist op, Mand! hvor gaaer det gamle Gaunt?

Gaunt.

Ja rigtig, gamle Gaunt, som meer ei gantes.
 For England — som det sover — har jeg våaget;
 og Nattevægteren blier mørk som Natten.
 Den Fryd, som bringer Fædre til at smile,
 den maa jeg savne, Smil fra Sønnens Ansigt,
 den togst Du mig, nu aldrig meer jeg gantes,
 undtagen med min Grav, hvis hule Hvælving
 indslutter de henfarne Gaunters Been.

Kong Richard.

Og driver Syg saa Drdspil med sit Navn?

Gaunt.

Nei! Jammer spøger, for sig selv at spotte.
Da Du mit Navn vel dræbe vil med mig,
saa spotter jeg det nu, just for at smigre Dig.

Kong Richard.

Skal de, som døe, da smigre dem, som leve?

Gaunt.

Nei de, som leve, smigre dem, som døe.

Kong Richard.

Og Du, som døer, Du smigrer mig dog nu?

Gaunt.

O nei! Du døer, skjøndt jeg er sygere end Du.

Kong Richard.

Jeg aander karst og sund, og seer Dig slet.

Gaunt.

Han, som mig skabte, veed, jeg seer Dig slet,
slet, thi mig selv jeg seer, og seer Dig slet.
Din Dødsfeng er ei mindre end Dit Land,
hvor Du ligger syg paa Navn og Rygte;
og, uforsigtige Syge! som Du est,
betroer det salvede Legeme til Kuur
hos samme Læger, som først saared' Dig.
See, tusind Smigrere sidde i Din Krone,
hvis Drkreds er ei større end Dit Hoved,
og dog, indspærred' i det lidet Rum,
har de bortfraadset Dig Dit Land. — O havde
Din Oldesader, med prophetisk Die,
seet, hvor hans Søn Søn skulde lægge øde
hans Sonner, langt fra Dig han vilde holdt
Din Skjændselse, sat Dig af, for Du blev indsat;
Du, indsat nu, for selv Dig at affætte!

Ja, Frænde! var Du Verdens Konge, var det
 dog Skjændsel dette Land at bortforpagte;
 men, for al Verden! dette Land kun har Du;
 og dobbelt Skjændsel da det saa at skjænde.
 Fæster af England est Du nu, ei Konge.
 See Lovens Magt er Lovens Træl, og Du —!

Kong Richard.

— og Du en sjantet Daare, halv forrykt,
 stolt af det Fribrev Dig en Geber giver,
 formaster Dig med frojsent Varselspræk
 at gjøre bleg vor Kind; vort Kongeblood
 med Harm at drive fra sit fødte Sæde. —
 Nu, ved min Thrones Heihed! varst Du ei
 en Broder' til den store Edwards Son,
 den Tunge, som saa hvirvler i Dit Hoved,
 Dit Hoved hvirvled' fra Din frække Skulder.

Gaunt.

D spar mig ei, min Broder Edwards Son!
 fordi jeg var hans Faders Edwards Son,
 hiint Blod, liig Pelikanen, har Du alt
 udtappet, og i Sviir og Nuis nedspælgnet.
 Min Broder Gloster, den tro gode Sjæl,
 (hvem Gud blandt Himlens salige Sjæle glæde!)
 kan være et Beviis og gyldigt Bidne,
 at ei Du skyer at spille Edwards Blod.
 Træd kun i Forbund med den Soet jeg har,
 og lad Din Haardhed, liig nedboiet Alder,
 afmeie flux et længst alt visnet Blomster;
 Lev i Din Skam; doe ei Din Skam med Dig! —
 Dig Bodler vorde skal eengang de Ord af mig. —
 Mig nu i Seng, saa til min Grav I bære,
 og leve kun hvo end besidder Gunst og Ære!

(Gaunt bæres ud af sit Følge.)

Kong Richard.

Og doe hvo Alderdom og Alders Nykker har!
af begge har Du fuldt; thi kun til Graven far!

York.

Jeg beder Eders Majestæt, tilregne
hans Alderdom og Sygdom disse Ord.
Bed Gud! han elsker Jer, og holder Jer i Ære,
som Henrik Hereford med, hvis her han end men være.

Kong Richard.

Ret! ret! jeg Hereford vist og ham er lige kjær;
de lige kjære mig. — Alt være som det er!

(Northumberland træder ind.)

Northumberland.

Min Konge! gamle Gaunt formelder Jer sin Hilsen.

Kong Richard.

Hvad siger han?

Northumberland.

Han har sagt, hvad han siger:
hans Tunge er et streng'lest Instrument.
Ord, Liv og Alt for gamle Gaunt er endt.

York.

Ik! var det endt for mig endnu den Dag i Morgen!
thi ender Døden alt, saa ender den og Sorgen!

Kong Richard.

Guldmøed Frugt falder først; saa her det gaaer,
hans Pilgrimsgang er endt; vor Bane forestaaer. —
See, nok herom! Nu til vor Krig i Irland,
vi kue maae de raac Bildhoveder,
der trives, Gift lig der, hver anden Gift
foruden den ei undes Ret at leve.
Og, som hiin store Sag Beføstning kræver,
gjør vi til Hjælpestilling nu Beslag

paa Sølvtoi, Penge, Renter, Huusgeraad,
som vores Farbroer Gaunt var Gier af.

York.

Hvor længe taaler jeg? Alk York! vil Du
af kjærlig Pligt end doe Vold endnu?
Ei Glosters Død, ei Herefords Landsforviisning,
Gaunts Røvelse, Englands særskildte Klager,
ei Hindringen for arme Bolingbrokes
Formæling, heller ei min egen Skjændsel,
har nogentid min Kind fortrakt, ei vendt
et rynket Bryn hen paa min Konges Ansigt.
Jeg er den sidste nu af Edwards Sonner,
Din Fader Prinds af Wales var den første.
I Slag var aldrig Love mere vild,
i Fred var aldrig taaligt Lam saa mild,
som denne unge fyrstelige Herre.
Du har hans Ansigt, just saa saae han ud,
da han i Dine Nar fuldvoren stod;
men naar han rynked' Bryn, var det mod Franskmænd
og ei mod Ben, hans ædle Hænder vandt
hvad de gav ud, og gav ei ud det Guld,
hans Faders Seiershænder havde vundet,
hans Haand var reen for Slægts og Frænders Blod,
men rød af Blod af Slægts og Frænders Sjender.
O Richard! York er alt for moed i Hu,
han gjorde ellers aldrig Sammenligning!

Kong Richard.

Ha, Farbroer! hvad er det?

York.

O, Herre Konge!

tilgiv mig, hvis I vil; hvis ei, vil jeg
I ei tilgiver mig, jeg er tilfreds. —
Gjør I Beslag paa, river I til Jer
forviste Herefords Fyrstehedligheder?

Er Gaunt ei død, og lever ikke Hereford?
 Var Gaunt ei retviis? er ei Henrik tro?
 Fortjente hiin en Arving ei at have?
 er ei hans Son en Arving høist fortjent?
 Tag Herefords Rettighed, og tag fra Tiden
 dens Privilegier og vante Ret;
 lad Morgen da ei følge paa i Dag;
 Vær ei Dig selv; thi hvordan est Du Konge?
 om ei ved lovlig Arvesølges Orden?
 Ved Gud! (forbyde Gud at jeg spaaer sandt!)
 Anmaaser I ulovligt Herefords Ret,
 indkalder Raadebrevene han har
 til ved sin Fuldmagt at ansøge om
 sit Lehn; afflaaer I hans tilbudne Hylдинг;
 I drager tusind Farer paa Jert Hoved,
 I tabe tusinde hengivne Hjerter;
 min omme Taalmod driver I til Tanke,
 som Borgertro og Være ei kan tænke.

Kong Richard.

Tænk hvad I vil; Beslag vi gjøre paa
 hvad Solv, hvad Guld, hvad Gods og Land han
 eie maa.

Dorf.

Ei vil jeg være hos. Farvel, min Konge!
 hvad heraf flyde tør, det siger ingen Tunge.
 Dog een Ting veed jeg grant, ad Sletheds Bei,
 til hvad er Held og Godt man langer ei!

(gaaer.)

Kong Richard.

Gaae Bushy, strax til Greven af Wiltshire,
 byd ham at møde os i Gly-House,
 og rygte denne Sag. I Morgen aarle
 gaae vi ad Irland, det er høi Tid troer jeg.
 I vor Traværelse bestikke vi

vor Farbroer Dork til Statholder i England;
retviis han er og var os stedse huld.

Kom, Dronning! Vi i Morgen skilles maae;
Bort Ophold her er fort; thi lad det glad bortgaae!
(Klang af Trompeter. Kongen, Dronningen, Busby,
Aumerle, Green og Bagot gaae.)

Northumberland.

Nu — Hertug Lancaster er dod, I Herrer!

Ros.

Dg lever end; thi nu er Sonnen Hertug.

Willoughby.

Dog blot af Navn; men ei i Gavn.

Northumberland.

I begge,

hvis Retten fik sin Gang.

Ros.

Mit Hjerte svulmer;
men briste maa det i sin Taushed, for
den frie Tunge letter det sin Byrde.

Northumberland.

Nei! tael Du frit; og gid hans Tunge visne,
som estertaler Dig, for Dig at skade!

Willoughby.

Angaaer det Hereford hvad Du vilde sige?
hvis saa, da frit og frank frem med det, Mand!
flinkt er mit Dre Godt for ham at høre.

Ros.

Nei intet Godt, somi jeg kan gjøre for ham,
hvis ei I kalde godt, at ynte ham,
hvis Fædrears ham rovet er og plyndret.

Northumberland.

Bed Himlen! det er Skam, sliq Uret døies.

mod ham, en Prinds af Blodet, og mod mange
af Adelsæt i vort dybtjunkne Rige.

Ei Kongen er sig selv; han ledes skjændigt
af Smigrere, og hvad de hviſte ham
i Dret, blot af Had imod os Alle;
vil Kongen sætte ſtrængelig i Værk
mod os, imod vort Liv og vore Slægter.

Rofs.

Ved svare Paalæg har han plyndret Folket,
og tabt dets Hjerte, pengestraffet Adels
for gammel Riv, og reent tabt ſammes Hjerter.

Willoughby.

Dg nye Udpresninger opfindes daglig,
ſom tvungne Laan, og Gaver, og Gud veed hvad;
men hvad, i Herrens Navn! vil Enden blive?

Northumberland.

Ei Krig har ſlugt det; thi han har ei friget;
men ſkammeligen ved Contracter henſlængt
det ſom hans Fædre vandt med blodige Fingre;
han har ødt meer i Fred end de i Krige.

Rofs.

Greven af Wiltſhire har ſerpagtet Riget.

Willoughby.

Dg Kongen, ſom en Kræmmer, gjort Fallit.

Northumberland.

Fordærv og Skjændſel hænger over ham.

Rofs.

Han har ei Penge til de irſke Krige,
nagtet Allens Paalæg, uden ved
at plyndre den forviſte Hertug Hereford.

Northumberland.

Hans ædle Frænde! — Ha, vanartede Konge! —
Men frygteligt hiin Storm vi høre ørgle,

og søge dog ei Ly at undgaae Stormen;
 see Vinden sætte hart i vore Seil,
 og stryge ei, men døe paa Trest og Fromme.

Rofs.

Vi see det Skibbrud, som vi selv skal døie,
 og uafværgelig er Faren nu,
 fordi vi døie Grunden til vort Skibbrud.

Northumberland.

Ei saa! selv gennem Dødens hule Dine
 jeg skimter Liv see frem; men tør ei sige,
 hvor nær vor Trostens Tidende mon være.

Willoughby.

Jo! aabne os Dit Bryst, som vi Dig vort.

Rofs.

Tael frit og freidigt kun, Northumberland!
 Vi tre er' kun Dig selv, og hvad Du taler,
 er Tanker blot for os; derfor tael freidigt!

Northumberland.

Nu da: — Jeg har fra Port le Blanc, en Bugt
 i Frankrig, faaet Underretning om,
 at Henrik Hereford, samt Reignold Lord Cobham,
 (en Son af Richard, Greve af Arundel)
 nys flygtet fra Hertugen af Exeter,
 hans Broder, forhen Erkebisp i Canterbury,
 Ridderne Thomas Erpingham, John Ramston,
 John Norbery, Robert Waterton, Francis Ducint, —
 at de vel rustet af Bretagnes Hertug
 med otte Orlogsmænd, tretusind Krigsfolk,
 belave sig herhid i største Hast,
 og haabe snart at naae vor nordre Strand.
 Vel alt de stod der, lured' de ei paa
 den Stund, da Kongen drager bort til Irland.
 Hvis nu vi skal afryste Slaveaaget,

igjenbesjædre Rigets brudte Binge,
 indfri fra Pantebod en plettet Krone,
 afvidske Støvet paa det gyldne Spiir,
 at Majestætens Høihed selv sig ligner,
 saa følger mig i Hast til Ravenspurg;
 men tvivler, frygter I at gøre saa,
 da bliver, tier blot; jeg selv vil gaae.

Ros.

Til Hest! til Hest! Ei Frygt, ei Tvivlen her!

Willoughby.

Er flink min Hest, jeg første Mand staaer der!

(De gaae.)

Anden Scene.

London. Værelse i Slottet.

(Dronningen træder ind, fulgt af Busby og Bagot.)

Busby.

For forrigfuld er Eders Majestæt;
 I lovede jo, da I fra Kongen skildtes,
 at lægge bort al Græmmelse og Kummer,
 og at bevare fro og muntert Lume.

Dronningen.

Ja, Kongen til Behag jeg loved' det;
 mig til Behag kan jeg ei holde Ord;
 dog veed jeg ingen Grunde til at byde
 en Gjest som Sorg velkommen, var det ei,
 fordi jeg bod saa elsket Gjest farvel,
 som han min hulde, elskelige Richard.
 Saa tykkes mig igjen, en usødt Sorg
 i Skæbnens Skjød fuldbaaren kommer mod mig.
 Mit Indre bærer for et Intet; sørger
 for noget meer end blot min Herres Reise.

Bushy.

Hver Corrigs Bæsen har vel thyve Skygger,
der kan see ud som Sorg; men er det ikke;
glasser't i Taarekilden, Sorgens Die
een Gjenstand i mangfoldige udstykker;
som perspectivisk grove Maleri,
nær seet, forvirret Farvespil kun viser,
seet i behørig Afstand viser Form,
saa, hulde Dronning! alt for nær betragter
J Eders Herres Reise, og opdager
Sorgsbillede langt større end selv Sorgen;
men seete, som de bor, er' de blot Skyggen
af hvad de er' ei; thi begræd da kun
(thi meer J ei bor see) Skilsmissten for en Stund,
men seer J meer, er det med Sorgens Die,
som anseer Bakker tidt for svart bestegne Høie.

Dronningen.

Ja, ja, vel minneligt; men min Sjæl mig siger,
det er ei saa; hvordan saa end det er,
kan jeg kun være meed, saa meed i Hu,
at — skjøndt jeg tænkende ei Tanke tænker,
jeg for et Intet gaaer i Frygts og Angstens Lænker.

Bushy.

Men det er blotte Griller, Eders Naade.

Dronningen.

Nei det er meer; thi Griller er kun Afkom,
af Stammefader Sorg; hos mig ei saa;
thi Intet avlet har min drømte Sorg,
eller min Corrigs Drom er meer end Intet;
jeg har den kun i Bente, ei i Cie;
dog hvad det er, jeg veed ei, nævner ei;
men navnløst vorder det; det føler jeg.

(Green træder ind.)

Green.

Hil Eders Naade! — Vel mødt, mine Herrer! —
Jeg haaber Kongen ei er reist til Irland.

Dronningen.

Hvi saa? Haab snarere at han er reist;
hans Hverv der kræver Til; hans Til godt Haab,
thi sig, hvi haaber Du han ei var bortreist?

Green.

At han, vort Haab, sin Magt tilbagefaldte,
og til Fortvivlen drev vor Fjendes Haab,
som mægtig i vort Land har sættet Rod.
Forviste Bolingbroke sig selv hjemkalder,
og med oplostet Bærg staaer han landsat
i Ravenspurg.

Dronningen.

Det Himlens Gud forbyde!

Green.

O Dronning! det er alt for sandt; — end værre;
viid, Lord Northumberland, hans Son, ung Percy,
Ross, Willoughby, Beaumont og alle deres
mandstærke Venner ere flygted' til ham.

Bushy.

Har J da ei udraabt Northumberland,
og Resten af Oprørerbanden for
Forrædere?

Green.

Jo! men da brød Grev Worchester
sin Stav, sit Hushøvmeesterskab nedlagde;
og alle Hoffets Tjenere nu flygted'
med ham til Bolingbroke.

Dronningen.

Vel, Green! Du est min Smertes Gjordemoder,
og Bolingbroke! Du est mit Smertens Barn;
Nu har min Sjæl sit Angstemijsfoster født;

og, gispende, har nys forløste Moder
her Bee paa Bee og Sorg paa Sorg opdynget.

Bushy.

Fortvivl ei, Dronning!

Dronningen.

Hvo vil det forbyde?

Fortvivle vil jeg, være svoren Fjende
af falsken Haab; o Haabet er et Hofkryb,
en Snyltegjæst; Forhaler kun af Døden,
som blidelig opløser Livets Baand,
dem falsken Haab til sidste Traad udspinder.

(Yorck træder ind.)

Green.

Her kommer Hertugen af Yorck.

Dronningen.

Med Krigerprydelser om gamle Hals;
o, sorg- og idrættsvanger er hans Blik! —
Farbroder!
for Himlens Skyld, tael trostelige Ord!

Yorck.

Hvis saa, da læt jeg mine Tanker paa.
Trost er i Himlen, og vi er' paa Jorden,
hvor Intet lever uden Korb og Kummer:
Eders Gemal er reist, for sjernt at redde,
mens andre hjemme vil ham lægge øde.
Her blev jeg, for at understøtte Landet,
som nat af Alder knap mig selv kan støtte. —
Nu følger Hovedværk paa Sviregildet;
nu skal han prøve Vennerne ham smigred'?

(En Tjener træder ind.)

Tjeneren.

Naadige Herre!

for jeg ankom var Eders Son alt reist.

York.

Var han? — Nu da! — Alt gaae hvad Bei det vil! —
 Adel er flygtet; Menigmand 'er kold,
 og vil — det frygter jeg — staae op for Heresford. —
 Holla!

Til strax til Plashy til min Søster Gloster;
 beed hende sende strax mig tusind Pund.
 Hold! tag min Ring.

Tjeneren.

Jeg glemte at berette Ederes Naade,
 at som i Dag jeg kom forbi, jeg var der; —
 men det vil smerte Jer at høre Næsten.

York.

Hvad 'er der, Du?

Tjeneren.

En Time før min Ankomst
 var Hendes Høihed, Hertuginde død

York.

Barmhjertige Fader! hvilken Strøm af Smerter
 paa dette Smertens Land med eet sig styrter!
 Jeg veed ei ud, ei ind. — Gud give, Kongen
 (naar ei ved Ultro jeg fortjent det havde)
 mit Hoved havde taget med min Broders! —
 Hvad — er der da ei Tilbud sendt til Irland? —
 Hvor faae vi Benge fra til disse Krige? —
 kom, Søster! — tilgiv — Grænke, vil jeg sige. —

(Til Tjeneren.)

Gaae Du, iil hjem, besorg Rustvogne strax,
 og bortfør alt det Baabentoi, som er der.

(Tjeneren gaaer.)

I Herrer! vil I mynstre Folket! — Beed jeg,
 hvordan jeg ordner disse Ting, som slængtes
 saa ganske uden Orden i min Haand,

er jeg ei ærlig! — Begge er min Slægt; —
 min Konge denne, hvem mig Gæd og Pligt
 forsvare byder; hiin min Frænde er,
 hvem Kongen feruretted', og hvem Pligt
 og Blodsforvandtskab byder mig see Ret ssee. —
 Ja, noget maae vi gjøre. — Kom min Frænke!
 — Jer vil jeg sørge for; — gaaer, mynstrer Folket,
 og møder mig saa strax i Berkleyborg.
 Til Plashy med jeg skulde, —
 dog dertil er ei Tid; — i Staae Alt gaaer,
 Alt staaer paa Spil, og hænger ved et Haar.

(York og Dronningen gaaer.)

Buſhy.

En gunstig Medbor bringer Nytt til Irland;
 men Gudet høres derfra. — Hverve Magt,
 som kan i Gæd og Alt opveie Fjendens,
 er os en plat umulig Sag.

Green.

Desuden
 vort Naboskab til Kongens Kjærlighed
 er Naboskab til Kongens Fjenders Fjendskab.

Bagot.

Og det er Menigmand, hvis Kongetrofskab
 i Pungen ligger. Hvo som den tør tomme,
 han fylder Hjertet med et Had til Doden.

Buſhy.

Derfor ferdømmer almeen Mest just Kongen.

Bagot.

Er det hans Dom, saa flinger vor fast eens,
 saasom vi altid vare Kongen nær.

Green.

Nok! strax i Bristols Borg jeg Tilflugt søger;
 Greven af Wiltshire er der allerede.

Bushy.

Jeg følger Jer; thi liden Günst vil vist
det harmoptændte Folf bevise os;
som Hunde vil det slænge os i Stykker.
Vil I ei drage med?

Bagot.

Nei, jeg til Irland gaaer til Majestæten;
farvel! er Ahnelse ei Dremmeri,
vi skilles her; men meer ei samles vi.

Bushy.

Det hviler paa om York faaer Bugt med Heresford.

Green.

O stakkels Hertug! Bærket, han har for,
er som at svælge Havet, tælle Sand;
flue tusind vil, hvor tro een holder Stand.

Bushy.

Farvel med eet, for nu og aldrig meer!

Green.

Vi mødes tor.

Bagot.

Os samled' knap man seer.

(De gaae.)

Tredie Scene.

De Egne i Glostershire.

Bolingbroke og Northumberland træde ind
med Dropper.

Bolingbroke.

Hvor langt er nu til Berkley, ædle Herre?

Northumberland.

J troe mig, naadige Herre!

Jeg er fast fremmed her i Glostershire.

Det vilde Hoiland, raae, ujevne Veie

udspænde Milen, gjer den svar og mojsom;
 dog Eders sagre Tale har, liig Sukker,
 gjort mig en suur Bei sød og angenem.
 Men jeg betænker, hvilken mojsom Bei
 fra Ravenspurq til Gotswold det vil worde
 for Rojs og Willoughby, som savne Eders Selskab,
 der sandelig! for mig borttryllet har
 min lange Reises Kjedsomhed; — dog deres
 forsødes vil ved Haabet om at naae
 den Nydelse og Held jeg alt besidder,
 og Haab om Fryd er fast saa frydeligt
 som Haabet frydekronet; det vil gjøre
 de trætte Herrer Veien kort, som min blev
 ved Nydelsen af Eders ædle Selskab.

Bolingbroke.

Mit Selskab er af meget mindre Værd
 end Eders hulde Ord. — Hvo kommer der?

(Henrik Percy træder ind.)

Northumberland.

Det er min Son, den unge Henrik Percy,
 sendt af min Broder Worcester, Gud veed hvorfra. —
 Henrik! Hvad gjør Din Farbroer?

Percy.

Ædle Herre!

Det meente jeg af Eder at erfare.

Northumberland.

Nu! Er han ei hos Dronningen?

Percy.

Nei, Herre!

Han Hoffet har forladt, brudt Embedsstaven,
 og opløst Kongens Hoffstand.

Northumberland.

Hvi? Sligt var jo
 hans Tanke ei, da sidst vi saaes.

Percy.

Fordi

man Eders Naade har for Landsforræder
udraabt. Han gik til Ravenspurg, for der
sin Tjeneste at byde Hertug Hereford,
og sendte mig til Berkley, for at høre,
hvad Magt der Hertug York vel havde reist;
og saa med Bud i Ravenspurg at møde.

Northumberland.

Har I forgjættet Hertug Hereford, Knos?

Percy.

Nei Herre, thi det viist forgjættes ei,
hvad aldrig man ihukom, — og jeg troer knap
jeg saae ham nogentid for mine Dine. —

Northumberland.

Saa lær at kjende ham, her staaer Du for ham.

Percy.

Min Tjeneste jeg byder Eders Naade,
som nu den er, kun spæd og raa og ung;
men ældre Dag tør modne den, og hæve
op til Fortjeneste maaskee min Tjenen.

Bolingbroke.

Tak, vakke Percy! og vær sikker paa
jeg regner mig ved Intet saa lykkelig,
som ved en Sjæl, der trofast Venner mindes;
og som min Lykke modnes med Dit Venstak,
saa være det Dit Venstak's Len; mit Hjerte
gjør denne Pakt; min Haand den saa besegler.

Northumberland.

Hvor langt er der til Berkley; hvordan færdes
den gamle York vel der med sine Krigsmænd?

Percy.

Hist ved hiin Rhynges Træer Borgen staaer,

trehundred Mand stærk, har jeg hørt; i Borgen
er' Lorderne af York, Berkley og Seymour,
forresten ingen Mand af Rang og Adel.

(Ross og Willoughby træde ind.)

Northumberland.

Her kommer Lorderne af Ross og Willoughby,
af Sporen blodig', blussende af Glen.

Bolingbroke.

Velkommen, ædle Herrer! Eders Venskab,
end, veed jeg, følger en forviist Forræder;
nyttret Tak er nu min hele Skat,
som, meer beriget, rigelig skal lønne
al Eders Kjærlighed og Eders Moie.

Ross.

Alig gjør os Eders Nafn, ædle Herre.

Willoughby.

Dg meer end lønner Moien for at naae det.

Bolingbroke.

Tak! Tak! — See det er Fattigmands Skatkammer,
det, til min spæde Lykke naaer til Nar,
maa borge for min Godhed. — Men hvo kommer?

(Berkley træder ind.)

Northumberland.

Det er Grev Berkley, hvis jeg gjætter rigtigt.

Berkley.

Mit Budskab er til Jer, Herre af Hereford. —

Bolingbroke.

Dg mit Svar, Herre! er: „til Lancaster.“
Jeg staaer i England, for hiint Navn at søge;
jeg vil i Eders Mund sliig Titel finde,
jer Ord til Svar paa Eders Ord jeg giver.

Berkley.

Mistyd mig ei; jeg vil ei flette ud
den mindste Prik i Eders Grestitel.
Jeg kommer til Jer, Herre! (Herre hvortil
J vil!) fra dette Lands glørværdige Regent,
fra Hertug York, at spørge, hvad der driver
Jer til vor Konges Bortfart at benytte,
og at bortskræmme Landefreden med
de Vaaben, J her egenmægtig løfter?

(York træder ind med Følge.)

Bolingbroke.

Jeg faaer ei Jer til min Svarbringer nodig.
Her er hans Naade selv. —

(Knæler.)

Min ædle Farbroer!

York.

Viis Hjertets Ydmyghed; viis ikke Knæets,
hvis Hyldest er bedragerisk og falsk.

Bolingbroke.

Min naadige Farbroer!

York.

Gia! snak mig ei
om Naade; kom med „Farbroer“ ei! jeg er
Forræders Farbroer ei; og Ordet Naade
i en vanhellig Mund vanhelliges.
Hvi har Din Fod, forbandet og forviist,
formastet sig end Englands Stov at røre?
Men flere „Hvi!“ — Hvi voved' Du en Hærmarsch
saa lang paa Landets fromme Barm, og skræmmed'
de angstblege Landskyer med Drlog,
og Glands og Gny af Dine Skjændselsvaaben?
Komst Du, fordi den Salvede er borte?
Ha, Daare, Dreng! viid, end er Kongen her,

i min trofaste Barin hans Magt er nedlagt.
 O, var jeg Gier af hiin raske Ungdom,
 som da Helt Gaunt Din Fader med mig fried'
 den sorte Prinds, hiin unge Krigens Gud,
 af mange tusind Franskmænds Skarer ud,
 o da, hvor snarlig skulde denne Arm,
 som nu er Lamhed's Fange, revse Dig,
 og være Tugten's Ferle for Din Brøde!

Bolingbroke.

Min naadige Farbroer, sig mig da min Brøde.
 Hvad er dens Skikkelse? Hvori bestaaer den?

York.

Dens Skikkelse den sæleste af alle;
 grov Opstand; djævelsk Hovforræderi.
 Du est en landlyst Mand, og kommer her,
 for Din Ferviisnings Tid udløben er,
 og svinger frække Baaben mod Din Konge.

Bolingbroke.

Jeg landlyst blev; det skedte mig som Heresford;
 nu kom jeg, og som Lancaster jeg kommer.
 Og, Farbroer! jeg besværger Eders Naade,
 See upartist den Uret jeg har lidt.
 I er min Fader; thi i Jer, mig tykkes,
 gjenseer jeg gamle Gaunt; o da, min Fader!
 Vil I tillade jeg skal end staae dømt
 til Landomstreifning; at min Arv og Lehn
 med Vold fratages mig, og slænges hen til
 opløbne Alfsum? Hvortil fødtes jeg?
 Saasnart min Frænde Konge er af England,
 er jeg jo med Hertug af Lancaster.
 I har en Son, Numerle, min ædle Frænde;
 var I død først, og han saaledes traadt paa,
 i gamle Gaunt ham funden var en Fader,
 som havde sporet op hans Fjenders Guler

og jaget dem til Døde. Man mig nægter
mit Bøhn at søge, skjøndt det er mig tilladt
i mine Naadebreve; lågt Beslag paa
og solgt er al min Fædrearv, og den,
som Alt, slet og uretviis anvendt.
Hvad skal jeg gjøre? Jeg er Underhaat,
og fordrer Ret. Sagførere mig nægtes;
thi fremstaaer jeg personlig med min Paastand
paa Arven, som ved Gudselsret mig tilfaldt.

Northumberland.

Den ædle Hertug er for haardt mishandlet.

Ross.

Det Ederes Naade bør hans Ret at hævde.

Willoughby.

Man med hans Arv har Middinger beriget.

York.

Order af England! Lad mig sige Eder,
Jeg selv har følt min Frændes Krænkelse,
og stræbt af muligst Magt ham Ret at skaffe;
men saadan komme hid med Baabentrods,
sin Ret selv skifte, hugge frem sig Bei
for Ret at faae ved Ret; — det gaaer ei an;
og I, som her ham hjælpe, nære Oprør;
og een som alle er' I Oprørsmand!

Northumberland.

Den ædle Hertug svoret har, han kommer
blot i sin egen Sag, dyrt har vi svoret
at hjælpe til, ham Ret i den at skaffe;
og aldrig vel det gaae den Eden bryder!

York.

Godt! Godt! jeg seer hvad disse Baaben spaae,
jeg maa bekjende, jeg kan det ei ændre,
fordi min Magt er svag, og Alt i Virvar;

men kunde jeg — da, ved min Skaber! fængslet'
 jeg Jer hver Mand, og bragte Eder til
 at falde ned for Kongens høie Naade. —
 Men da jeg kan det ei, saa viid, jeg tager
 ei Deel i Nogens Sag. Og far nu vel!
 med mindre I vil trine ind i Bergen,
 og der udhvile Eder Matten over.

Bolingbroke.

Et Tilbud, Farbroer! vi modtage gjerne.
 Men vi maae vinde Jer til at gaae med
 til Bristol-Berg, som holdes, siger man,
 af Bushy, Bagot og af deres Fæller,
 Raalormene i Statens Urtegaard,
 dem jeg har svoret jeg skal rydde ud.

York.

Maaskee jeg følger Jer, — ret vil jeg det betænke;
 thi nodig vil jeg Landets Love krænke.
 Gi Venner, Fjender ei, nu mig velkommen vær!
 Ting, som ei ændres kan, aarsage Sorg ei meer.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Leir i Wales.

Salisbury og en Hovedsmand træde ind.

Hovedsmanden.

Lord Salisbury! vi ventet har ti Dage,
 og kun med Nød holdt vore Landsmænd sammen;
 og end vi høre intet Bud fra Kongen;
 thi vil vi nu gaae hver til sit. — Farvel!

Salisbury.

Tov end een Dag, Du ærlige Valliser!
 Din Konge sætter al sin Liid til Dig.

Hovedsmanden.

Man troer vor Konge død, — vi vil ei tøve. —

Hvert Laurbærtræ er viânet i vor Egn,
 og Lustsyn skrække Himlens faste Stjerner;
 Solvmaanen stirrer blodrød ned paa Jorden;
 gultne Propheter spaae om svar Omvæltning;
 Rigmanden græmmer sig; og Skurken jubler;
 hiin ængstes for at miste hvad han eier;
 og denne haaber det ved Noe at vinde.
 Slikt forudvarsler Kongers Død og Fald. —
 Farvel! adspredt og flygtet er vor Hær
 i Troen om, Kong Richard er ei meer.

(gaaer.)

Salisbury.

Alf Richard! sorgbespændt, med Sjælens Die
 seer jeg Din Glorie, lig Stjerneskuddet,
 fra Firmamentet styrte dybt til Jorden.
 I Besten grædende Din Sol nedgaaer,
 og Storm og Rød og Trængselstid den spaaer,
 til Fjenden gif hver Ven, som for Dig stod,
 og Lykken virker Dig i al Din Færd imod.

(gaaer.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Bolingbrokes Leir i Bristol.

Bolingbroke træder ind med York, Northum=
 berland, Percy, Willoughby og Ross.

I Baggrunden Retsbetjente med Bushy
 og Green som Tænger.

Bolingbroke.

Kom frem med disse Mænd! Bushy og Green, jeg vil

ei plage Eders Land (da strax den skal
forlade Eders Kjød) ved Eder strengt
at foreholde Eders Skjændselsliv;
thi slikt var ei barmhjertigt; dog at jeg
kan vadske Eders Blod af mine Hænder,
vil jeg i Paasyn her af Folk fremstille
en Deel af Grundene til Eders Død.

J har misledt en Prinds, en salvet Konge,
en Herre, hoi af Blod, som saar af Blik,
ved Jer fornedret, og aldeles skjæmmet;
J har, tildeels, ved Eders syndige Timer,
skildt Dronningen fra ham, og røvet hende
sin Deel af Kongesengen. J har skjæmmet
en deilig Dronnings Rosenkind med Taarer,
dem Eders Ilret afgang hendes Dine. —

Jeg selv — en Prinds, ved Fødselsrettigheden,
og Kongen nær i Slægt, som nær i Venstak,
indtil J fik ham til mig at miskjende —
har bøiet Nakke under Eders Ilret,
har aandet mangt et Suk i fremmed Sky,
og ædet Landsforviisnings bittre Brød,
mens J har mædsket Jer paa mine Slotte,
afhegnet mine Hegn, fæld't mine Skove,
mit Balgsprog fradset ud, ei Tegn mig levnet
(paa Folkets Mening og mit levende Blod nær)
at vise Verden, jeg er Adelsmand. —

Dette og Meer, ja meer end to Gang' dette
fordømmer Jer til Døden. — Overgiv dem
saa til Henrettelse og Dødens Haand.

B u s h y.

Velkommere er Dødens Haand for mig,
end Bolingbroke for England. — Farer vel!

G r e e n.

Min Trost er, Himlen vil vor Land modtage,
og Ilretfærd med Helvedspinsler martre.

Bolingbroke.

Øver dem til Døden, Lord Northumberland!

(Northumberland og flere gaae med Fangerne.)

Bolingbroke.

J siger, Farbroer, Dronningen er hos Jer;
for Guds Skyld, see at hun behandles vel;
Siig, jeg mig hende kjærligst anbefaler,
sørg noie for, min Hilsen vorder bragt.

York.

Jeg har sendt een af mine Adelsmænd
til Dronningen med Brev om Eders Guldskab.

Bolingbroke.

Taf, ædle Farbroer! Nu afsted til Dyst
mod Glendower og hans Medskyldige.
En Stund til Arbeid; saa til Ro og Dyst.

(De gaae.)

Anden Scene.

Kysten af Wales. En Borg i Sigte.

Alang af Trompeter og frigeriske Instrumenter. Kong
Richard træder ind med Biskoppen af Car-
lisle, Numerle og Krigere.

Kong Richard.

Barfloughly Slot J kalde dette hist?

Numerle.

Ja. — Hvordan huer Lusten Eders Naade
nu J nys tumlet har paa vilden Sø.

Kong Richard.

Vel maa den hue mig, af Fryd jeg græder,
at jeg igjen staaer paa mit Kongerige. —
Jeg med min Haand Dig hilser, elskte Jord,
skjendt Oprørsmand med Hestehov Dig saare. —
Som Moder, længe adskilt fra sit Barn,

ved onſkte Gjenſyn ſmiler, leger fjærligt
 med ſine Smil og Taarer; ſaa jeg hilſer
 Dig grædende og ſmilende, mit Land,
 og klapper Dig med mine Kongehænder.
 Nær ei Din Herſkers Tjende, hulde Jordbund!
 Fryd med Din Sedme ei hans Røddyrſands;
 lad Edderkoppen, ſom Din Gift udsuger,
 og dørne Tude paa hans Bei ſig lægge,
 at ſkade de færræderiſke Fodder,
 hvormed Bøldherſkertrinet tramper paa Dig!
 For mine Tjender bær blot Brændenelder,
 og naar de rive af Din Barm en Blomſt,
 da vogt den, Hulde! med en Hugorm ſkjult,
 ſom med tvefleſtet Tungebraad maa faſte
 Død og Jordærv paa Din Beherſkers' Tjender. —
 — Spot ei min daarlige Beſværgelſe! —
 See! denne Jord ſkal føle; og dens Stene
 ſtaaе op ſom Mænd i Ruſtning, for dens Konge
 ſkal bugne under ſkjændig Opſtands Baaben.

Biskoppen.

Frygt ei! Den Magt, ſom gjorde Jer til Konge,
 har Magt, trods Alt, Jer ſaadan at bevare. —
 De Midler, Himlen byder os, maaе gribes,
 forſømmes ei; thi derſom Himlen vil,
 og vi vil ei, forſmaaе vi Himlens Tilbud
 af Midler til vor Frelſe og vort Held.

Numerle.

Han mener, Ederſ Raade! at vi nøle,
 mens Bolingbroke ved vores Tryghed styrkes,
 og verder rig paa Midler, ſom paa Benner.

Kong Richard.

Utroſtelige Frænde! veedſt Du ei,
 naar Himlens Speiderøie ſkjuler ſig
 bag Kloden, og oplyſer Underverd'nen,

gaar Thy og Rover useet ud, og sværmer
 vidt om i Manddrab og i blodig Udaad;
 men naar den op fra Underjordens Kugle
 belyser Østens Graners stolte Toppe,
 sin Ildpiil skyder i hver Brodens Braa,
 da Mord, Forræderi og fule Synder,
 naar Nattens Kapper dem af Ryggen rives,
 staae nogne, bare, bære for sig selv? —
 Saa, naar hiin Thy, Forræder Bolingbroke,
 som al den Stund har raset om i Natten,
 imens hos Antipoderne vi vandred',
 os seer staae paa vor Kongestol i Østen,
 skal paa hans Kind Forræderiet blusse,
 ei mægtigt til at taale Dagens Lys;
 men selvforfærdet skjælve for sin Synd.
 Gi alle Bande i det vilde Storhav
 kan borttoe Olien af et salvet Hoved.
 Gi Dødeliges Mande kan afsette
 den Guldmagt Herren selv har valgt og nedsendt.
 For hver Mand, Bolingbroke har tvunget til
 at løste Riddingsstaal mod vor Guldkrone,
 Gud for sin Richard har i himmelsk Sold
 en Lysets Engel, og, hvor Engle slaae,
 Stov bugne skal, og Ret ved Gud bestaae!

(Salisbury træder ind.)

Velkommen hid! hvor nær staaer Eders Magt?

Salisbury.

Gi nærmere, ei fjernere, min Konge!
 end denne Arm. Med løser Tungebaandet,
 og om Fortvivlelse kun byder tale.
 Gen Dag for sildig, frygter jeg, o Konge!
 har hver Din Lykkesdag paa Jorden mørknet.
 O, kald Gaarsdag igjen; byd Tiden vende,
 og flux Du har tolv tusind Mænd i Staal!

J Dag — for seent! O, Vanheldsdag blandt Dage,
som Benner, Held og Fryd og Spir Dig vil fratage!
Din Hær fra Wales, som horte Du varst død,
gik over, spredtes ad, og Trofskab's Eden brød.

Numerle.

Trist Mod, min Konge! hvi seer J saa bleg?

Kong Richard.

Just nu stod Blod af tyve tusind Mand
her seirstolt i mit Ansyn — de er' flygted,
og til sli' Blodstrøm opgaaer did igjen,
her jeg ei blegne, fast, som om jeg frygted'? —
Hver Sjæl, som frelses vil, nu fra mig flye!
min Stoltheds Sol skal mørknes af en Sky.

Numerle.

Troft Jer, min Konge! husk dog, hvo J er!

Kong Richard.

— Jeg havde glemt mig selv; — Er jeg ei Konge?
Vaagn op, Sysovermaje'stæt! Du sover.
Er Kongens Navn ei fiirtitusind Navne?
Trist, op! i Glands, mit Navn; en Usling puster
op mod Din Vres'sol! — Seer ei til Jorden,
J Kongens Indlinger! Staae vi ei høit?
høit svære da vor Tanke! — Gamle York,
det veed jeg, har den Magt vi end behøver.
Men hvo er der?

(Seroop træder ind.)

Seroop.

Meer Held og Lykke forestaae min Konge,
end min sorgstemte Tunge ham forkynder!

Kong Richard.

Mit Dre aabent er, mit Hjerter stemt;
Værst Tab Du kan forkynde er kun verdsligt.
Siig, er mit Land tabt? — Ha! det var min Sorg?

og er det Tab at vorde Sorger qvit?
 Mon Bolingbroke vil være stor som vi?
 Han større vorder ei; om Gud han tjener,
 ham med vi tjene vil som hans Medtjener.
 Er Oprør mod os? — det kan vi ei ændre;
 saa brydes Fed mod Gud, som imod os.
 Raab Udelæggelse, Bæ, Nederlag;
 Det værste er kun — Død, — og Døden har sin Dag.
 Scroop.

Det glæder mig at Kongen er saa væbnet
 til mine Sorgetidender at bære.
 Net som en stormfuld Dag i aarle Baar
 faaer Selverbækken til sin Bred at drukne,
 last som al Jorden løstes op i Taarer,
 saa over Maal og Maade Bolingbroke
 fremraaser; skjuler Eders bange Rige
 med Staal, og Hjerter haardere end Staal.
 Graaskjæg har væbnet nøgne Skaldepande
 imod Din Majestæt; Gronskollinger
 med Pigerøst nu sege raat at tale,
 og gaae i stiven Jern imod Din Krone.
 Selv Dine Klerke lære nu at spænde
 dedbringende Granbue mod Din Stat;
 Ja Spindesjærlinger forsage Rokken,
 og føre rustne Piser mod Din Throne.
 Ung, Gammel, alt er oprørt i Dit Rige;
 og alting værre gaaer, end jeg formaaer at sige. —
 Kong Richard.

Hvor godt fortæller Du saa slet et Budskab.
 Hvor stedes da Grev Wiltshire? Hvor er Bagot?
 Hvad blev af Bushy? Siig mig, hver er Green?
 a de lod ham, vor Erkefjende maale
 vert Riges Grændser med saa fredsom Gang?
 Det koster deres Liv, ifald vi seire.
 Ha! de har vist gjort Fred med Bolingbroke?

Scroop.

Fred, Herre! har de gjort med ham, i Sandhed.

Kong Richard.

O Skurke! Ogler! evigen fordomte!
 Ha Hunde! villig' til for hver at logre!
 De Snoge! dem jeg i mit Hjerteblood
 opvarmed', og som stinge nu mit Hjerte!
 Tre Judas'er, hver trefold slettere
 end Judas; og de vilde gjøre Fred?
 Forfærdelige Helved! o før Krig
 for denne Synd mod deres sorte Sjæle!

Scroop.

Naar Kjærlighed forandrer Sind og Hu,
 seer jeg, den vender sig til bittrest Had. —
 Tag Din Forbandelse fra deres Sjæle,
 de gjorde Fred med Hovedet, ei Haanden;
 de, Du forbander, Bøddelsværd har prødet,
 og længst i Gravens Mulm dem Liv og Lys er rovet.

Kong Richard.

Er Bushy, Green, og er Grev Wiltshire døde?

Scroop.

Ja, alle tre halshuggedes i Bristol.

Numerle.

Hvor har min Fader, Hertugen sin Magt?

Kong Richard.

Nu ligemeget hvor! — Tael ei om Trost!
 Om Grave, Liigsteen, Orme lad os tale;
 Muld bruge som Papir; paa Jordens Barm
 nedskrive Sorg med Regn fra vore Dine.
 Om sidste Billie tael; vælg os Guldbyrdere; —
 Dog nei, nei; — thi hvad kan vi efterlade,
 undtagen vort affatte Støv til Støvet?
 Bort Land, vort Liv, ja Alt er Bolingbrokes;

Vi Intet Bort kan kalde uden Doden,
 og saa den Smule Muld, der, liig en Gypsform,
 afformer og omslutter vore Been.
 For Guds Skyld! Lad os sidde ned paa Jorden,
 fortælle Sorgesagn om Kongers Død;
 hvorlunde hiin blev affat, hiin i Kamp faldt,
 hiin jaget af dens Gjensfærd, han affatte;
 hiin af sin Liv forgiftet; nogle dræbte
 i Sovne, — alle, alle myrdede; —
 thi inden i den hule Krone, som
 omringer Kongers dødelige Linding,
 der holder Doden Hof; Hansvurst der sidder,
 spotter hans Magt, og griner ad hans Pomp;
 et Dieblisk tildeler ham en Scene
 at lege Konge, frygtes, dræbe med
 sit Blik; oppuster ham med svar Indbildning, —
 — fast som det Kjød, der gjærder om vort Liv,
 var Staal og Malm; — og saadan stemt han kommer
 tilsidst, og gjennemborer med en Naal
 hans Borgmure, og — farvel da Konge! — Sætter
 kuns Hatten paa, spot ikke Kjød og Blod
 med Høitidsærefrygt; bort med Respekt,
 med Hoffik, Baslemaner; thi I har
 kun taget feil af mig al denne Stund;
 jeg spiser Brød som I, har Savn, har Sorg;
 har Trang paa Benner. — Saa dybt underkastet,
 hvor kan I sige til mig: — „Jeg er Konge.“
 Carlisle.

Viis Mand ei Diebliffets Sorg begræder;
 men diebliff'ligt standser Sorgens Kilde,
 og Frygt for Fjenden (thi Frygt knuger Styrken)
 i Eders Svaghed laaner Fjenden Styrke.
 Saa sægter Daarskab mod sig selv. Alt frygte
 og vorde slagen; kan vel værre hælde;
 men sægt, og død, da Død med Død Du fælder;

Dens Træl Du est, mens Frygt for Død Dig over-
vælder!

Numerle.

Min Fader har en Hær; blot ham opsporg,
og lær, hvordan et Lem til Regeme man gjør!

Kong Richard.

Du skjælder ret tilpås. — Ja, Bolingbroke! jeg kommer
at verle Slag med Dig for Skjæbnens Dommer,
hvil Frygtens Feberfrost er svunden hen;
let er at vinde eget Land igjen. —
Siig, Scroop! hvor staaer vor Farbroer med sin Hær?
tael mildt, o Mand! skjendt barstet Dit Mæghen er.

Scroop.

Alf Himlens Ansigtssfarve man jo spaaer,
hvorlunde Veir og Veirligt sig vil vende;
saa giver Dig mit mørke Blik tilskjende,
at værre Nyt endnu Dig forestaaer;
Jeg spiller Boddel, ved at spinde ud
saa langt mit værste Nyt; — med Bolingbroke
har Eders Farbroer York forenet sig;
hver nordlig Borg af Eders har sig givet;
hver Riddersmand i Syden staaer i Vaaben
for hans Sag.

Kong Richard.

Du har sagt mig Nok!

(til Numerle.)

Forbandet

Du være, Frænde! som mig ledte ud
af min Fortvivlelshes saa søde Bei!
Hvad siige J vel nu? Hvad Trost vel nu?
Bed Himlen! jeg skal evig hade ham,
som meer mig byde vil at være trostlig!
Til Flintborg gaae! der vil jeg græmme mig,
og, Træl af Sorg, den lyde fengelig;

opløs min Næst af Hær; lad Alle gaae
 hvor Haab om Gæde er, og Land besaae.
 Haab har ei Feg. Nu tie hver Mand qvær;
 fast min Raadslutning staaer, og Raad forgjæves er.

Numerle.

Min Konge! blot et Ord! —

Kong Richard.

Den dybest mig mon saare,
 som med sin Smigerroest mig søger end at daare.
 Mistak mit Folk! De gaae! — Kom med at møde
 i Richards Nat Bolingbrokes Morgenrøde!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Wales. Udenfor Flintborg.

Bolingbroke træder ind med Faner og klingende
 Spil; York, Northumberland og
 flere følge ham.

Bolingbroke.

Uf dette Budskab see vi da, at adspredt
 Valliserhæren er; Salisbury
 er reist i Møde Kongen, som nys landet
 med saa af sine Venner her paa Kysten.

Northumberland.

Dg det er herligt Budskab, ædle Herre!
 Richard, ei langt herfra, har skjult sit Hoved.

York.

Det sommer sig Northumberland, at sige:
 „Kong Richard!“ — Bee den tunge Dag, da slig
 gudsaltet Konge skjule skal sit Hoved!

Northumberland.

J tager feil; blot fer at være fort,
 ieg udelod hans Titel.

York.

Der var een Tid,
da, naar J var saa fort mod ham, han vilde
og været fort mod Jer, gjort fort Proces,
og Jer' asfortet blot et Hoveds Længde,
hvis J med det i Sky saa havde kneiset!

Bolingbroke.

Tag ei hans Ord i uret Mening, Farbroer!

York.

Tag J blot, hvad med Ret er Eders, Frænde!
hust, Gud i Himlen sidder over Jer!

Bolingbroke.

Det veed jeg, og jeg sætter mig ei heller
mod Himlens Villie. — Hvo kommer der?

(Percy træder ind.)

Au, Henrik! vil hiin Borg ei give sig?

Percy.

Hiin Borg er kongelig bemandet, Herre!
imod Din Indgang.

Bolingbroke.

Kongeligt? Den har
ei Konge skabt i sig.

Percy.

Det har den, Herre!
Kong Richard ligger indenfor dens Ringmur,
og med ham Lord Aumerle, Lord Salisbury,
Sir Stephen Scroop, og saa en geistlig Herre
med værdigt Ansyn; Hvo? det veed jeg ei.

Northumberland.

Maaſkee at det er Biskoppen af Carlisle?

Bolingbroke.

(til Northumberland.)

Min ædle Herre!

gaae til hiin gamle Borgs uhyre Ribbeen;
 Lad Malintrompeten aande fredsom Tale
 i dens affældige Dre, saasom følger:

Henrik Bolingbroke

kysser, paa sine Kna, Kong Richards Haand,
 og sender til Hans Kongehed Lehnspflicht,
 samt ærlig Tro og Hyldest. Meld, jeg kommer,
 at lægge Magt og Vaaben for hans Fodder,
 naar blot min Landsforviisningsdom gjenfalder,
 og frit mit Guds og Land gjengives mig,
 hvis ei, jeg nytter Overmagts Fordeel,
 og dæmper Sommerstøvet med en Pladsregn,
 som strømme skal af slagne Britters Bunder; —
 hvor langt det nu er fra min Hn, at slikt
 et blodigt Skybrud overskylle skal
 Kong Richards Riges friske, grønne Skjod,
 skal omt min Underdanighed ham vise. —
 Gaae, mæld ham dette; medens her vi drage
 hen over Slettens rige Blomsterteppes.

(Northumberland gaaer til Borgen med en Trompeter.)

Gaaer frem, foruden Trudselalarm af Trommer,
 paa det at de fra Bergens raadne Tinder
 vort redelige Forslag høre kunne. —

Mig tykkes, jeg og Kongen skulde mødes
 saa rædselsfuldt som Elementerne

af Ild og Vand, naar sammenstødende
 med deres Slag de spalte Himlens Kinder.

Han være Ild, jeg blod og glat som Vandet;

Han rase kun, mens jeg paa Jorden regner

min Vandstrøm, ei paa ham, men kun paa Jorden. —

Drag frem og mærker paa Kong Richards Mafsyn.

(Der blæses til Parlementering; det besvares inden fra
 Borgen. Trompetklang. Kong Richard træder frem
 paa Ringmuren, med Biskoppen af Carlisle, Au-
 merle, Scroop og Salisbury.)

York.

Seer! Seer! Kong Richard lader selv sig see,
fast som den rødmende, harmtændte Sol
i Østens Gldport, naar den mærker, at
misundelige Skyer vil formørke
dens Straaleglands, og sætte Pletter paa
dens lyse Bane hen mod Vestens Hav.
Dog seer han ud som Konge; see hans Dic,
saa klart som Ørnens, end nedskyder Lynblif
af Kongemajestæt. O Jammer! Vee!
slig Kongesol af Sorg saa mørknet see!

Kong Richard.

(til Northumberland.)

Ha! vi forbanse! — Alt en Stund vi stod
og ventede' paa Dit Kneleds lange Boining,
fordi vi troe os Din lovmæssige Konge;
og er vi det, hvor tør Dit Ledemod
da glemme Underdanigheden mod os?
Er vi det ei, da viis os Guds Haand for det,
som har assat os fra Forvaltningsposten;
thi vel vi veed, ei Haand af Kjød og Been
kan gribe Kongespirets hellige Haandskæft
uden ved Ran og ved vanhellig Vold;
og troe I skjøndt, at Alle, ret som I,
har sig forventt, ved sig fra Os at vende,
saa viid: min Herre, Gud Almægtige
i sine Skyer mynstrer Os til Bistand
en Hær af Landsaersøet; og den skal slaæ
de end ei fødte, ei undfangne Born
af Jer, som løste Haand imod mit Hoved,
og føre Trudsel mod min dyre Krone.
Siig Bolingbroke (thi hist mig synes staaer han)
hvert Skridt han gjør her paa mit Land er farligt
Forræderie. Han kommer for at aabne

den blodige Drlogs Purpurtestamente.
 Men før den Krone, han attraaer, skal slutte
 i Fred omkring hans Tøse, skal titusind
 blodstænkte Krigerisjer hæsligt skjæmme
 Englands det blomstrende og sunde Ansigt,
 dets Freds snehvide Jomfruaasyn vende
 til blodrod Harm; dets Markers Græs bedugge
 med uforfalsket, trofast, engelsk Blod.

Northumberland.

Forbyde Himlens Konge, at vor Konge
 med borger- og uborgerlige Vaaben
 bestormes skulde saa! Din ædle Frænde,
 Henrik Bolingbroke kysjer underdanig
 Din Haand, og sværger ved den Grav, som staaer paa
 Din Oldesfaders kongelige Been,
 ved begge Eders høie Tyrsteblood,
 Strømme, som sprang af een høist herlig Kilde,
 og ved den holde Gaunts begravne Haand,
 og ved sin egen Værdighed. og Ære,
 som hver en Ed og Løfte i sig fatter.
 Hans Komme har til Maal blot at erholde
 sin Arverettighed; og knælende
 Der strax nu om Befrielse anraabe.
 Bevilger det Din Kongerøst, da flux
 det blanke Staal til Rust han overgiver,
 den stolte Hingst til Stalden, og sit Hjerte
 til Eders troe Tjeneste. — Han sværger,
 saa sandt han Tyrste er, er dette billigt;
 saa sandt jeg Adel er, som han jeg sværger.

Kong Richard.

Northumberland! siig, saadan svarer Kongen:
 Hans ædle Frænde er ham høist velkommen,
 og hver retfærdig Fordring, han vil gjøre,
 skal uden al Modsigelse opfyldes. —

Siig det med al Din skjønnø Talerkunst,
og bring hans Venneore venligst Hilsen!

(til Aumerle.)

Ei sandt, min Frænde! vi fornødre os?
Saadant et Jammerøblik, og fagre Ord! —
Jeg kalder paa Northumberland, og sender
Forræderen et Feidebrev, og døer saa.

Aumerle.

Nei, Ederø Naade! fægt med fagre Ord,
til Vennehær kan vorde stærk og stor.

Kong Richard.

O Gud! O Gud! at nogentid den Tunge,
som lagde Landsforviisnings strenge Dom
paa ham den Stolte, skulde den berttage
med sledske Ord! — O var jeg blot saa stor som
min Sorg! O var jeg mindre end mit Navn!
O kunde jeg blot glemme hvad jeg var!
ei ihukomme hvad jeg nu maa være! —
Du svulmer, stolte Hjerte! svulm og slaa kun;
thi Fjenderne vil slaae nu Dig med mig!

Aumerle.

Northumberland fra Bolingbroke hjemvender.

Kong Richard.

Hvad' skal nu Kongen? — underkaste sig?
Ja, Kongen vil det. — Skal han sættes af?
Vel, Kongen døier det. Skal han forlise
sit Kongenavn? I Guds Navn! Lad det gaac.
Mit Smykke for en Rosenfrands jeg bytter;
mit Pallads for en Gueboers Hytte,
min Pragtdragt for en Tiggerdragt, mit Bæger,
det stolt udskaarne, for en Skaal af Træ,
mit store Rige for en lille Grav,
en lille, lille Grav, ukjendt, useet! —

Dog nei! — Paa Kongeveien vil jeg jordes;
 paa Bei, hvor Færdsel er, hvor Folkets Gud
 kan træde steds' paa deres Konges Hoved. —
 De træde jo mit Hjerte, nu jeg lever;
 og, naar jeg jordes, hvi da ei mit Hoved? —
 — Nummer! Du græder, min blodhjertede Frænde!
 Vi vil med haante Taarer reise Ilveir;
 de og vort Suk skal nedslaae Sommerkornet,
 og volde Dyrtilid i oprorte Land.
 Hvad heller skal vi lege med vor Jammer,
 og slaae til Bæds, hvo fælde kan flest Taarer,
 med Forord: de skal falde paa een Plet,
 til de har hulet et Par Grave til os
 i Jordens Skjed, med Paaskrift: „Tvende Frænder
 grov deres Grave her med Taarer, ei med
 Hænder?“

— Slik Jammer var ei den ret Lyst! — Jeg seer,
 jeg taler sjantet, og man ad mig leer! —
 Stormægtige Tyrste, Lord Northumberland?
 Hvad siger Konning Bolingbroke? Vil vel
 Hans Majestæt tillade, Richard lever,
 til Richard doer, og svinger sig herfra?
 Skrab ud? — og Bolingbroke flux siger — Ja!
 Northumberland.

Han venter Jer i nedre Gaarden, Herre!
 Maa det behage Jer at stige ned?
 Kong Richard.

Ned, ned jeg kommer, siig hiin blanke Phaeton,
 som ei forstod ret løbste Dyr at styre.

(Northumberland gaaer tilbage til Bolingbroke.)
 I nedre Gaarden? ja! hvor Konger sig fornedre,
 lystre Forræders Bud, og komme ham at hædre.
 I nedre Gaarden? Kom! ned Hof! ned Konge!
 thi Uglyer tude nu, hvor Lærker burde svinge.

(De gaae ned af Muren.)

Bolingbroke.

Hvad siger Kongen?

Northumberland.

Sorg og Græmmelse

gjer, at han taler vildt, som en Torrykt.

Dog kommer han!

(Kong Richard træder ind neden til med sit Følge.)

Bolingbroke.

Saa træder hver tilside,

og yder Majestæten Grefrygt!

(knæler.)

Min naadige Herre! —

Kong Richard.

Min Frænde! I ydmyger Tyrsteknæet,
og Jorden, som det kysker, gjer I stolt.

Mit Hjerte folte heller Eders Venstak,
end Diet, utilfreds, seer Eders Anæfald.

— Op! — Eders Hjerte oppe er, jeg veed,
som mindst, saa høit, —

(han peger paa sit Hoved.)

skjondt Knæ I bøier ned.

Bolingbroke.

Min Konge! blot min Eiendom jeg fordrer.

Kong Richard.

Den Eders er, som jeg, som Alt er Eders.

Bolingbroke.

Kun for saavidt, min høie Herre Konge!
min Trofasthed skal Eders Gnist fortjene.

Kong Richard.

Jo! I fortjener, — det er vel fortjent,
hvad man veed, sikker, stærk Bei til at tage. —

Kom, Farbroer! giv mig Haand! — Nei! Græd ei nu!

Du elsker mig; Trost, Hjælp dog mangler Du. —

Jeg er for ung til Fader for Jer; Frænde,
skjøndt J er gammel nok til Arving for mig.

Alt hvad J vil jeg villig giver hen;

thi Overmagt man lystrer villigen.

— Til London! — Frænde! saa det sig vel her?

Bolingbroke.

Sa Herre!

Kong Richard.

Meer ei Nei jeg sige tør.

(Trompetklang. De gaae.)

Fjerde Scene.

Langley. Hertugen af Yorks Have.

Dronningen træder ind med tvende Hofdamer.

Dronningen.

Hvad Leeg skal vi udfinde her i Haven,
for Sorgens tunge Tanke at fordrive?

Første Dame.

Min Dronning! skal vi trille Kugler her?

Dronningen.

Saa husked' jeg, at denne Jord er knudret,
og at min Lykkeflode soer af Banen.

Første Dame.

Vel, Ederes Majestæt! skal vi da dandse?

Dronningen.

Min Gud kan ikke holde Taft i Fryd,
naar ei mit Hjerter holder Taft i Sorg;
derfor ei Dands, min Pige! anden Spøg!

Første Dame.

Saa Eventyr?

Dronningen.

Om Sorrig eller Glæde!

Første Dame.

Om begge.

Dronningen.

Nei, om ingen af dem, begge.
Et Sagn om Fryd, som jeg aldeles mangler,
mig minder om Sorgs Overslod jeg har;
et Sagn om Sorg, som jeg har fuldt op af,
kun joier Smerte til min Glædes Mangel.
Om hvad jeg har behøves ei Fortælling;
om hvad mig mangler nytter Klage ei!

Første Dame.

En Sang da?

Dronningen.

Held Dig, er Du stemt til Sang;
mig var det kjærere, Du vilde græde.

Første Dame.

Jeg vilde græde, hvis det baaded' Eder.

Dronningen.

Jeg kunde græde, hvis min Graad mig baaded',
og trængte ei til Graad hos Dig at laane.
Men Lyk! der komme Gartnerne;
Lad os gaae ind i disse Træers Skygge. —

(En Gartner træder ind med to Svende.)

Min Sorg jeg vædder mod en Knappenaal,
de vil om Staten tale, saa gjør hver
med en Omvæltning. Sorg Sorgs Forbud er.

(Dronningen og Hofdamerne vige tilside.)

Gartneren.

Gaae Du, bind hine Aprikoser op,
der, liig uorne Semer dybt nedtrykke,
med Bægt af Dødselhed, den gamle Fader. —
Sæt Støtte til de Grene, som sig sænke.
Gaae Du, og som Skarpretter, halshug hist

de strængede, for stærkt oplobne Dviste,
som skyde sig for høit her i vor Fristat;
Alt være jævnt og lige i vort Rige. —
Det gjøre I, jeg gaaer at rydde ud
det Ukrudt, som til ingen Nytte suger
fra sunde Blomster Bundens Frugtbarhed.

Første Svend.

Hvi skulle vi, i Omfang af et Hegn,
vel holde Lov og Sæd og rigtigt Forhold,
og vise, som i Speil, den store Stat,
imens vort Land, hiin Have midt i Havet
er fuldt af Ukrudt, qvalt dets bedste Blomster;
dets Frugttræer ei beskaarne, ødelagte
dets Gjerder, Bedene omrødede,
og hver sund Urt omsværmet med en Flok
af Oldenborrer?

Gartneren.

Hold Du mig Din Mund. —
Han, som har taalt slikt unaturligt Lovspring,
staaer selv nu i sit Lovfald. Alt det Ukrudt,
hans vidt udbredte Blade skjærmede,
som, mens det aad ham, syntes ham at nære,
har Bolingbroke med Blod og Alt oprykket,
Grev Wiltshire mener jeg, samt Green og Bushy. —

Første Svend.

God! er' de døde?

Gartneren.

Ja; og Bolingbroke
har Tingre i Kong Odeland! — O Skade!
at han sit Land ei pudset har og pleiet,
som vi vor Have. Til sin Tid af Naret
vi saare Barken, vore Frugttræers Hud,
at overmodig' ei af Blod og Safter
de ved for megen Rigdom sig fortære. —

Hvis saa med store Mænd, i frodig Bæxt,
han havde gjort, de havde baaret; han
smagt frugt af deres Pligt. — Hver opskudt Vandgreen
vi snitte bort, at frugtbar Green maa leve.
O, havde han gjort saa, var han den Krone end,
som han ved daarlig Tant nu reent har kastet hen!

Forste Svend.

Hvad! Troer I da, at Kongen vorder affat?

Gartneren.

Usmagtet er han, affat tør han vorde.
Nu sidste Nat kom her jo Breve til
en god Ven af den brave Hertug York,
med denne Sorgepost.

Dronningen

(kommer frem fra sit Skjul.)

O! jeg til Døde knuges
af Maalleshed! — Du, gamle Adams Billed!
sat til at dyrke Haven! tør Din raa,
Din haarde Røst slikt Sorgenyt forkynde?
Hvad Eva, eller Slange har Dig hvidslet,
at Mand, af Gud forbandet, faldt paa nye?
Hvi siger Du, Kong Richard affat er?
Tør Du, knap bedre end det Stov, Du træder,
hans Fald blot ahne? Siig, hvor, naar, hvordan,
fik Du de ende Tidender? — Tael, Uøling!

Gartneren.

Tilgiv mig, Dronning! lidt det mig kun glæder
at aande dette Nytt; men Sandhed er det.
Kong Richard han er nu i Bolingbrokes
mandstærke Haand, og begges Lykke veiet,
i Eders Herres Skaal er kun han selv,
og Daarligheder, som ham gjøre let,
i Bolingbrokes, den Svares, Bægttskaal sidder

foruden ham, al Englands høie Adel;
 med disse Lodder han Kong Richard vipper.
 Drag blot til London; Alt I saa vil finde,
 hvad jeg har sagt veed alt hver Mand og Qvinde.

Dronningen.

O snare Banheld! ellers raft tilføds!
 angaaer Dit Budskab da ei mig, og er jeg
 den sidste som det hører? O Du vil
 opvarte mig tilsidst, at længst jeg gjemmer
 Dit Sorgbud i mit Bryst! — Kom, Fruer, gaae!
 See, Londons Drot i London sorgtrykt staae!
 Alf! fødtes jeg dertil, at i mit Taareblik
 nu Bolingbrokes Triumph ny Tunklen fik!
 — Hor, Gartner! for det Sorgbud, Du har bragt,
 gid visne hvad Du lægger og har lagt.

(Dronningen og Damerne gaae.)

Gartneren.

Alf, Dronning! maa det Dig ei værre gaae,
 lad Din Forbandelse min Kunst da slaae!
 en Taare her fra hendes Die trilled', —
 her planter jeg Cypressen, Sorgens Billed.
 Snart skal Du skyde op, da siges her:
 det Træ med Dronningtaarer vandet er.

(De gaae.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

London. Westminsterhall.

De geistlige Herrer paa høire Side af Thronen;
de verdslige paa venstre. Menigmand nedensfor.
Bolingbroke træder ind tilligemed Numerle,
Surrey, Northumberland, Percy, Fitz-
water, nok een Lord, Biskoppen af Carlisle,
Abbeden af Westminster med Følge. Retsbe-
tjente i Baggrunden med Bagot.

Bolingbroke.

Rald Bagot frem! —

Nu Bagot. Siig nu frit og frank Din Mening,
hvad veed Du om den ædle Glosters Død?
Hvo fristed' Kongen til den? hvo udsorte
Blodværket ved hans altfor tidlige Død?

Bagot.

Saa stiller for mit Ansigt Lord Numerle!

Bolingbroke.

Staae frem, min Frænde! see paa denne Mand.

Bagot.

Jeg veed, Lord Numerle, Eders djarve Tunge
forjmaaer, hvad eengang J har sagt, at nægte.
J hiin dødsvangre Tid, da Glosters Død
i Gjære var, jeg horte Eder siige:

„Er min Arm ikke lang, som naaer fra Eng-
lands

„det stille Hof og lige til Calais
„hen til min Dnfels Hoved?“ Dgsaa horte
blandt meget andet jeg Jer den Gang siige:
„J ei for hundred tusind Kroner vilde,

„at Bolingbroke kom hjem igjen til England,
 „som og, hvor denne Eders Frændes Død
 „var dette Land til Gavn.“

Numerle.

Fyrster og Herrer!

Hvad skal jeg svare denne flette Mand?
 Skal jeg fornede saa min høie Stjerne,
 at jeg ham, som min Eigemand skal tugte?
 Det maa jeg, eller see min Vre plettet
 af hans Bagvadskertunges Gift. — Der ligger
 mit Pant, det Dødens Haandsegl, som nu præger
 for Helved Dig. Jeg siger høit: Du lyver!
 og vil paastaac, hvad Du har sagt er falskt,
 dybt i Dit Blod, endskjendt det er for slet
 til at befudele mig mit Ridderstaal.

Bolingbroke.

Lad ligge, Baget! tag det ikke op!

Numerle.

Paa Een nær vilde jeg, han var den bedste
 i Kredsen her, som saa mig har opirret.

Fitzwater.

Isald Din Dårhed Eigemand just fordrer,
 er der mit Pant, Numerle! som Pant med Dit;
 ved Solens Lys! som hvor Du staaer, mig viser,
 jeg horte Dig, endog med Brenten, sige,
 Du virked' ud den ædle Glosters Død.
 Nægt det, da siger Du en tilfæld Logn,
 og jeg vil vende Lognen i Dit Hjerte,
 der smedded' den, med denne Kaardepidsje.

Numerle.

Du Feige! den Dag tør Du ei opleve!

Fitzwater.

Nu ved mit Liv; gid det var denne Stund!

Numerle.

Fitzwater! dette dommer Dig til Helved!

Berey.

Numerle! Du loist; hans Ære er saa reen
for dette Klagemaal, som Du est skyldig.
Alt saa Du est, det ligger her mit Pant for;
jeg vil bevise det paa Dig, indtil
mit sidste Aandepust. — Tor Du, saa tag det.

Numerle.

Hvis ei jeg gjer det, raadne denne Haand,
og svinge ingensinde Hverdens Staal
imod min Fjendes blanke Hjelme.

En Lord.

Forsvorne

Numerle! Jeg sværger samme Eed, og Dig
fremsporere med saa mange Lognernavne,
som skrives kan i Dit Forræderere
fra Sol til Sol, der er mit Ærespant;
tag det til Trekampsdagen, om Du tør.

Numerle.

Er fleer mig ædsker? Ha til hver jeg kaster;
jeg har i eet Bryst tusinde Modsaander,
til thyre tusinde som Jer at svare.

Surrey.

Lord Fitzwater! jeg husker meget grant
den Dag og Stund I talte med Numerle.

Numerle.

Lord Surrey! det er sandt, I var tilstede;
og I kan vidne med mig, det er Sandhed.

Surrey.

Saa falskt, ved Gud! som Gud er Sandhed selv!

Fitzwater.

Du lyver, Surrey!

Surrey.

Urelese Drenge!

Den Logn skal ligge saa tungt paa mit Sværd,
 at det skal give Straf og Hævn, til Du,
 Du Lognbefskylder, samt Din Logn, I ligge
 i Mæld thyst som Din Faders Pandeskal.
 Det til Bekræftelse her Urens Pant!
 tag det til Tvekamdsdagen, om Du tør.

Fitzwater.

Hvor daarlig sporer Du en vælig Ganger!
 hvis jeg tør spise, drikke, aande, leve,
 saa tør jeg møde Surrey i en Drken,
 bespytte ham, og sige høit, han lyver,
 og lyver evigt. Her see Trostabslænken,
 som til min strenge Røvselse Dig binder. —
 Det gaar mig slet i denne nye Verden,
 hvis ei Numerle er skyldig i min Klage!
 Jeg mindes og, landlyst Norfolk sagde,
 Du sendte to af Dine Folk, Numerle,
 at dræbe Hertug Gloster i Calais.

Numerle.

En ærlig Christen laane mig et Pant paa
 at Norfolk lyver; her jeg kaster dette;
 hjemkalder han, skal jeg hans Ære prøve.

Bolingbroke.

Hver Tvist af disse blive under Pant,
 til Norfolk kaldes hjem. Det skal han vende,
 og, skjendt min Tjende, atter indsat i
 sit Gods og Herligheder. Naar han kommer,
 skal han bestaae sin Tvekamp med Numerle.

Carlisle.

Den Urens Dag skal Die aldrig see!
 Mangen en Dyst har landlyst Norfolk sægtet
 for Jesu Christo; i glørværdig Slagmark

hoit svunget Fanen med det christne Kors
mod sorten Hedning, Tyrk og Saracen.
Af Krigssliid trættet drog han sig tilbage
til Velskland til Venedig; der han gav
sit Støv til dette skønne Riges Jord,
sin rene Aand til Christ, hans Bannerherre,
hvis Fane han saa længe kæmped under.

Bolingbroke.

Hvad, Bisp! er Norfolk ded?

Carlisle.

Saa sandt jeg lever!

Bolingbroke.

Saa følge Fred hans Sjæl til Skjodet af
den gamle Abraham! — I, som har flaget,
hver Eders Tvist forbliver under Pant,
til Eders Tvekampsdag vi mon' bestemme.

(York træder ind med Folge.)

York.

Jeg kommer, store Lancaster! til Dig
fra Richard, som er vingestækket; villig
han faarer Dig til Irving, og sit Scepter
Din Kongehaand til Arv og Gie giver.
Opstig paa Thronen, som fra ham nedstiger;
og leve Henrik, af hiint Navn den Tjerde!

Bolingbroke.

I Guds Navn, jeg bestiger Kongethronen.

Carlisle.

O, det forbyde Gud! —

Er jeg i dette Raad end slettest Taler,
mig semmer det dog bedst at tale Sandhed.
Gud give at i denne ædle Samling
var een blot, ædel nok til ædlen Richard
retviis at domme! Ægte Adels vilde

ham lære for sli'g s'nd sig at vogte. —
 Kan Uundersaatter domme deres Konge?
 Og hvo er her ei Richards Uundersaat?
 Ei dommes Tyven, uden han staaer hos,
 er end hans Brode klar og aabenbar;
 og skal et Billed' af Guds Majestæt,
 hans Hovedsmand, Tuldmagt, udkaarne Sending,
 salvet og kronet, plantet mange Aar,
 af Uundersaat og ringe Læbe dommes,
 og selv ei være hos? — O Gud forbyde,
 at i et christent Land oplyste Sjæle
 udo'ved' sli'g en s'rt og hæslig Udaad!
 Til Uundersaatter, Uundersaat, jeg taler,
 vakt af min Gud saa mægtigt for min Konge.
 Mylord og Hereford, hvem I kalde Konge,
 Forræder er mod stolten Herefords Konge,
 og krone I ham — her! jeg propheterer:
 Da skal vort Land med brittisk Blodstrom gjedes,
 og s'jernerst Slægt bejamre denne Udaad.
 Til Tyrk og Bantro Fred for evigt flye,
 og her, i Fredens Land, skal vilde Krige
 forblande Art med Art og Slægt med Slægt;
 Frygt, Gru, Forstyrrelse og Mytteri
 skal fæste her sin Bo, og Landet kaldes
 et Golgatha, et Hovedpandested! —
 D reises dette Huns mod dette Huns,
 det føde vil den sorgeligste Tvedragt,
 som nogentid faldt paa den syndige Jord.
 Stands! forebyg! O lad det aldrig skee,
 at over Jer ei Barn, og Barns Barn raaber Bee!
 Northumberland.

Smukt har I præket; og for Eders Umag
 vi sængsle Jer for Hoi-forræderi. —
 Lord af Westminster, Eder det paalægges
 til Rettens Dag ham sikkert at bevare. —

J ædle Herrer! niaa det Jer behage
at tilstaae Menigmanden sin Begjæring?

Bolingbroke.

Hent Richard, at han kan i Alles Paasyn
affjige Thronen; — saadan handle vi
fri fra Mistanke.

York.

Jeg vil lede ham.

(gaaer.)

Bolingbroke.

J Lorder, som forblive her i Fængsel,
skal Borgen, indtil J for Retten stilles.

(til Carlisle.)

Kun lidt vi Eders Venskab er forbunden;
kun liden var vor Liid til Eders Bistand.

(York kommer tilbage med Kong Richard og Embeds-
mænd, som bære Kronen og Rigskenodierne.)

Kong Richard.

Al! hvorfor kalder man mig for en Konge,
for jeg afrystet har de Kongetanker,
jeg hersked' med? Endnu har jeg knap lært
at sledske, smigre, bukke, boie Knæ. —

Giv Sorgen Lov en Stund til at oplære
mig lidt i Ydmyghed. Dog grant jeg huster
hvert Træk hos disse Mænd. — Var' de ei mine?
og raabte de ei stunddom til mig: „Hil Dig!“
Saa Judas og til Christ; men han blandt Tolv
fandt Tro hos Elleve; jeg hos Tolvtusind ingen.
Gud signe Kongen! — Kongen jeg ei er,
dog Amen, hvis som saa min Gud end paa mig seer! —
hvad Tjeneste er jeg kaldt hid at gjøre?

York.

Den Sag at ende her fri og frivillig,
Din Majestæt af Byrden træt tilbød —

Aftrædelsen af Krone og af Rige
til Henrik Bolingbroke.

Kong Richard.

Saa giv mig Kronen! —

Her, Frænde! tag paa Kronen; min Haand her
paa denne Side; paa hiin Side Din.
Nu er Guldkrone her liig svælgdyb Brønd
med tvende Spande, som hinanden fylde;
den tomme stedse dandsende i Lusten;
den anden ufeet, nede, fuld af Vand.
Den nedre Spand, ufeet, af Taarer fuld, er jeg,
jeg svælger Graad. — Du gaar ad Friheds Vej!

Bolingbroke.

J var jo villig Kronen at afhænde?

Kong Richard.

Min Krone vel; min Sorg blier min, o Frænde!
affæt min Herlighed, affæt min Pragt,
men ei min Sorg; den bliver tro min Magt!

Bolingbroke.

En Deel af Sorg J mig med Kronen giver.

Kong Richard.

Din Hær af Sorger mig ei een frariver.
Min Sorg er Tab af Sorg jeg forhen fandt;
Din Sorg den Sorgs Gevinst i Dag Du vandt.
Sorg har jeg, skjondt min Sorg jeg skænker Dig;
den Kronen følger; men ei svigter mig.

Bolingbroke.

Er J da villig at affige Kronen?

Kong Richard.

Ja, nei; — nei, ja; — til Intet skal jeg blive;
thi nei; nei! for til Dig jeg maa den overgive.
Giv Algt, hvor jeg mig nu tilintetgjør. —
Den tunge Bægt jeg giver fra mit Hoved,

og dette plumpe Scepter af min Haand,
 samt Kongevældens Stoltthed af mit Hjerte.
 Med egen Graad min Balsom jeg afvadsker;
 med egen Haand min Krone jeg bortgiwer;
 med egen Mund min hellige Magt fornægter;
 med egen Nande løser Pligt og Sed.
 Al Pomp, al Majestæt affværges jeg;
 hvert Landgods, Skat, Skyld, Indtægt jeg affiger;
 Hver Lov, Beslutning, Bud gjenkalder jeg.
 Gud! tilgiv hver Sed, som er brudt mod mig;
 Gud styrke hver Sed, som nu gøres Dig!
 Mig ved mit Intet ingen Kummer naae;
 med Dig, Dit Alt, al Glæde altid gaae!
 Sid længe høit paa Richards Kongestol;
 Snart Richard ligge skjult for Regn og Sol!
 Gud sign' Kong Henrik! affat Richard siger,
 og send mangt Solskinsaar paa ham og paa hans
 Riger! —

Hvad staaer tilbage?

Northumberland

(rækker ham et Papir.)

Blot at I vil læse

de Ankeposter og Forbrydelser;
 som deels I selv, deels Eders Folgesvende
 begaaet har mod Staten og dens Tarv;
 at, naar I skrifter dem, hver Mand kan dømme,
 at I med Skjel og Rette affat er.

Kong Richard.

Skal jeg og gjøre det? Skal jeg opløse
 min Daarskabs Kunde? — Gode Northumberland,
 naar Dine Feil stod' registrerte, vilde
 det ei bestjæmme Dig, for slikt smukt Selskab
 at forelæse dem? Naar Du det vilde,
 Du fandt deri en grædselig Artikel, —

Afsættelse af lovlig Konge, nemlig,
 og Brud af Edens stærke Borgen — mærket
 med sort Streg og i Himlens Bog fordømt.
 — Ja alle I, som staae og see paa mig,
 mens mig min Jammer jager, endstjendt nogle
 af Jer, Pilatus liig, vel Hænder vadske,
 og vise ydre Duf, har I Pilati
 dog til mit bittere Kors mig her antvordet,
 og Band kan ei afvætte Eders Synd!

Northumberland.

Skynd Eder, Herre! læs Artiklerne!

Kong Richard.

Mit Die, fuldt af Taarer, kan ei see;
 dog blinder salten Band dem ei saa meget,
 de jo kan see en Slægt Forrædere her;
 ja, naar jeg paa mig selv mit Die vender,
 jeg finder mig Forræder med som Resten,
 min Sjæl samtykket her i at afslæde
 en Konges stolte Legem, i at skjænde
 selv Herligheden, gjøre Magt til Slave,
 hoi Majestæt til Træl; Stat til Daglønner!

Northumberland.

Herre —

Kong Richard.

Din Herre ei, oppustede Forhaaner!
 og Ingens Herre; jeg har intet Navn,
 ei Titel, — nei, ei selv det Navn jeg fik ved
 min Dobesont, — man har voldgjæstet det.
 Vee! vee den tunge Dag, da jeg har henslidt
 saa mange Nar, og veed ei Navn nu for mig.
 O! at jeg var en Konge reist af Snee,
 som stod nu, Bolingbroke! her i Din Sol,
 for selv mig i Bandedraaber at hængsmelte! —
 O mægtige, gode Konge! (mægtig-god ei!)

Saa fremt mit Ord end gjælder lidt i England,
lad det da kalde flux et Speil herhid,
at jeg kan see, hvordan mit Mafyn er,
nu det gjør Bankerot paa Majestæt.

Bolingbroke.

Gaaer Nogle af Jer, henter hid et Speil!

(En af Følget gaaer.)

Northumberland.

Læs dette nu, mens Speilet bringes!

Kong Richard.

Satan!

Du piner mig, før jeg i Helved kommer.

Bolingbroke.

Kræv det ei mere, Lord Northumberland!

Northumberland.

Saa vorder menig Mand ei tilfredsstillet.

Kong Richard.

Det skal de vorde, jeg skal læse Nok,
naar jeg saaer see den rette Bog, hvori
min Synd optegnet staaer; det er — mig selv.

(Betjenten kommer tilbage med et Speil.)

Giv mig det Speil, saa vil jeg deri læse. —

Ei større Rynker end? Har Sorgen slaget
saa mangt Slag paa mit Ansigt, og end ei
der ploiet dybere Saar? — O Smigerklar!

liig mine Følgere i Medgangs Tid

Du daarer mig! — Var det og dette Mafyn,

som i sin Høiløst hver Dag underholdt

titusind Mand? Var dette og det Mafyn,

som, Solen liig, Beskueriet blandede?

det, som saa mangen Daarskab oversaae,

og nu blev overseet af Bolingbroke? —

En glaskjor Gloria skinner i det Nafyn;
Nafynet selv er skjort som Glorien;

(flaaer Speilet i Gulvet.)

thi der det ligger knust i hundred Stykker; —
mærk, tause Konge! Læren af mit Spog, —
hvor snart min Sorg har ødelagt mit Ansigt.

Bolingbroke.

Skyggen af Eders Sorg har ødelagt
Skyggen af Eders Nafyn.

Kong Richard.

Sig det atter;

Skyggen af Sorg? — Ha! Lad os see! — Ja, rigtigt;
min hele Sorg her i mit Indre ligger,
og Lidelsens de ydre Fagter ere
kun blotte Skygger af usete Sorg,
som sbulmer taust i marterfulde Sjæl,
der ligger Bæsned! — Tak nu, Konge for
Din Raade, som ei blot mig giver Grund til
at jamre; men mig lærer og hvorledes
jeg skal bejamre Grunden. — Een Bon end
saa gaaer jeg, og skal Jer ei meer besvære!
Vil I?

Bolingbroke.

Tael, vakkre Frænde!

Kong Richard.

Vakkre Frænde?

Om! jeg er meer end Konge nu; thi medens
jeg Konge var, var' mine Smigrere
kun Undersaatter; selv nu Underfaat
har jeg en Konge her til mig at smigre.
Er jeg saa stor, har jeg ei Bon behov.

Bolingbroke.

Forlang da!

Kong Richard.
Gaaer jeg det?

Bolingbroke.
J skal det faae!

Kong Richard.
Saa giv mig Lov at gaae!

Bolingbroke.
Og hvorhen da?

Kong Richard.
Hvorhen J vil; kun bort fra Eders Nasyn.

Bolingbroke.
Gaaer Nogle med, og følger ham til Taarnet.

Kong Richard.
Følger? Slet udtrykt! følge gjør J alle
kun nybagt Magt, hvor ægte Konger falde.
(Kong Richard gaaer; nogle Lorder og Bagt følge ham.)

Bolingbroke.
Til Onsdag vi høitideligt bestemme
vor Kroning; ædle Herrer! gjør Jer rede!
(Alle gaae, undtagen Abbeden, Biskoppen af Carlisle,
og Aumerle.)

Abbeden.
Et Jammerdøptrin her vi skuet har.

Carlisle.
Den Jammer komme skal, usødte Born
skal sole denne Dag, som Sting af hvassest Tjorn.

Aumerle.
Erværdige Herre! veed da Ingen Raad
til Land at frie fra slig en Slangebraad?

Abbeden.
Jer frit herom jeg taler ud min Mening,
J Sacramentet tager, ei blot paa-

min Tid at dolge; men og paa at virke
 hvad jeg vel muligen udfinde turde.
 Jeg seer hver Pande fuld af Mishag her;
 hvert Die fuldt af Graad, hvert Hjerte sorgfuldt.
 Kom hjem ved Nadværtid hos mig, jeg grunder
 alt paa en Plan, som os en bedre Tid forunder!
 (De gaae.)

Femte Akt.

Forste Scene.

London; Gade, som fører til Towerfængsel.

Dronningen træder ind med sine Damer.

Dronningen.

Ad den Bei kommer Kongen; det er Bei
 til Julius Cæsars Taarn, opreist for Vanheld;
 dybt i dets Steenbryst min Gemal er dømt
 til Fængsel af den stolte Bolingbroke.
 Her hvile vi, hvis dette Oprørsland
 har Hvile for sin ægte Konges Dronning!

(Kong Richard træder ind med Bagt.)

Men stille! seer! — Dog hellere seer ei —
 min Rose visne. Dog seer op, og skuer,
 at I til Dug hensmelte maae af Medynk,
 og frist igjen med Dmhed's Graad ham bade. —
 — O Du, et Minde om det gamle Troja;
 Du Grens Billed! Du, Kong Richards Grav,
 og ei Kong Richard; o Du skjemme Borg! —
 hvi skal den grimme Sorg i Dig slaae Bolig,
 imens Triumph som Gæst i Dhuus søger?

Kong Richard.

Formæl Dig ei med Sorg, o fagre Biv
 og fremstynd ei mit Endeligt! Lær, Elskte!
 at tro vor fordums Stand en venlig Drom;
 vi vaktes. Sandheden af hvad vi ere
 es blot nu viser, at jeg er Fostbroder,
 Du Gulde! til den grimme Rod, — til Døden
 vil den og jeg i Forbund staae. — Til Du
 til Frankrig, der gik i et helligt Kloster.
 Mod Himlens Krands med Fromhed opstræb nu!
 Guldkrønen her brød jordisk Tant itu. —

Dronningen.

Hvad! Er min Richard da paa Sjæl som Legem
 omfakt og svækket? Siig, har Bolingbroke
 affat Din Hjerne, gravet i Dit Hjerte?
 I Døden selv slaaer Løven Rjempefloen
 og saarer Jorden, om ei andet, harmfuld,
 at den er overvunden; og vil Du,
 paa Pogeviis fremt døie Straf. Niis kysse,
 for ham, den glubende dybt ydmigt krybe,
 Du, Love! Konge over Dyrene.

Kong Richard.

Ret! Konge over Dyr! Ja var' de bedre
 var jeg end over Folk en seirfæl Konge.
 Min elskte Fordums-Dronning! drag til Frankrig,
 tænk, jeg er død, og at nu her Du tager,
 som paa min Dødsfæng! evig Afsked fra mig!
 I kjedsom Vinterasten sid ved Urnen
 hos gode, gamle Folk; lad dem fortælle
 Dig Sagn' om bittre, længst forsvundne Tider;
 og for god Nat Du siger, saa til Gjengjæld
 for deres Sorg fortæl mit Sorgesald;
 send dem saa grædende til deres Senge;
 thi selv de døde Brande-ville stemme

i Din sorgstemte Tunges Sorgetone,
de vilde græde Jlden ud af Medynk,
og sørge, her i Alke, hist i Kulsort,
fordi en salvet Konge saa blev afjat.

(Northumberland træder ind med Folge.)

Northumberland.

Viid, Herre! Bolingbroke har skiftet Sind;
J skal til Bomfret, ikke her i Taarnet. —
For Eders Naade er Befaling udstædt,
med skyndsomst Hast maae J afsted til Frankrig.

Kong Richard.

Northumberland! Du Stige, ad hvis Trin
min Throne Bolingbroke nu stolt bestiger, —
saa Timer skal kun Tiden werde ældre
end nu, for sule Synd, tilfulde modnet,
skal bryde ud i Raadenhed. — Tro skal Du,
om end han deler Riget halvt med Dig,
er det for lidt, da Du hjalp ham til Alt;
og han skal tro, at Du, som flink veed Beien,
hvorpaa en uretmæssig Konge plantes,
skal ved den mindste Kurre atter vide
en anden Bei, til hovedfulds at styrte
ham fra den Throne, hvor han sad som Boldgjæst.
Til Frygt sig vender Benskab med de flette;
den Frygt til Had. Had føder eet af To,
lidt begge to: Dødsfare eller Dod.

Northumberland.

Lad den Synd komme paa mit Hoved! — Nok!
Tag Afked, skilles ad, og det paa Stedet!

Kong Richard.

Jeg skilles dobbelt da! Unde! J bryde
en tofold Pagt, imellem mig og Kronen,
og mellem mig nu og min Egtehufru.
Lad mig bortkysse Eden mellem os! —

Dag nei; thi den blev svoret ved et Kys.

— Skil os, Northumberland! mig op' mod Norden,
hvor Frost og Hælsøet klinge Himmelegnen;
min Viv til Frankrig, hvorfra hid hun drog
i Herlighed, som Vaardag lyser frem,
og nu som nøgdest Vinterdag gaaer hjem.

Dronningen.

Skal vi da skilles ad! O Dval, o Smerte!

Kong Richard.

Ja, Elfte! Haand fra Haand og Hjerte med fra Hjerte.

Dronningen.

Forviis os begge! med mig Kongen gaae.

Northumberland.

Saa taler Venstreb; Statskunst ikke saa.

Dronningen.

Hvor Richard skal — bring mig til samme Berg.

Kong Richard.

To Grædende udgjorde da een Sorg. —

I Frankrig græd for mig; for Dig jeg her,
o bedre, skildt ad fjernt, end skildt ad, og dog nær!
Reis! maal Din Bei med Suk! Jeg min med Klager!

Dronningen.

Saa længste Bei de fleste Suk medtager.

Kong Richard.

Saa ved hvert Skridt jeg vandrer, klager jeg,
og Dval forlænge skal min korte Bei. —

Kom! Hvo til Sorgen beiler, være snar;
thi hvo den ægter, længe Sorrig har,

forstum da i et Kys hver Lyd af Smerte,

saa giver jeg Dig mit, saa tager jeg Dit Hjerte.

(De kyses.)

Dronningen.

O! Giv mig mit igjen! Var det vel Ret,
jeg tog Dit Hjerte, og jeg dræbte det.

(De kyskes atter.)

Nu har jeg mit igjen, og gaac nu gaac!
at jeg med mine Suk det dræbe maa.

Kong Richard.

Til Overgiveness ved Dvalen Sorg kan stige;
Farvel! Alt Øvrigt — det lad Dig Din Smerte sige!

(De gaar.)

Anden Scene.

Sammenfald. Et Bærelse i Hertugen af Yorks Pallads.

York og Hertuginde træde ind.

Hertuginde.

J loved', Herre! at fortælle Næsten,
da Eders Graad afbrød Beretningen
om vores Frændes Miskendelse her i London.

York.

Hvor standsed' jeg?

Hertuginde.

Just ved det fæle Sted,
hvor raa og vilde Hænder ned fra Vinduer
slog Støv og Aske paa Kong Richards Hoved.

York.

Nu da, som sagt, den store Bolingbroke,
hoit paa en prustende og vælig Hingst,
som syntes stolten Rytter godt at kjende,
reed frem i langsamt, dog i Heitidsfridt,
mens hver Mand skreeg: Gud signe Bolingbroke!
Man maatte tro, selv Vinduerne talte,
saa mange gridske Blik af Ung og Gammel
Kjød fra hvert Tag de Glade ned paa ham,

man maatte troe, at fast hver Huusvæg, samtlig
behængt med Malerier, havde sagt:

„Velkommen Bolingbroke! Gud Dig bevare!“
mens han barhovedet trindt om sig saae,
og dybere end Hestens stolte Nakke
saadan tiltalte dem: „Tak, mine Landsmænd.“
Og saa fremsoer han paa sin hele Fart!

Hertugin den.

Al! Staffels Richard! Hvor reed han imedens?

Dorf.

Just, som paa Skuepladsen hvert et Die,
naar yndet Kunstner træder bort fra Scenen,
sig vender skjævt til ham, som næst indtræder,
og finder al hans Tale kjedsomt Sladder;
saadan, ja med end mere Haan man skued'
paa Richard. — Ingen raabte: „sign' Dig Gud!“
Ei Glædesroft bed ham velkommen hjem;
men paa hans hellige Jøse Stov blev kastet,
det han afrystet' med saa blid en Sorg,
i det hans Blik med Smil og Taarer kæmped',
(de Vidner om hans Lidelse og Taalmod)
at havde Gud ei, til et vigtigt Meed,
hvert Hjerte hærdet, vist det havde smeltet,
og vildest Grusomhed selv ynk et ham.
Dog Himlen har i disse Ting en Haand,
og dybt for den sig boier jordist Land.
Til Bolingbroke Vi nu svor Trostabsæed,
og steds' erkjender jeg hans Kongeværdighed.

(Numerle træder ind.)

Hertugin den.

Her er min Son Numerle.

Dorf.

Forhen Numerle;
men det er tabt; thi han var Ven af Richard,

og nu, min Gemalinde! Kald ham Rutland;
jeg er i Parlamentet Borgen for
hans Tro og Lehnsplicht mod den nye Konge.

Hertuginde.

Min Sen, velkommen! hvem er nu de Blomster,
som stroe det nye Foraars grønne Skjod.

Numerle.

Jeg veed ei, skjætter lidet det at vide,
Gud veed det, — mig er det fast lige kjær,
om jeg er een iblandt dem eller ikke.

York.

Nu skik Jer vel blot i vor ny Tids Foraar,
at man ei kapper Jer for Blomstringstiden.
Hvad nyt fra Oxford? vare endnu ved
de Fester og de Ridderpil?

Numerle.

Jeg troer det.

York.

Jeg veed I vil derhen.

Numerle.

Saa, om Gud vil,

saa gaaer jeg did.

York.

Hvad er det for et Segl,
som hænger ud der af Din Barm? —

Du blegner! —

Saa! lad mig see Papiret!

Numerle.

Al! det er Intet.

York.

Saa' siger det jo intet, hvem der seer det.
Nu vil jeg vide det; kom viis mig Skriftet.

Numerle.

Jeg beder Eder's Naade, undskyld mig!
Det er en Sag af lidt Betydning,
som jeg dog Grunde har at ville dølge.

York.

Som jeg har Grunde til at ville vide.
Jeg frygter — ja! —

Hertuginde.

Hvad skulde I vel frygte?
Det er blot en Forpligt, han har indgaaet,
om en ret spraglet Dragt til Hvitidsfesten.

York.

Forpligt? og til sig selv. — Hvad gjør han med en
Forpligt, som han forpligter? — Er Du tosset?
— Dreng! jeg vil see Papiret!

Numerle.

Tilgiv mig;
jeg beder ydmygst, jeg tør det ei vise.

York.

Nu vil jeg see det, siger jeg, hid med det!
(river det fra ham og læser.)

Førræderi! Ha! saml Førræderi!
Skurk! Ridding! Træl!

Hertuginde.

Hvad er det, min Gemal?

York.

Hei! Hvem er udenfor?

(En Tjener træder ind.)

Strax sadde min Hest!
Gud sig forbarme! Sligt Førræderi!

Hertuginde.

Men hvad kan det da være, min Gemal?

York.

Kom! hid med mine Støvler! — Saddl' min Hest!
Nu, ved min Ære, ved mit Liv, min Trost, min
jeg vil angive Skurken!

(Tjeneren gaaer.)

Hertugin den.

Gud! hvad er der?

York.

Die stille, daarlige Dvinde!

Hertugin den.

Nei jeg vil ei!

Søn! sig mig, hvad er skeet?

Numerle.

Min gode Moder!

det er blot Noget, som mit arme Liv
maa bøde for!

Hertugin den.

Dit Liv maa bøde for!

(Tjeneren kommer tilbage med Støvlerne.)

York.

Her, Støvlerne! — Jeg vil til Kongen strax!

Hertugin den.

Numerle! Slaa til ham! — Barn! Du staaer som
Steen!

(Til Tjeneren.)

Fort, Skurk! og kom mig aldrig meer for Dine! —

York.

Kom hid med mine Støvler, siger jeg!

Hertugin den.

Hvad, York! hvad agter Du at foretage?

vil Du ei skjule Dine Egnes Feiltrin?

har vi fleer Sønner? har vi Haab om flere?

Har Tiden ei tilluffet Moderlivet?
 Vil Du frarive mig min fagre Søn,
 og rove mig det skjønne Modernavn?
 Er han ei liig Dig? Er han ei Dit Blod?

Yorck.

Du daarlige, ja fast vanvittige Qvinde!
 vil Du sort Sammensværgelse fordølge?
 Lov af dem her har taget Sacramentet,
 har ved gjensidig Haandskrift sig forbundet,
 til at ihjelslaae Kongen nu i Oxford.

Hertuginde.

Han skal ei komme med! Vi her ham holde;
 hvad siger det ham da?

Yorck.

Bort, svage Qvinde!

Om han end tyve Gange var min Søn,
 jeg gav ham an.

Hertuginde.

O, havde Du Dig vaandet
 paa Fødselssteiet med ham, meer barmhjertig
 Du var; men jeg forstaaer Dig, ja, Du mener
 at jeg har været utro mod Din Seng,
 at han nægte er, og ei Din Søn.

O Yorck! min elskte Huusbond! tro ei slikt!
 Han er saa liig Dig, som en Mand kan være;
 han ligner ikke mig, min Slægt ei heller,
 og dog jeg elsker ham.

Yorck.

Tilside Qvinde!

(han gaaer.)

Hertuginde.

Numerle! følg efter, kast Dig paa hans Hest;
 brug Sporen; hast, og naae før han til Kongen;
 og beed om Naade, før han Dig anklager;

jeg følger Dig paa Stand; skjøndt jeg er gammel,
 kan jeg omkaps vel fare her med Dørf,
 og aldrig vil jeg reise mig fra Jorden,
 før Bolingbroke tilgiver Dig! — Nu bort!
 — Afsted! —

(De gaae.)

Tredie Scene.

Windsor. Bærelse i Borgen.

Bolingbroke træder ind som Konge; Percy og
 flere Lorder.

Bolingbroke.

Har Ingen hørt til min uvrerne Son?
 Tre hele Maaneder har jeg ei seet ham. —
 Hvis nogen Plage venter os; — ham er det.
 Gud give, ædle Herrer! han maa findes!
 Spørg om i London, i Bertshusene,
 thi der, man siger, skal han daglig søge
 med vilde, toileløse Svirebrodre;
 endog af dem, som, skjulte i en Huulvei,
 snart slaae vor Vagt, snart plyndre Reisende;
 mens han, den faade og qvindagtige Knos
 sin Vre sætter i at understøtte
 saa liderlige Folk.

Percy.

Jeg saae ham, Herre!
 for tvende Dage siden, og fortalte
 ham da om Høitidsfesterne Orford.

Bolingbroke.

Nu da, hvad svarte Bildlappen?

Percy.

Han svarte:

han vilde om i Ripperne, og snappe
 en Handske fra den offentligste Tos,

som Pant den bære, og med dette vippe
den holdeste Ildædsker ned af Saddelen.

Bolingbroke.

See! Bovehals som Sviregast! dog sner
i begge jeg et Glimt af bedre Haab,
som ældre Dage lykkeligt tør modne. —
Hvem der?

(Numerle træder hastig ind.)

Numerle.

Siig, hvor er Kongen?

Bolingbroke.

Hvad betyder,
vor Frænde! dette vilde Blik og Afsyn?

Numerle.

Gud signe Kongen! — Jeg udbeder ydmygst
et Diebligs Samtale ene med Jer.

Bolingbroke.

Gaaer-I da bort, og lad os her alene.

(Percy og Lorderne gaae.)

Nu Frænde! Hvad er der paa færde med Jer?

Numerle (knæler.)

Før evig groe mit Knæ til Jorden fast;
min Tunge flæbe til min Gane, om jeg
staaer op, og taler, før I mig tilgiver!

Bolingbroke.

Var Brøden Forsæt kun? blev den ei øvet?
i hiint Fald, for fra nu Dig fast at vinde,
hvor sæl end saa den var, Du Naade dog skal finde!

Numerle.

Saa giv mig Lov at dreie Nøglen om,
at ingen kommer, førend jeg har udtalt.

Bolingbroke.

Gjør som Du vil.

(Numerle lukker Døren i Laas.)

York (udenfor.)

Min Konge! vogt Dig, see Dig før!

En Høisforræder stander før Dit Ansigt.

Bolingbroke (drager Sværd.)

Ha, Skurk! Du er mig sikker nok.

Numerle.

Stand's kun

hevnlystne Arm, Du har ei Grund at frygte.

York (udenfor.)

Luk op, Du blindt forvorne trygge Konge! —

Skal Trostak saa paa Oprørsviis Dig skjælde?

Luk op! hvis ei, jeg brækker Døren op!

(Bolingbroke aabner Døren.)

York (træder ind.)

Bolingbroke.

Hvad gjælder Sagen? Farbroer, tael!

Kom dog til Nande! siig, hvor nær er Faren,
at vi kan væbne os og møde den!

York.

Læs dette Skrift, det vil Dig grant fortælle
den sorte Tid, jeg ei har Nande til at mælde.

Numerle.

Husk, mens Du læser det, Dit givne Løfte;
jeg angrer; læs ei mit Navn blandt de Andres;
mit Hjerte med min Haand ei er i Forbund.

York.

Det var, Skurk! før Din Haand det undertegned. —

Jeg rev det af Forræderbarmen, Konge!

Hans Anger er kun Angst, ei Kjærlighed;

ferglem at ynke ham; Din Medynk vorder
en Slange, som vil stinge Dig i Hjertet.

Bolingbroke.

O fule, svare, djarve Mytteri! —
— O trofast Fader til forræderisk Søn!
Du pure, rene, selverklare Bæld,
hvorfra hiin Strøm ned gjennem muddret Gang
har vendt sit Lob, og saadan sig besudlet, —
Dit Overflod af Godt til Dndt her vorder,
Og denne Godheds Overstrøm skal vadske
hiin Dødsplet af Forbryderen Din Søn! —

Yorf.

Saa er min Dyd da Kobbler for hans Last;
jaa ødsler han min Vre ved sin Skjændsel,
som ødsle Senner karrig Faders Guld.
Min Vre lever, naar hans Skjændsel døer;
den døer, saafremt hans Skjændsel leve tør.
Hans Liv er mit Livs Død; Du Liv ham giver;
da lever Skurk, og tro Mand fældet bliver.

Hertuginde.

(udenfor.)

Min Konge! O for Guds Skyld, lad mig ind!

Bolingbroke.

Hvo mælder sig-med sliq høiroftet Tunge?

Hertuginde.

(udenfor.)

En Kvinde, og Din Gæster, store Konge!
Lael med mig; ynk mig, aabne mig Din Dør;
En Tigger tigger nu, som aldrig tigged' før.

Bolingbroke.

Bort Stykke verler fra en Alvorsdag
til „Tiggersken og Kongen“ nu i Dag.

Huf Eders Moder ind, I slemme Frænde!
 Hun vil for Eders Synd med Ben sig til mig vende.

York.

Hvis Du tilgiver — bede saa hvo vil —
 Forræderi Du giver friest Spil;
 Skjær væk det raadne Lem, de andre vorde sunde;
 det sidde lad, og see, om Alt ei gaaer til Grunde!

(Hertuginde træder ind.)

Hertuginde.

O Konge! tro ei ham, den haarde Mand!
 hvo ei sig elsker selv, han Ingen elske kan!

York.

Ussindige! Siig, hvi Du her mon være?
 Paa ny Dit gamle Bryst vil mig Forræder nære?

Hertuginde.

O York! vær rolig! — (hun knæler.)
 Milde Konge, hør!

Bolingbroke.

Op! gode Fæster!

Hertuginde.

Nei, jeg knæle vil og bøn!
 for evig, Herre! vil jeg knæle her,
 og aldrig see den Dag en Salig seer,
 før Du mig skænker Fryd og Liv og Lyst,
 ved at tilgive ham, som laae ved dette Bryst.

Mumrle (knæler.)

Jeg bøier med mit Knæ for Moderbøn.

York (knæler.)

Jeg bøier trofast Knæ mod Moder og mod Søn.
 Hvis Sligt saaer Naade, ilde det Dig gaaer.

Hertuginde.

See paa hans Blik; mon Alvor i det staaer?

hans Bøn er Skjemt, hans Taarer ikke trille;
hans Ord gaae fra hans Mund, vort dybt fra Hjertets Kilde.

Han beder koldt; og ønsker sig Dit „Nei!“
Vor Bøn fra Hjerter, Sjæl ja Alt anraaber Dig!
Jeg veed, hans trætte Knæ sig reiste fro;
Vort knæle skal, indtil i Jord de gro!
Hans Bøn er fuld af Dienstkalkheds Bind,
vor Bøn af Nidkjærhed og trofast Sind.
Hvad er hans Bøn mod vor? thi fron vor Bøn
med Naade, som fra Gud er tilfagt Bøn som Løn!

Bolingbroke.

Op, gode Fæster!

Hertuginde.

Nei! sig ei staae op!
men tilgiv først, og derpaa sig: staae op!
Var jeg Din Amme, Ord Dig skulde lære,
Din første Lælle Naade skulde være.
Ei dyrebart var mig et Ord, før nu;
Sig: Naade! blot; — hvordan? af Naaden lære Du!
fort Ordet er; dets Lyd ei fort, som sød;
og aldrig skjønnere fra Magtens Læber lod.

York.

Lael fransk da, Konge! sig: „pardonnez moi!“

Hertuginde.

Fra Naade Naaden vil Du vende da!
Ak! Du haardhjertede, Du strenge Mand,
som Ordet selv mod Ordet sætte kan! —
Sig: Naade, som det siges i vort Land;
paa Franskens Læspen har vi ei Forstand.
Dit Die taler alt; lad mig Din Tunge høre;
hvis ei, i Hjertet plant Dit naadefulde Dre.
Det, gjennemført af min Bøn og Klagestrig,
til at udraabe: Naade! tvinge Dig!

Bolingbroke.

Staae op!

Hertuginde.

Jeg søger ikke om at staae!
men Naade, Naade kun jeg raaber paa!

Bolingbroke.

Jeg ham benaader, saa mig Gud benaade!

Hertuginde.

O heldigt Anæfald, som har endt min Baade! —
Dog syg af Angst jeg er; lad Ordet: Naade høre;
to Gange Ordet sagt kan den ei dobbelt gjøre;
men blot bekræfte hiin. —

Bolingbroke.

Ham Naade skjænkes her
af ganske Sjæl og Sind!

Hertuginde.

En Jordens Gud Du er!

Bolingbroke.

Men hiin vor vakre Svoger, samt Abbeden,
med Resten af den sammensvorne Bande,
Fordærv skal, Hunde liig, i Hæle følge.
— Hjælp, gode Farbroer! til at sende Tropper
til Oxford, eller hvor de Skurke ere.

De skal ei leve, har jeg helligt svoret;
hver fældet er, saasnart han er opsporet;
Farvel, min Farbroer! Trænde med Farvel!
Vel Eders Moder bad! — Nu vær mig tro med
Sjæl! —

Hertuginde.

Rom, gamle Søn! Gud skabe ny Din Sjæl!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Erton og en Tjener træde ind.

Erton.

Mærked' Du Ordene, som Kongen talte?
„Har jeg da ingen Ven, som mig vil fri
fra denne levende Frygt?“ — Var det ei saa?

Tjeneren.

Saa led hans Ord.

Erton.

„Har jeg da ingen Ven?“
Saa talte han to Gange, og hver Gang
med Iver. — Gjorde han ei?

Tjeneren.

Jo han gjorde.

Erton.

Og som han talte, saae han vift paa mig,
som om han vilde sige: „Var Du Manden,
som vilde fra hiin Angst mit Hjerte skille!“
— Ved Angsten meente han Kongen i Bomfret. —
Vel! Lad os gaae. Jeg er min Konge tro,
og for hans Fjende skal min Haand ham skaffe No! —
(De gaae.)

Femte Scene.

Bomfret. Fængsel i Borgen. Kong Richard
træder ind.

Kong Richard.

Jeg grubler paa, hvorledes jeg med Verden
kan Fængslet her jeg boer i sammenligne;
og saasom Verden er saa rig paa Folk,
og her er ingen Skabning uden jeg,
gaaer det ei an, — dog vil jeg det udpøuse.
Min Hjerne er min Sjæls Viv, sætter jeg;

min Sjæl er Faderen, og de To avle
 en Slægt af stedse yngelrige Tanker,
 som just besolke denne lille Verden,
 saa luesfulde fast, som Verdens Folk;
 thi ingen Tanke er tilfreds. — De bedre,
 som Tanker om Guds Rige, blandes jo
 med Skrupler, og de sætte selve Guds Ord
 imod Guds Ord:

Som: „Fader smaa Børn komme til mig!“
 derpaa:

„Det er saa svært at komme did, som for
 Kamelen at gaae gjennem Synaalvie!“ —
 Ergjærrighedens Tanker lægge Plan til
 Mirakler; som „hvor mine svage Negle
 Bei bryde kunde gjennem min Steenverdens
 Flintribbeen, gjennem disse Fængselsmure;“
 de kan det ei; — de Tanker doe af Stoltthed. —
 De, som gaae ud paa Sindssro, smigre sig
 med, at de er ei Lykkens første Slaver,
 og vorde sidste ei; som toset Tigger
 i Blokken spændt, sin Skam undslyer derved,
 at mangen der alt sad, fleer' skulde sidde,
 og i sliig Tanke finder en Slags Trøst,
 i det han bærer sine egne Vanheld
 paa Skuldrene af dem som leed det Samme. —
 Saadan i een Person jeg mange spiller,
 dog aldrig en Tilfreds. — Snart er jeg Konge;
 Strax bringer Hoiserraad mig til at ønske,
 jeg Tigger var; — det er jeg flur; og Mangel
 haardt siger mig, en Konge har dog bedre. —
 Nu er jeg Konge; men saa smaat jeg mindes,
 at Kongen assat blev af Bolingbroke;
 og saa jeg Intet er. — Men hvad jeg er end, —
 ei jeg, ei noget Menneske paa Jorden

med Noget nøies vil; til han skal nøies
med til et Jntet at hengaae! —

(Musik høres.)

Musik?!

Aha! Hold Takt! — Hvor suur er sod Musik,
naar Tidsmaal brydes, og ei Forhold holdes! —
Saa er det og i Stovets Livsmusik,
og her mit frække Dre dadler nu
et slet holdt Tidsmaal paa en slet stemt Streng?
Men da det gjaldt min Stats og Tidens Samklang,
var Dret luft for Tidens store Taktslag.
Jeg ødte Tiden, Tiden øder mig;
thi til sit Vækkeruhr har Tiden gjort mig.
Minut er hver min Tanke; hvert Suk rasler
et Slag for mine Dine; de er' Skiven,
hvortil min Finger som Secundens Viser
stedt peger, mens den renser dem fra Taarer. —
Den Lyd, som siger saa hvad Klokken er,
er høie Suk, der banker paa mit Hjerte,
som Klokke er. — Saa Suk, Graad, Jammerstrig
Minut, Tid, Time viser; — men min Tid
for iilsomt med Bolingbrokes Seierværk render,
mens jeg staaer her som Nar, Peer Dover liig! —
— Hiint Strengleg gjer mig gal; thi lad det tie;
vel har slikt hjulpet gale Folk til Bid;
hos mig det synes gal Mand flog at gjøre.
Dog signe Gud den Sjæl sliig Lyst mig under;
thi det er Tegn paa Venskab; Venskab fremmed
for Richard er i denne Hadets Verden.

(En Staldkarl træder ind.)

Staldkarlen.

Hil Dig, min Konge!

Kong Richard.

Hil Dig, ædle Pair!

en Hvid vi begge to vel knap er' værd?
 Hvad er Du? og hvi kommer Du til mig,
 hvor ingen kommer uden han, den Rjoter,
 som Brød til Nødsforlængelse mig bringer?

Staldkarlen.

Jeg var en ringe Staldkarl hos Dig, Konge!
 mens Konge end Du var; nu paa min Vej
 til York har jeg med Nød tilsidst faaet Lov til
 at see igjen min forduins Herres Ansigt. —
 O hvor det mig i Hjertet skar, at see,
 paa Kroningsdagen der i Londons Gader
 reed Bolingbroke paa Rødblis, stolten Hingst;
 den Hest, som Du saa ofte redet har;
 den Hest jeg saa omhyggelig har passet!

Kong Richard.

Reed han paa den? — Hor, siig mig nu, min Ven!
 Hvorledes gif den under ham?

Staldkarlen.

Stolt, som foragted' den den Jord, den traad paa.

Kong Richard.

Saa stolt; thi Bolingbroke sad paa dens Ryg! —
 Det Dyr aad Brød her af min Kongehaand,
 min Haand det gjorde stolt, ved det at flappe; —
 Dog smubled det ei nu! — det faldt ei trofast?
 (thi Hovmod gaaer for Fald)

og brød hans Hals,
 den Hovmodskarls, som nu dets Ryg voldgjæsted. —
 — Tilgiv mig, Hest! — Hvi skjælder jeg vel Dig?
 Skabt til af Mennesker at kues, fødtes
 Du til at bære. — Ei til Hest jeg skabtes,
 og dog jeg bærer Byrde som et Åsen,
 blodsporet, tærsket af hiin Bolingbroke.

(Fangevogteren træder ind med en Ret; Mad.)

Fangevogteren

(til Staldkarlen.)

Nu påf Dig, Karl! her er ei Sted for Dig!

Kong Richard.

Har Du mig kjær, saa fra mig nu bortviig!

Staldkarlen.

Vel! tie da Mund; men Hjerte! aabne Dig!

(han gaaer.)

Fangevogteren.

Saa Herre! Vil I fare i det nu?

Kong Richard.

Nei! smag Du først; saa før jo pleied Du!

Fangevogteren.

Jeg tør ei, Herre; Ridder Pierce af Exton
kom nys fra Kongen med en Modbefaling.

Kong Richard.

Satan slaae Henrik Lancaster og Dig!
Min Taalmodskraft er dunstet bort; den vamlær.

(han slaaer Fangevogteren.)

Fangevogteren.

Hjælp! Hjælp! Hjælp!

(Exton og Tjenere komme væbnede ind.)

Kong Richard.

Ha! hvad nu!

Hvad vil Du, Død! med slikt vildt Overfald?
— Din egen Haand, Skurk! Dit Dødsværktøi yder.

(han frariver Een sit Bærg, og dræber en Anden.)

Gaae Du, og syld end et Lufaf i Helved! —

(han dræber endnu Een; derpaa fælder Exton ham.)

I evig Helvedglød skal den Haand brænde,
som saa mig slaaer. — Exton! med Kongens Blod
Din Haand her Kongens Land besudles lod.

Op! Op, min Land! tag Flugt mod Lysets Skjød!
 ned, ned, mit Kjød! synk ned til Fred og Død!
 (han døer.)

Erton.

Saa fuld af Djerlighed, som af Kongeblood;
 Jeg spildte begge! — Bar min Daad blot god!
 Men Djævelen, som mig hertil har drevet,
 nu siger mig: den staaer i Helveds Bog anskrevet. —
 — Den døde Konge til den levende nu bær! —
 De Andre stæder jeg til Jorde her.
 (De gaae.)

Sjette Scene.

Windsor. Bærelse i Borgen.

Trompetklang. Bolingbroke og York træde ind
 med Adels herrer og Følge.

Bolingbroke.

Det sidste Nytt, min ædle Farbroer York!
 er, at Oprørerne har skjændt og brændt
 vor By Cicester udi Glostershire.
 Uvist, om de er' slagne eller tagne.

(Northumberland træder ind.)

Velkommen! og hvad Nytt?

Northumberland.

Først ønsker jeg

Din hellige Throne Held! Det næste er,
 jeg har til London Hovederne sendt
 af Spenceer, Blunt, Salisbury og Kent.
 Hvordan de fangedes; hvor det gik til;
 Dig dette Skrift udførligt vise vil.

(Han overrækker ham et Papir.)

Bolingbroke.

Tak, brave Percy! for Din havde Møie.
 Din viste Bærd vi værdigt vil ophøie.
 (Fitzwater træder ind.)

Fitzwater.

Herre! jeg har fra Oxford sendt til London
Sir Bennet Seely's med samt Broca's Hoved,
to af den giftige, samsvorne Bande,
hvis Snigmordsdolke Dig i Oxford vented'.

Bolingbroke.

Din Daad, Fitzwater! ei forglemt skal vorde;
Din Roes er stor; jeg kan den Ord for Ord.

(Percy træder ind med Biskoppen af Carlisle.)

Percy.

Storsammenrotteren, Westminster's Abbed
er bugnet under svar Bevidstheds Byrde,
og har sit Legem Graven overgivet;
her staaer Du, Carlisle! levende, og vent
den Straf Din Stolthed har saa vel fortjent.

Bolingbroke.

Carlisle! Det er Din Dom:
Vælg Dig et Fristed; vælg et helligt Rum! —
Meer end Du har Du faae; nyd det med Lyst;
lev rolig blot, og doe saa hen med Trost!
Thi skøndt min Alvindsmand Du stedse var;
høi Glæde af Ære seet i Dig jeg har.

(Erton træder ind med Følge, som bærer en Liigkiste.)

Erton.

Min Konge! her i denne Kiste bringes
Dig Din begravne Frygt; her er nedlagt
den værste Fjende af Din Kongemagt.
Richard af Bourdeaux; hid jeg bringer ham.

Bolingbroke.

Erton! ei Tak! — En Daad af Synd og Skam
Du paa mit Hoved og mit Land har lagt.

Erton.

Men, Konge! Eder's Mund har mig min Daad tilsagt.

Bolingbroke.

Han hader Gift, som er for Gift i Nød; —
 Dig, Morder! hader jeg, om ham jeg ønsked' død.
 Viig fra mit Måsyn! Ewig paa Din Pande
 Skammærket, ei mit, Naadestempel, stande.
 Liig Cain dybt i Nattens Skygger gys,
 og aldrig Hoved viis for Dag og Lys! —
 — Jeg sørger, ædle Herrer! kan I troe,
 at Blod mig vandet har, at jeg skal groe!
 Kom, sørger med paa denne Sorgens Dag,
 og dybest Sørgedragt enhver paatag!
 Jeg gjør en Balfart til det hellige Land;
 jeg vadsker der min Haand i Kedrons Vand. —
 Kom! følger mig, og hædrer med en Taare
 min Sorg og den for tidlig Faldnes Baare! —
 (De gaae.)

Om

Sørgespillet

Richard Den Andens

Liv og Død.

De Skuespil, hvortil Shakspeare har hentet Stof af sit Fædrenelands Historie, ere ti i Tallet. „Det er — siger N. W. Schlegel „et af Digterens gehaltigste Værker, og tildeels fra hans modneste Tid. Jeg siger med velberaad Hu: et af hans Værker; thi det er klart, at Shakspeare har ordnet dem alle til eet samlet stort Heelt. Det er som et historisk Helteedigt i dramatisk Form, hvori de enkelte Skuespil udgjøre Rhapsodierne. Hovedtrækkene i Begivenhederne ere saa tro fattede, deres Aarsager, ja endog deres hemmelige Drivsjedre, saa klart gennemskuede, at man heraf kan lære den sande Historie, medens den levende Fremstilling med uudslettelige Træk indpræger den i Indbildningskraften. Men denne Række af Skuespil er skrevet, for at meddele en høiere og meer udstrakt Underviisning, i det den for alle Tider frembyder gjældende Exempler af det politiske Verdensløb. Dette Kongespeil burde være en Haandbog for unge Tyrker, de kunde deraf lære at kjende deres Kalds indvortes Værdighed; men ogsaa de Vanskeligheder, der omgive deres høie Stilling; de kunde lære at kjende Voldherstædets Farlighed, og Tyranniets uundgaaelige Fald, da det just undergraver sig selv, i det det vil befæste sig selv, og endeligen de fordærvelige Folger, som Kongers Svagheder, Feiltrin og Forbry-

delser have for hele Folkeslag, og som svie til flere
 Menneſkealdere. — Dette af diſſe Skueſpil, fra Ri-
 chard den anden og til Richard den tredie, ſlutte ſig
 i uafbrudt Tidsfølge til hinanden, og omfatte en
 daadfuld, næſten hundrede Aars, Periode af den en-
 gelske Hiſtorie. — De heri ſkildrede Begivenheder følge
 ei blot paa hinanden, men ere paa det næieſte ſam-
 menknyttede og ſammenfjædede, og forſt med Henrik
 den Syvendes Thronbeſtigelſe ender ſig dette Kred-
 lob af Oprør, Partier, udenlandſke og borgerlige Krige,
 ſom begyndte ved Richard den Andens Afsættel-
 ſe. — Denne Konges ſkjodesløſe Regjering, og hans
 ſlette Opførelſe mod ſin egen Slægt, voldte ham Bo-
 lingbrokes Opſtand; men dog var hans Afsættelſe al-
 deles uretmæſſig i Maaden, hvorpaa den ſkete, og
 i intet Tilfælde var Bolingbroke den retmæſſige Thron-
 arving. — Denne ſulde Stifter af Huſet Lancaſter
 nod, ſom Henrik den Fjerde ikke i No og Mag
 Frugten af ſin Daad; hans oprørſke Baroner, netop
 de, ſom havde hjulpet ham op paa Thronen, gave
 ham fuldt op at beſtille; paa den anden Side var
 han ſkinſyg paa ſin Sønſ glimrende Egenskaber, og
 denne Konges Miſtro bevægede Prindsen, meer end
 virkelig Tilbeielighed, til at ſtyrte ſig i udfærdende
 Selſkab, for at undvige alt Skin af Uergjerrighed.
 Dette tilſammen udgjør Indholdet af de to Afdelin-
 ger af Henrik den Fjerde, de Miſfornøiedes For-
 retagender de alvorlige, og Kronprindsens Ungdoms-
 ſtreger de comiſke Scener. — Da denne frigerſte
 Fyrſte beſteeg Thronen, ſom Henrik den Femte,
 vilde han have ſin tvetydige Arveret, han anſaae
 Erobringer udenlands for det beſte Middel, til at
 forebygge Uroligheder hjemme, og dette foraaſagede
 det ærefulde, men i Følgen mere ſkadelige end gavn-
 lige, Felttog mod Frankrig, ſom Shafſpeare har for-

herliget i Skuespillet: Henrik den Femte. Denne Konges tidlige Død, Henrik den Sjettes lange Mindreaarighed, og hans stedsevarende Umyndighed i Regjeringskunsten bragte stor Ulykke over England. Tvedragt iblandt Regenterne, og slet Forvaltning, en Folge af hines Splid, var Grund til at de franske Erobringer gik i Lyset. — Der fremstod en djærv Fordrer til Thronen, hvis Arveret var uomtvistelig, naar man ei vil antage, at tre Regjeringers Voldherstherdomme kunde give gyldig Hævd paa den. Saaledes opstod Feiden mellem Husene York og Lancaster, der i mangfoldige Aar hærjede Kongeriget, og endtes med Huset Yorks Seir. — Alt dette har Shakspeare fremstillet i de 3 Dele af Henrik den Sjette. Edvard den Fjerde forfortede sit Liv ved overvættes Nydelse, og glædede sig ei længe paa den ved saa mange Gruusomheder tilkjøbte Throne. Hans Broder, Richard, som havde haft stor Andeel i Huset York's Ophevelse, var ikke tilfreds med Regentskabet; hans Hærskesygge banede ham, ved hemmelige og voldsomme Forbrydelser, Vej til Thronen; men hans mørke Tyranni gjorde ham til en Afsty for Folket, og veldte ham en fortjent Undergang. — Han maatte ligge under for en Descendent af det Kongelige Hus, som var forbleven ubesmittet af Borgerkrigene, og hvad der i hans Arveret kunde synes at mangle, erstattedes ved den Fortjeneste at være sit Fædrelands Befrier, ved at rense det fra et Uhyre. Med Henrik den Syvendes Thronbestigelse begynder en ny Epoke i den engelske Historie; Forbandelsen syntes endelig engang at være affønet, og først saa sildigt endtes en Række af Voldherstherdommer, Oprør og borgerlige Krige; alle oprindelige aarsagede ved den Letsind, hvormed Richard den Anden havde forstjertset Arenen."

„Dette er det umiskjendelige Forhold, hvori disse otte Skuespil staae til hinanden; dog bleve de ei forfattede i den chronologiske Orden. Efter al Rimelighed digtede Shakspeare de fire sidste først. Hvad de tre Dele af Henrik den Sjette angaaer, da er det afgjort; og Richard den Tredie er, ikke blot formedelst Indhold, Fortsættelse af dem, men ogsaa udarbejdet ganske i samme Stil. Derpaa gik Shakspeare tilbage til Richard den Anden, og fœiede nu med omhyggelig Kunst den anden Række til den første. — De Gamles Trilogier have alt lært os, at det ei er umuligt, fuldstændigt at slutte, et dramatisk Digt, og dog i samme lægge Henviisninger paa noget Foregaaende og noget Forestaaende. — Ogsaa ende de fleste af disse Skuespil med et ganske bestemt Indsnit i Historien. Richard den Anden med denne Konges Dab; anden Deel af Henrik den Fjerde med hans Sønns Thronbestigelse. Henrik den Femte med Fredsslutningen med Frankrig; første Deel af Henrik den Sjette ligeledes med en Fredsslutning; den tredie Deel ender med Henriks Dab og Edwards Thronbestigelse. Richard den Tredie med dennes Nederlag og Død. — Mindre tilfredsstillende har Shakspeare afrundet første Deel af Henrik den Tredie og anden Deel af Henrik den Sjette. Ved Percys Nederlag var de Stores og Mægtiges Oprør kun halvt dæmpet, og fortsattes ogsaa i de følgende Dele af Stykket. — Ligesaa lidt var Yorks Seir ved St. Albans et afgjørende Slag i Krigen mellem disse tvende Slægter. — Over denne dramatiske Ufuldkommenhed — hvis man saa vil kalde det — har Shakspeare sat sig ud, for at opnaae langt betydeligere Fordele. Borgerkrigens Maleri var for stort og frygteligt rigt Gemme for et eneste Skuespil; og dog frem-

bod den uafbrudte Række af Begivenheder ikke noget beqvemmere Hvilepunkt. Henrik den Fjerdes Regjering kunde vistnok have været indbefattet i eet Stykke; men den havde for liden tragisk Interesſe, og for liden historisk Glæde til at være tiltrækkende, naar den heelt igjennem blev behandlet fra den alvorlige Side. Shakspeare har derfor givet de komiske Characterer, som omgive Prinds Henrik, den frieste Udvikling; og dette idelige Mellemspil i de politiske Tildragelser optage Halvdelen af Værket.

De to øvrige Skuespil af den engelske Historie ere chronologisk skildte fra denne Række. Kong Johan regjerede næsten to Aarhundreder før Richard den Anden; og mellem Richard den Tredie og Henrik den Ottende indfalder Henrik den Syvendes lange Regjering, som Shakspeare med Rette gik forbi, som et Stof, der ei kunde modtage dramatisk Behandling. Imidlertid kan man paa en Maade anſee disse Skuespil som Prolog og Epilog til de otte sammenhørende. I Kong Johan ere allerede de politiske og nationale Motiver angivne, som i de følgende Stykker spille saa stor en Rolle. Krige og Fredsslutninger med Frankrig; et Boldherſkerdomme og de tyranniske Ugjerninger det føder af sig; Geistlighedens Indflydelse; Partiaand hos Adelen og de Store. Derimod viſer os Henrik den Ottende Overgangen til en anden Tidsalder, det nyere Europas Statskunſt; et forfinet Hofliv under en vellystig Konge; Hofyndlingenes farlige Standpunkt, idet de ſelv styrtes, efterat de have hjulpet til at styrte andre; med et Ord: Despotismen under lempeligere og glattere Former; men derfor ei mindre uretsfærdig og grusom. — Formedelt Spaadommene ved Elisabeths Fødsel har Shakspeare paa en Maade draget sit store

Digt om Englands Middelalders Historie ned til sin egen Old; i det mindste saavidt, som saa nye Begivenheder endnu lode sig behandle med Sikkerhed; og i denne Hensigt har han formodentlig sildigere digtet disse tvende Skuespil Kong Johan *) og Henrik den Ottende til de øvrige."

Da jeg med dette Bind begynder Oversættelsen af Shakspears Skuespil af den engelske Historie, troer jeg, at denne Anskuelse og dette Oversyn af dem ikke vil være Læserne unyttigt eller uvelkomment. —

En af Shakspears Commentatorer, Farmer, siger: at et Sted i Camden's Annaler tydeligt viser, at der eksisterede et ældre Sorgespil om Richard den Anden; men i hvilket Sprog, veed Farmer ikke. Camden fortæller nemlig: „at Sir Gillie Merick, som var indviklet i Greven af Essex's rasende og vilde Sag, og som desaaarsag blev hængt med den aandrige Guffe Mar 1601, blev blandt flere Ting bestyldt for: „quod exoletam tragoediam de tragica abdicatione regis Ricardi secundi in publico theatro coram conjuratis data pecunia agi curasset." — Af hiint ældre Stykke mener Pope endog, at Shakspeare har taget en heel Deel, især de rimede Vers til dette Sorgespil.

Stoffet til dette Stykke har Shakspeare hentet af sine sædvanlige historiske Kilder Holinshed, Hall, o. s. v. — Menige ere imidlertid Skribenterne hvad Kong Richards Dødsmaade angaaer. En siger: „han blev myrdet af otte bevæbnede Mænd, af hvilke han dræbte

*) Man har en anden ældre Kong Johan i to Dele, hvoraf Shakspear's er en Omarbeidelse. — Den ældre turde være et Ungdomsværk af Shakspeare, endskiøndt engelske Kunstdommere hidindtil ikke have villet erkjende det derfor.

de fire." Denne Beretning synes imidlertid ikke trolig, da han vel ved denne Leilighed maa have faaet mange Saar, og neppe vilde man i sliq Tilstand have fremstillet hans Lig til offentlig Skue; hvilket bestemt skal være skeet, da det blev bragt til London, og sat til offentlig Skue i Cheapside i hele to Timer, hvor det blev taget i Diesyn af flere end tyve tusinde Mennesker, som saae „ham liggende paa en sort Hovedpude, med ubedækket Ansigt." — En anden Beretning fra en Mand, som havde været om den ulykkelige Tyrste i Wales, synes troligere. Han siger: „Kongen blev fængslet i Pomfretborg, hvor man i femten Nætter og Dage plagede ham med idelig Hunger, Tørst og Kulde, og endelig berøvede ham Livet ved saadan en Dødsmaade, som endnu aldrig er hørt i England." De fleste ere enige om, at denne Ulyksalige døde Hungersdød." — Dette vinder Styrke end videre ved et Manifest, som Familien Percy, Dagen før det store Slag ved Shrewsbury udstædte mod Kong Henrik den Fjerde, og hvori de ligesom lægge ham til Last: „at han forræderisk har ført sin Herre og Konge til Pomfretborg, og holdt ham der, uden Dom eller Samtykke af Rigets Lorder, i femten Dage og Nætter, og i al den Stund (hvilket blandt Christne Folk er uhørt!) ladet ham vansmægte og omkomme af Hunger, Tørst og Kulde." — Endnu maa jeg dog tilføie, at en af Shakespeares Commentatorer, Riston, søger at redde Kong Henrik den Fjerdes Mennekelighed, ved efter historiske Vidnesbyrd at ville godtgjøre: „at Richard døde en frivillig Hungersdød, i det han i flere Dage afholdt sig fra al Føde og Næring, og ved denne Afholdenhed, som og ved Sorg og Græmmelse gjorde Ende paa sit Liv." —

Hvad Tiden angaaer, paa hvilken dette Stykke er digtet, mener Malone det er blevet til Aar 1597; altsaa i Shakespeares 33te Aar. — Er Malones Tidsregning rigtig, maa man forbauses over denne fast uindtømmelige Guldgrube af Geni, hvorfra Aaret forhen flød 1) *Comedy of errors*, 2) *Hamlet*, 3) *King John*, og i dette Aar, foruden nu 4) *Richard den anden*; 5) *Richard den Tredie*, og 6) første Deel af Kong Henrik den Fjerde.

Og nu til Slutning beder jeg om Tilladelse til at fremlægge for Læserne et Par Karakteristikker af det Sørgeespil, som her fordanstet lægges dem for Dine. Den lærde Samuel Johnson, — hvis Udgave af og Commentair over Shakespeare ligesaa vist er et af hans mindst betydende Arbejder, som hans Fortale til hans Udgave af denne Digter vil blive et evigt Mesterværk, især hvad Stil angaaer, — han affeier dette Sørgeespil med en ligesaa kold som kort Dom. — „Dette Skuespil — siger han nemlig — er et af dem, Shakespeare har gjenneføet og rettet; men som Held med Landsarbejder ikke altid staaer i Forhold til Moie og Flid, saa ender det ikke med den heldige Kraft, som flere af hans andre Tragødiæ; ei heller har han her kunnet sige meget, der kunde angribe Følelsen eller udvide Forstanden.“ — Saavidt Johnson. — Hver upartist og agtpaagivende Læser demme mellem ham, og N. W. Schlegel, der omtaler Stykket, som følger:

I *Richard den Anden* viser Shakespeare os en ædel, kongelig, Natur, som fordunkles først ved Letsindighed og en utæmmet Ungdoms Forvildelse; siden luttres ved Ulykke, og forklares i høiere Glands. Da han selv har skildt sig ved sine Uundersaatters Kjærlighed og Hengivenhed, og staaer i Begreb med

ogjaa at miste Thronen, føler han med smertelig Begeistring Kongeværdighedens høie Kald, og dens overpersonlig Fortjeneste og vaklende Indretninger høit stigende Forret. Efter at den jordiske Krone er falden af hans Hoved, viser han sig først som en ægte Konge, hvis medfødte Adel ingen Fornedreelsesstand kan tilintetgjøre. Dette føler en stakkels Staldkarl; det oprører ham, at hans Herres Vndlingshest har baaret den stolte Bolingbroke ved hans Kroningsfest, han op søger den fangne Konge i Fængselet, og bestjæmmer saaledes de frafaldne Stormænd. Den politiske Fremgang i Kongeaffættelsen er fremstillet med overordentlig Verdenskundskab, som, for Ex. hvorlunde Dykkens Ebbe paa den ene Side, og dens Høiflod paa den anden river Alting fort med sig; hvorlunde Bolingbroke handler allerede som Konge, og hans Tilhængere tee sig imod ham, som var han det virkelig, medens han endnu bestandig foregiver: „han kommer blot, for med væbnet Haand at fordre sin Arveret, og tilintetgjøre de herskende Misbrug.“ — Boldhersterdommet er fuldbragt, længe før Ordet er udtalt eller Sagen offentlig erkjendt. Den gamle Johan af Gaunt er et Mynster paa ægte Ridderadel; han staaer her som en Piller fra en Fortid, han har overlevet. Hans Son, Henrik den Fjerde var ham i eet og alt ulig. Denne Karakter er fortræffeligt vedligeholdet i de tre Stykker, hvori den fremtræder. Man seer deri en Blanding af Hårdhed, Maadehold og Klogskab, som virkelig forslog til at holde ham fast paa den med Bold erhvervede Throne; men uden Albenhed, uden sand Hjertelighed, og iiskold for hver ædel Opblussen, formaaede han saa lidet at gjøre sin Regjering elsket, at man endog ønskede den affatte og forskudte Richard tilbage igjen.“ —

Oversættelsen af dette Skuespil har ikke nogen-
sinde været indleveret til Skuepladsen, hvorfra den store
Mængde af Røller — fast allesammen betydelige —
vel, i det mindste for Diebliffet maa udelukke det, hel-
ler ikke har det paa Dansk hidtil været oversat.

Kong Henrik Den Fjerde.

Forste Deel.

Personer:

Kong Henrik den Fjerde.

Henrik Prinds af Wales
Prinds Johan af Lancaster } Kongens Sønner.

Greven af Westmoreland
Sir Walter Blunt } Venner af Kongen.

Thomas Percy, Greve af Worcester.

Henrik Percy, Greve af Northumberland.

Henrik Percy hans Søn, med Tilnavn Heedsport.

Edmund Mortimer, Greve af March.

Scroop, Erkebiskop af York.

Archibald, Greve af Douglas.

Owen Glendower.

Sir Richard Vernon.

Sir John Falstaff.

Poins.

Cadwall.

Peto.

Bardolph.

Lady Percy; den yngre Percys Gemalinde, Søster til Mortimer.

Lady Mortimer, Datter af Glendower, gift med Mortimer.

Madam Rastensart, Bertinde i et Bertshuus i Eastcheap.

Herrer af Adel, Embedsmænd, Sheriff. Rjældermester.

Kammersvend. Opvartere. To Joermænd. Rejsende. Følge.

Scenen: England.

Kong Henrik den Fjerde.

Første Akt.

Første Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Westmoreland,
Sir Walter Blunt og flere.

Kong Henrik.

Saa rystet vi end er og bleg af Sorg,
udsee vi dog for skrækket Landefred
en Stund til at udaande brudte Lyd
om Herrestjold paa ny ved fjerne Strande.
Ei meer vor Jordbunds tørstige Grinns
med egne Berns Blod skal sin Læbe plette;
Krigsjernet meer ei sure skal dens Marker,
dens Blomstermyls nedslaae med fiendtlig Traampen
af jernskoet Hove, de harntændte Dine,
der — liig oprørte Himmels røde Blus,
alle af een Natur, eet Bæsen avlet —
nys mødtes dybt i Borgerkrigenes
vildeste Haandgemæng og blodigst Slagtning,
skal nu jernsides, og i skjønne Rader

een Bei kun gaac, og ei staae meer som Fjender
 mod Blodssforvandt, mod Ven og Samforbunden.
 Ei Krigens Od skal, slet omskudet Kvind liig,
 sin Eier saare. — Derfor, mine Venner!
 saa fjernt nu som til Jesu Christi Grav,
 (Hvis Mand vi er, under hvis hellige Kors
 vi staae betegnede, til Kamp forbundne,) —
 saa fjernt vi reise vil en Hær af Britter,
 hvis Arm i Moderskjød alt dannet blev til
 at jage Hedning i hiin hellige Mark,
 hvor hine naaderige Fodder vandred',
 som nagledes for fjorten hundred Aar
 til Verdens Frelse paa det bittre Kors. —
 Men hiint vort Forsæt er aargammelt alt,
 og nodigt ei at sige: „vi bortdrage,“ —
 for den Sag vi ei samles; men lad høre,
 nu I, min brave Frænde Westmoreland,
 hvad Raadet i Gaar Aftes har besluttet,
 for dette dyrebare Togt at fremme?

Westmoreland.

Min Konge! denne Gæst blev varmt omtalt,
 og Dverslag paa hvad slegt koste vilde
 blev alt gjort i Gaar Aftes; men da kom,
 som Mand i Bei med Slæde, just en Post
 fra Wales, stærkt fragtet med hoist sorgfuldt Nytt.
 Det Bæste var, den ædle Mortimer,
 som førte Mændene fra Herefordshire
 mod Glendower, hiin vilde, trodsige,
 blev fangen af de raa Walliserhænder,
 og Tusind af hans Folk blev slagted' der.
 Paa deres Liig blev øvet sleg Mishandling,
 saa sæist, skamløs en Lemlæstelse
 af de Walliserkvinder, at man kan
 for Blussel ei den melde og omtale.

Kong Henrik.

Ufbrød da Tidenden om denne Kamp
hiin Sag om Toget til det hellige Land?

Westmoreland.

Ja, den med fleer' forenet, Ederes Raade?
thi grummere, meer uvelkomment Nyd
fra Norden kom, og indeholdt, som følger:
Korsmæssedag Heedspore Henrik Percy
traf sammen med den holde Archibald,
hiin hoiberomte, altid tappre Skotter
i Holmedon.

Der spændtes de en svar og blodig Stund —
saa, efter deres Stykkers Tordenstørd
og al Sandsynlighed, blev mig berettet; —
thi han, som bragte Budet, fløi til Hest
jnst midt i deres Harms og Hornods Blusfen,
wis hvorhen sig Seiren vilde helde.

Kong Henrik.

Her staaer en fjær og høilig virksom Ben,
Sir Walter Blunt, nys stegen af sin Ganger,
og støvet med enhver forskjellig Jordart,
som findes mellem Holmeden og vort Sæde;
han har os bragt et glad, velkomment Budskab.
Greven af Douglas slagen er; ti tusind'
af djerpe Skotter, to og tyve Riddere
i eget Blod lagt' lagviis saae Sir Walter
paa Holmedons Mark; Heedspore tog til Fange
Greven af Fife Mordake, og ældste Son af
den slagne Douglas; derhos Greverne
af Althol, Murray, Angus og Menteith.
Er dette Bytte ei al Værd værdt?
Hør Frænde! er det ei en herlig Prijs?

Westmoreland.

I Sandhed

en Seir, hveras en Prinds sig bryste kan!

Kong Henrik.

Ja! — der Du drever mig; gjør mig til Synder;
thi jeg misunder Lord Northumberland,
han Fader er til slig velsignet Sen. —
En Son, som Dmquad er paa Wrens Tunge,
blandt Skovens ranke Træer det rankeste,
Fortunas Skjodebarn, Fortunas Stolthed;
mens jeg, som Lov og Priis paa ham kun stuer,
seer min ung Henriks Pande smukt beplettet
med Suis og Duns. D kunde det bevises,
at natlig Nisse havde byttet om
i Buggen, hvor de slumred', vore Drenge,
og kaldt min Percy, hans Plantagenet!
saa tog jeg strax hans Henrik, han fik min. —
— Dog Nok om ham! — Siig nu, hvad troer I,
Frænde!

om denne Percys Hovmod? Fangerne,
som han i dette Slag har gjort, beholder
han til sin Raadighed, og Bud mig sender:
Kun een, Mordake Greven af Wile jeg faaer.

Westmoreland.

Det er hans Dufels Lærdom, det er Worcester,
en fjendtlig Stjerne steds' i Eders Bane,
som ægger ham, og Ungdomshanekammen
oppurrer imod Eders Værdighed.

Kong Henrik.

Men jeg har stævnet ham herfor til Regnskab,
og derfor maae vi for en Stund opsætte
vort hellige Forsæt om Jerusalem.
Paa næste Onsdag vi et Raad vil holde
i Windsor, Frænde! Siig det Lorderne;
men kom I selv med Hast til os igjen;
thi Meer at sige er og Meer at gjøre,
end jeg for Harm kan yttre. —

Westmoreland.

Vel, min Konge.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et andet Bærelse i Palladset.

Henrik, Prinds af Wales og Falstaff træde ind

Falstaff.

Nu Henrik, hvad Tid paa Dagen er det, min Gut?

Prinds Henrik.

Du er bleven saa tykhovedet af at drikke gammel Kanarisk, af at løse Dine Knapper efter Alf= tensmaden, og sove paa Bænke efter Middagsmaal= tidet, at Du har forglemt egentlig at spørge om det, som Du egentlig vilde vide. Hvad Djævelen har Du at skaffe med Tiden af Dagen? med mindre Timerne vare Bægere, fulde af Sæk, og Minutterne Kapuner, og Seierværkerne Ruffersters Tunger, og Skiverne Skildter paa Jomfruhuse, og den velsignede Sol selv en vakker, blussende Tøs i ildfarvet Taft. Jeg seer ingen Grund, hvi Du skulde spille Dine Ord, med at spørge om Tiden paa Dagen.

Falstaff.

J Sandhed! J er noget nær med Meningen, Henrik! thi vi, som nappe Guldborser, gaae ved Maanen og Syvstjernen, og ikke ved Phæbus,

„den vandrende Ridder saa bold.“

Og hør nu, Du velsignede Gavstri! naar Du een= gang bliver Konge — saa Gud velsigne Din Naade, (Majestæt, skulde jeg sige; thi Naade vil Du ikke have noget af). —

Prinds Henrik.

Hvad! ikke Noget?

Falstaff.

Nei, min Sjæl! ikke saa meget som til at give
Salt til et Æg.

Prinds Henrik.

Nu hvad saa? herud med Sproget.

Falstaff.

Nu da, Du lille Djævelunge, naar Du bliver
Konge, saa lad ikke os, som ere Baabendragere for
den natlige Orden, kaldes Tyveknegte ved lys Dag.
Lad os være Dianas Jægere, Mørkets Riddere,
Maanens Kjaledægger; og lad Folk sige, vi ere Folk
det er en Lyst at regjere over, da vi, ligesom Havet,
regjeres af vor ædle og kydske Herskerinde Maanen,
under hvis Beskyttelse vi — stjæle.

Prinds Henrik.

Du taler herligt; og det holder ogsaa Stik; thi
vores Lykke, vi som ere Maanens Tjenere, lider af
Ebbe og Flod ligesom Havet, da den, ligesom Havet,
regjeres af Maanen. Som for Exempel: en Guld-
børs rapses paa det allerdrabeligste Mandag Nat, og
odes paa det allervernsfabeligste Tirsdag Morgen, den
faaes ved at raabe: „Pengene herud!“ og den odes
ved at skrig: „Mere Viin herind!“ Snart saa lav
Ebbe, som det nederste Trin paa Stigen; og snart
saa høi Flod, som den øverste Rand af Galgen.

Falstaff.

Du har, for Gud! Ret, min Gut. — Og er
ikke min Bertinde i Kroen ret en prægtig, sød Tos?

Prinds Henrik.

Som Honning fra Hybla, gamle Kommandant!
og er ikke en Bams af Bøssellæder ret et prægtigt
sødt Klædestykke til at slide paa?

Falstaff.

Hvad skal det sige, Galfrands! Kommer Du nu

igjen med Dine Skoser og Gloser? Hvad Djævelen har jeg at gjøre med Din Vams af Bøffellæder?

Prinds Henrik.

Nu, hvad Pokker har jeg at gjøre med Din Bertinde i Kroen?

Falstaff.

O jo, Du har kaldt hende ind, for at gjøre Afregning tidt og mange Gange.

Prinds Henrik.

Kaldte jeg nogensinde Dig ind, at Du skulde betale Din Part?

Falstaff.

Nei, jeg vil lade Dig vedersjares Ret; Du har altid betalt det Hele der.

Prinds Henrik.

Ja baade der og overalt, saavidt som mine rede Penge vilde strække til; og hvor de ikke vilde, har jeg brugt min Kredit.

Falstaff.

Ja, og brugt den saaledes, at naar ikke hver Mand var vis paa, at Du er en vis Mand paa Kroenen, saa — Men her nu, min lille søde Djævelunge, skal vel nogen Galge have Lov til at blive staaende i England, naar Du bliver Konge? Skal Tapperhed, ligesom nu, lægges en rusten Kapsun paa af den gamle Knurrepette, Loven? Naar Du bliver Konge, saa hæng aldrig nogen Tyv!

Prinds Henrik.

Nei, Du skal gjøre det!

Falstaff.

Skal jeg? O herligt, ved Himlen! jeg vil blive en prægtig Demmer.

Prinds Henrik.

Du dommer galt allerede; jeg mener Du skal flynge Thyene op, og saaledes blive en herlig Boddel. —

Falstaff.

Godt, Henrik, godt! jeg kan sige Dig, i visse Maader stemmer det ligesaa godt med mit Sind, som at gjøre Opvartning til Hove.

Prinds Henrik.

For at iføres Hofgallaflæder?

Falstaff.

Ja for at iføres Eders Hofgallaflæder, af hvilke der hænge ikke saa i Boddelens Garderobe. — Guds Dod! jeg er saa tungsindig som en Hankat eller en drillet Bjørn.

Prinds Henrik.

Eller som en gammel Love, eller en Elfers Cithar?

Falstaff.

Ja, eller som en brægende Sækkepibe fra Lincolnshire.

Prinds Henrik.

Eller som en Hare, eller saa melankolsk som Stadsgraven? Hvad siger Du derom?

Falstaff.

Du kommer med de mest affmagende Lignelser, og er den mest lignelsesfulde, fjeltringagtigste — rareste Prindsedreng! — Men hør nu, Henrik! dril mig nu ikke mere med Lapperier; Gud give jeg vidste, hvor man kunde faae en Slump gode Navne tilkjøbt! En gammel Raadsherre heglede mig igjennem forleden Dag paa Gaden for Eders Skyld, gode Herre! men jeg agtede ikke paa ham, og dog talte han meget viselig, men jeg agtede ikke paa ham; og dog talte han meget viselig, og det ovenikjøbet midt paa Gaden.

Prinds Henrik.

Deri gjorde Du vel; thi Viisdom raaber paa Gader og Stræder, og intet Menneske agter paa den.

Falstaff.

O Du har en fordomt Gave til at kunne udframme Ordsprog; og Du er sandelig istand til at fordærve en Helgen. Du har gjort mig megen Skade, Henrik! — Gud forlade Dig det! — Værend jeg kjendte Dig, Henrik, var jeg saa uskyldig som et Barn; og nu er jeg, naar jeg skal sige Sandhed, ikke stort bedre end et Verdensbarn. Jeg maa holde op med dette Levnet, og jeg vil holde op med det; ved Himlen! dersom jeg ikke gjør det, er jeg en Skurk; jeg vil ikke fare til Helvede for nogen Kongesøn i hele Christenheden!

Prinds Henrik.

Hvor skal vi nappe en Guldbors i Morgen, Hans?

Falstaff.

Hvor Du vil, min Gut! Jeg er med; er jeg ikke, maa Du kalde mig en Skurk, og spytte mig i Dinene.

Prinds Henrik.

Jeg seer en herlig Forbedring i Dit Levnet, fra Bonnen farer Du lige til Rommetyveriet.

(Poins træder ind, og holder sig i nogen Afstand.)

Falstaff.

Th nu! Henrik! det er mit Kald, Henrik! det er ingen Synd at et Menneske arbejder i sit Kald. — — Poins! — Nu faae vi at vide om Gadsbill har påsjet sit Snit. O dersom Menneskene bleve saalige efter Fortjeneste, hvilket Hul i Helvede var da hedt nok for ham? Det er den almægtigste Gavyb, som nogensinde har raabt: Stop! til en ærlig Mand.

Prinds Henrik.

God Morgen, Edvard!

Poins.

God Morgen, min flinke Henrik! — Hvad siger Hr. Samvittighed for godt? Hvad siger Hr. Ridder Kanariisæk? — Hansemand! hvad Accord har Fanden gjort med Dig om Din Sjæl, som Du solgte ham sidste Långfredag for et Glas Madera og et koldt Skjumblaar?

Prinds Henrik.

Ridder John holder sit Ord, Fanden faaer Contracten opfyldt; thi han gjorde endnu aldrig noget Ordsprog til Legn. Han vil give Satan hvad Satans er.

Poins.

Altjaa bliver Du fordomt, fordi Du holder Fanden Dit Ord?

Prinds Henrik.

Ellers var han bleven det, fordi han snød Fanden.

Poins.

Men mine Gutter! mine Gutter! I Morgen tidlig henimod Kloffen fire ved Gadsbill! Der ere Pilegrimme undervejs til Canterbury med rige Gaver, og Kjøbmand, som vil til Londen med spækkede Punge. Jeg har Masker til Jer Alle; Heste har I selv. Gadsbill ligger Natten over i Rochester. Jeg har bestilt Aftensmad i Morgenstunden i Eastcheap; vi kunne gjøre det saa trygt, som at lægge os til Sovns. Vil I gaae med, vil jeg stuve Eders Punge med Kroner; vil I ikke, saa bliv hjemme, og lader Jer hænge!

Falstaff.

Her Edvard, dersom jeg bliver hjemme, og ikke gaaer med, vil jeg faae Jer hængte, fordi I gaaer.

Poins.

Vil I det, I Basunengel?

Falstaff.

Henrik! Vil Du være med?

Prinds Henrik.

Hvad? Jeg plyndre? jeg stjæle? — Nei, paa min Ære! ikke.

Falstaff.

Der er hverken Ærlighed, Mandsmød, eller godt Kammeratskab i Dig, og aldrig kom Du af kongeligt Blod, naar Du ikke tør gaae i Marken, hvor det gjælder om at vinde Kreener.

Prinds Henrik.

Nu vel da! eensgang i mit Liv vil jeg være en Bildlap.

Falstaff.

Ja! nu taler Du fornuftigt.

Prinds Henrik.

Nei! Skee hvad skee vil! jeg vil blive hjemme.

Falstaff.

Bed Himlen! saa begaaer jeg Statsferræderi, naar Du bliver Konge.

Prinds Henrik.

Det er mig ligemeget.

Poins.

Hør Sir Jehn! — Lad Prindsen og mig være ene; jeg vil forelægge ham saadanne Bevæggrunde til dette Eventyr, at han skal gaae med.

Falstaff.

Nu vel da. Gid Du maa have Overtalelses-aand, og han Dren til at høre Frugt deraf, at hvad Du taler maa bevæge, og hvad han hører, maa han sætte Tro til, saa at den ægte Prinds maa (for sin

Moerskabs Skyld) blive en falsk Tyv; thi disse Tiders usle Misbrug trænge til Renselse. Farvel! I ville træffe mig i East=cheap.

Prinds Henrik.

Farvel, Du sildige Foraar! farvel, Du November=ber sommer!

(Falstaff gaaer.)

Poins.

Hei, min gode, bedste, søde Prinds! riid med os i Morgen. Jeg har en Spøg for, som jeg ikke kan udføre alene. Falstaff, Bardolph, Peto og Gads=hill skulle plyndre de Folk, vi allerede har i Rikert=ten; I og jeg vil ikke være der; men naar de har Byttet, saa vil jeg sætte mit Hoved til Pant paa, at I og jeg plyndre dem.

Prinds Henrik.

Men hvordan skal vi slippe fra dem, naar vi drage ud?

Poins.

Ei! vi ville drage ud enten før eller efter dem, og bestemme dem en Samlingsplads, hvor vi kan blive borte fra, alt som os lyster; og derpaa ville de selv friste Eventyret, hvilket de aldrig saasnart skulle være færdige med, førend vi anfaldt dem.

Prinds Henrik.

Ja, men det er rimeligt de ville see at det er os, paa vore Heste, vore Klæder og saa videre.

Poins.

Go pyt! Vore Heste skulde de ikke faae at see. Jeg vil binde dem i-Skoven; vore Masker bytte vi, naar vi har forladt dem; og hør kun: jeg har med Glid taget Overkjoler med af Dvælg, at de ikke skal kjende os paa vore Klæder.

Prinds Henrik.

Men jeg er bange de blive os for mandstærke.

Poins.

Nu — hvad to af dem angaaer, saa veed jeg, at de fra Moders Liv ere saa ægte Anjoner, som nogen sinde vendte Nyg; og hvad den Tredie angaaer, dersom han sægter længere end han seer Grund dertil, saa vil jeg forsværge at føre Baaben. Det bedste af Spasen vil være de ubegribelige Løgne, denne Tyksak vil fortælle os, naar vi mødes ved Aftensmaal-tidet; hvordan han i det allermindste har sægtet med Tredive; hvilke Parader, hvilke Stod han har givet; hvilke Dødsfarer han har fristet; og i Gjendrivelsen af disse Løgne ligger Spøgen.

Prinds Henrik.

Nu jeg vil gaae med Dig; skaf os Alt hvad vi behøver, og mød mig i Aften i East=cheap; der vil jeg spise Aftensmad. Farvel!

Poins.

Farvel, min Prinds!

(Poins gaaer.)

Prinds Henrik.

Jeg kjender jer hver een, og understøtter en Stund end Lediggangens vilde Rasen. Dog heri vil jeg efterligne Solen, den taaler selv at fæl, pesthvanger Sky for Verdens Dine skjuler al dens Skjønhed; da, naar den atter være vil sig selv, (beundret dobbelt, just da den blev haanet.) frembryder blank af sule, ækle Taager og Dampe, der den syntes fast at qvæle. Hvis Aaret heelt bestod af Helligdage, da vilde Leeg, som Arbeid kjedsomt være; men sjældent kommende forønsket de komme,

og Intet fryder, uden det er Sjeldent.
 Saa, naar hiin vilde Udsærd jeg afkaster,
 og afbetaler Gjæld, jeg aldrig loved';
 saa meget bedre end mit Ord jeg er da,
 saa meget skal jeg skuffe Fjeltets Haab;
 og som et blankt Metal paa mørken Grund,
 min Bedring, smukt forgyldende min Feil,
 skal herlig sees og sængsle flere Dine,
 end den, som ingen Følelse forhoied'.
 Jeg synde vil, min Synd skal vorde Snille;
 og kjøbe Tid igjen, naar mindst man troer jeg vilde!
 (gaaer.)

Tredie Scene.

Et andet Bærelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Northumberland,
 Worcester, Percy, Sir Walter
 Blunt og Flere.

Kong Henrik.

For koldt, for maadeholdent har mit Blod
 sig ei oprørt ved disse Skjændigheder;
 og I har kjendt mig, derfor har I trædet
 paa min Taalmodighed; men, troer I mig!
 fra nu af vil jeg være meer mig selv,
 mægtig og frygtet, end mit Sind adlyde,
 der steds' var glat som Olie, blødt som Dumm,
 og har mig saa den Grefrygt forskjertset,
 som stolte Sjæle kun til Stolte yde.

Worcester.

Bort Guds, min strænge Tyrste, ei forskylder,
 at Magtens Svebe derpaa skulde bruges;
 den samme Magt, som vi med egne Hænder
 har hjulpet til sin Storhed.

Northumberland.

Eders Raade —

Kong Henrik.

Worcester. Viig fra mig! jeg seer Fare og
Ulydighed i Dine Blikke. Ja
for næsedjærv, for fræk er Eders Udsærd,
og aldrig Majestæten taale bør
det mørke Trodsblik paa en Tjenerpande. —
Nu har J Lov at gaae; naar Eders Raad
og Tjeneste er nodig, skal J kaldes. —

(Worcester gaaer.)

J vilde have talt?

Northumberland.

Ja, Eders Raade.

De Fanger, som i Eders Navn blev fordred',
dem Henrik Percy hift i Holmedon tog,
blev, siger han, ei nær saa strengt afflagne,
som man har Eders Majestæt det meldt.
Rid altsaa eller Misforstaaelse
er Skyld i denne Feil, og ei min Son.

Percy.

Min Konge! Fangerne jeg ei afflog.
Men just, som Slaget endtes, husker jeg,
da jeg stod heed af Kampens Ild og Ræsen,
mat, aandeløs og støttet paa mit Slagsværd,
kom en Slags Herre, pyntet stivt og stramt,
frisk som en Brudgom; hans nybragede Hage
saae ud som Stubbemark, naar Høst er endt.
Han stank af Balsom som en Modefræmmer;
imellem Tømmelfingeren og denne holdt han
et Lugtevandsæg, som han hvert Dieblik
stak op til og tog bort igjen fra Næsen,
som vred derover, naar det kom igjen,
ret snos og nos. Han smilket' og han fladdret';

og da Soldaterne bar' Liig forbi,
 saa kaldte han dem grove, plumpe Lømler,
 som bragte æfle, væmmelige Madsler
 imellem Binden og hans Aldelsnæse.
 Med mange Helligdags- og Jomfruslofker
 han spurgte mig, og ferdred' saa blandt andet
 Krigsfangerne for Eders Majestæt.
 Jeg pinefuld, thi mine Saar blev' kolde,
 og plaget af en saadan Grenspæt, svarte
 ham skjedesløst — jeg veed ei hvad — „han skulde
 nok faae dem; eller ei.“ — Det gal mig gjorde,
 at see ham skinne blank og lugte lifligt,
 og snakke som en Frues Kammerterne
 om Trommer, Saar, Kartover, (saa Gud naade!)
 og sige mig: „den bedste Ting paa Jorden
 mod indre Skade det var Spermaceti;
 og at det var stor Duf, ja Hjerteynf,
 at det skurfagtige Salpeter skulde
 af Jordens fromme Skjød saadan opgraves;
 saa mangen stolt Ungkarl det havde fældet
 paa Middingviis; og var ei disse lumpne
 Kartover, var han verden selv Soldat.“
 Slig skaldet Pasharen, Herre Konge!
 besvarte jeg som sagt ei ganske lige,
 og beder nu, lad ikke hans Beretning
 staae op som gyldigt Klagemaal imellem
 min Tro og Eders høie Majestæt.

Blunt.

Naar Sagen ret betragtes, Eders Naade!
 saa, hvad ung Henrik Percy nu har sagt
 til slig Person, og paa et saadant Sted
 og i slig Stund, med Alt hvad meer er sagt,
 ber billigt doe, og aldrig meer opstaae,
 for at anklage eller skade ham,
 naar han gjenkalder nu hvad da han sagde.

Kong Henrik.

Hvad! han aflåaer mig end jo Fangerne;
 han kommer med Betingelser og Vilkaar, —
 at vi af egen Pung skal strax udløse
 hans Svoger, Marren, denne Mortimer,
 der, paa min Sjæl! med Billie har forraadt
 de Troppers Liv, han førte an i Slaget
 mod den fordømte Trolldmand, denne Glendower,
 hvis Datter, høre vi, Greven af March
 nys ægtet har. Skal vore Kister tomme,
 blot for at kjøbe hjem en Landsforræder?
 Skal vi betale Høiforraad? indlade
 os med hiin Feighed, som sig selv har styrtet?
 Nei! lad ham døe af Sult paa nøgne Jøkel;
 thi aldrig for min Ven jeg den skal holde,
 hvis Tunge vil affordre mig en Hvid, til
 at kjøbe løs frafaldne Mortimer.

Percy.

Frufaldne Mortimer!

Min strenge Herre! Aldrig faldt han fra Jer,
 undtagen ved Krigslykken; det bevise
 een Tunge kan for al hiin Mængde Saar
 med aabne Munde, dem han mandig tog,
 da paa den sivbekrandsede Severns Strand
 i særskildt Kamp, Arm imod Arm, han stod
 det meste af en heel stiv Klokke-time,
 og væxled' Trods med Glendower den Store.
 Tre Gange pustede de; tre Gange drak de,
 ved Overenskomst, af den snare Severn,
 som, skrækket da ved deres blodige Blik,
 løb i de skjælvende Ror, og skjulte angstfuld
 sit krusede Hoved i den hule Bred,
 blodstænk af disse drabelige Kjemper.
 Aldrig har skaldet, raadden Statskunst farvet
 sit Mafværk med saa dødelige Bunder;

og aldrig kunde Mortimer, den Edle,
saa mange taget, og dem alle freidigt.
Derfor bagvadst ei ham, som falden fra!

Kong Henrik.

Du lyver om ham, Percy; ja Du lyver.
Han aldrig gif i Kamp med Glendower,
jeg siger Dig:

Han treen i Kreds med Satan heller end
med Owen Glendower til Bederpart. —

Maa Du ei skamme Dig? Men, viid fra nu af
jeg taaler ei I knyer om Mortimer.

Send Eders Fanger mig i største Hast;
hvis ei, I horer fra mig paa en Maade,
som slet Jer smage vil. Mylord Northumberland!

I Orlov dele kan med Eders Son. —

De Fange send! hvis ei, I horer fra os!

(Kong Henrik og Blunt gaar med Følget.)

Percy.

Og om saa Satan kom, og broled' om dem,
jeg sender ingen; — jeg vil efter ham;
vil sige ham det; jeg mit Bryst vil lette,
om end mit Hoved jeg paa Spil skal sætte.

Northumberland.

Hvordan? af Brede druffen! Lov, og sat Jer; —
her Eders Farbro'er er.

(Worcester kommer tilbage.)

Percy.

Ei kny om Mortimer?

Sa! jeg vil tale om ham; jeg vil være
fordemt til Helved', gjer jeg Sag ei med ham.

Sa! jeg vil temme alle disse Mærer;
mit Blod som Stovregn regne ned paa Stovet;
men den nedtraadte Mortimer jeg løfter

jaa høit som ham, den Utafnemlige,
den glemfomme, forgiftige Bolingbroke.

Worcester (til Northumberland.)
Har Kongen gjort vor Frænde reent forrykt?
Hvo pusted' Ilden op, da jeg var gaact?

Perey.

Han fordrer alle mine Fanger. — Pyt!
da hart jeg kræved' Lospenge for
min Kones Broder, blev hans Kind fridhvid,
et Dødsblik vendte han hen paa mit Ansigt,
og skjald ved selve Navnet: Mortimer.

Worcester.

Jeg ei ham dadler; han blev jo erklæret
for nærmest Arving af hoifalig Richard.

Northumberland.

Ja! og jeg selv har hørt Erklæringen;
det skete, da den ullyksalige Konge,
(Gud tilgiv vore Synder mod ham!) uddrog
til Irland paa det Tog, hvorfra han hjemkom,
for at assættes og strax derpaa myrdes.

Worcester.

Dg for hans Død i Verdens vide Mund
vi leve skjændede, og sælt omtalte.

Perey.

Ths! hør mig blot! Erklærte da Kong Richard
dengang min Svoger, Edmund Mortimer
for Kronens Arving?

Northumberland.

Ja! jeg selv har hørt det.

Perey.

Naa, jaa jeg dadler ei hans Fætterkonge,
som Gultdød onsker ham paa nøgne Jøfler.
Men her det sig, at I — som satte Kronen

paa Jfsen af hiin glemfelffulde Mand,
 for hvis Skyld I et Helvedspræg maa bære
 ret som bestufne Mordere bør det sig,
 at hele Verden skal forbande Jer,
 som de Bestaltede, som Hjælperes Hjælper,
 som Stige, Reeb, ja meer, som Rakkerknægte. —
 — Tilgiv jeg dybt nedstiger, jer at finde
 den Linie og den Titulatur
 hvori I sættes til hiin Rævekonge. —
 Tvi! skal det siges da i vore Dage,
 skal det staae tidt i sjerne Tiders Kronnik',
 at Mænd af Eders Adelskab og Magt
 Haand begge gav til uretsfærdig Sag,
 (som begge I har gjort, det Gud forlade!)
 til Richard at nedslaae, hiin skjenne Rose,
 og plante ham, hiint Ukrudt, hiin stolt Henrik?
 Skal det til Skam end videre Jer siges,
 I Narre var, fik Pisk og Pak paa Ryg,
 ved ham, for hvem I gjennemgik sliig Skjændsel?
 Nei, end er Tid og Stund til at gjenkjøbe
 forviste Vre, og jer høit gjenfætte
 i hele Verdens gode Mening end;
 Op! hevner denne stolte Konges Spotten;
 hans haanende Foragt, som Dag og Nat
 kun grunder paa Jer al sin Skyld at yde,
 om end den ydes skal med Eders Blod.
 Thi siger jeg, —

Woreester.

Tys! Frænde! siig ei meer!

Og nu jeg aabne vil en Røndomsbog,
 hvor Eders hurtig fattende Misnøie
 skal læse Ting heel farlige og dybe,
 et Bærk saa vorsomt og hoidristigt fast
 som over striden, vilde Strøm at gaae
 paa en let brækkelig og glat Spydstage.

Percy.

Dumper man i, god' Nat! Svøm eller synk! —
 send Fare ud fra Østen dybt til Vest;
 kryds den med Ære saa fra Nord til Syd,
 og lad dem lege Grams! — Ha! Blodet koger
 paa Løvejagt, ei ved at reise Harer.

Northumberland.

Blot Tanken om en Heltedaad ham driver
 høit uden for Taalmodighedens Grændser.

Percy.

Bed Gud, det var et let Spring, synes mig,
 til Maanen, for dens lyse Æresmykke
 at rive fra dens blege Ansigt ned;
 at dykke sig i Dybets Afgrundsvælg,
 hvor Loddet aldrig naaede Bund, og trække
 halvdrufnet Ære op ved Lofferne,
 naar Redningsmanden udeelt maatte bære
 dens Værdigheder uden Ligemand;
 men tvil det gustne Laug og Kammeratskab!

Worcester.

Han seer en Verden her af Billeder,
 men ei dets Form, hvorpaa han skulde agte,
 Min Frænde! laan mig Dre blot en Stund!

Percy.

Tilgiv mig! —

Worcester.

Disse samme ædle Skotter,

J fanged' —

Percy.

Dem beholder jeg hver een.

Bed Gud! han skal ei faae een Skotter af dem;
 Nei, om en Skotter frelste saa hans Sjæl,
 han fik ham ei, ved denne Krigerhaand,
 jeg vil beholde dem.

Worcester.

J farer op,
og laaner ikke Dre til mit Forslag,
J skal beholde disse Ederes Tanager.

Percy.

Det vil jeg; dermed Stop! Han sagde og,
han vilde ei løskjøre Mortimer;
men jeg skal finde til ham, naar han sover,
og i hans Dre brole: Mortimer!
Ja, jeg vil faae en Stær lært til at sige
blot Navnet Mortimer, og ham den skjænke,
for idelig hans Harm at holde rerig.

Worcester.

Hør Frænde! dog eet Ord!

Percy.

Høitideligt
affværges jeg hver Tid, undtagen den
at ærgre og at tæge Bolingbroke.
Og han, Prinds Fægtmesteren af Wales,
hvis jeg ei troede Faderen ham hader,
og faae det gjerne, om det gif ham ilde,
jeg kunde ham i et Krums Ol forgive.

Worcester.

Farvel, min Frænde! jeg vil tale til Jer,
naar J er bedre opsat til at høre.

Northumberland.

Nu! hvilket ellerildt Bruns hoved est Du,
som bryder ud i saadan Qvindeskjælden,
og til Din egen Mund kun Dre laaner?

Percy.

Ha, see! med Riis jeg pidskes; Nelder brænde,
og Myrer hide mig, saasnart jeg hører
om hiin Politikus, hiin lumpne Bolingbroke. --

I Richards Tid — hvad hedder Stedet dog? —
til Satan med det! — Det er i Glocestershire; —
hvor Hertugen — den Nar — hans Farbroer laae; —
hans Farbroer York — hvor først mit Knæ jeg boied'
for denne Smilekonge, denne Bolingbroke,
da I og han kom hjem fra Ravenspurg.

Northumberland.

I Berkleyberg.

Percy.

Ja rigtig! hvilken Slump.
af sukkersødest Hosflighed bød ei
mig der den sletste Puddel! Hør engang:
„Naar som hans spæde Lykke kom til Nar“ —
og „vakkre Henrik Percy — hulde Frænde!“ —
Ganden i Vold med slig en Lurendreier! —
Nu — Gud forlad mig! — Farbroer, tael; jeg er
færdig. —

Worcester.

Hvis ei, giv Jer isærd dermed igjen;
Vi har ei Hast.

Percy.

Jo! jeg er, min Sjæl! færdig.

Worcester.

Altjaa igjen til Eders skotske Fanger.
Send dem hjem strax foruden Løsepenge;
gjør Douglas's Son til ene Hvervingsmand
for Jer i Skotland; det, paa flere Grunde,
som skriftlig I skal faae — tro mine Ord! —
Vil let bevilges.

(til Northumberland.)

I, min ædle Herre!

Mens Eders Son har dette Hverv i Skotland,
skal liste Jer i Lon ind i Prælatens
den almeeenelste Erkebiskops Barm.

Percy.

Bispen af York? Ei sandt?

Worcester.

Jo; bittert mindes
han end sin Broder, Lord Scroops Død i Bristol.
Jeg taler dette ei som Gispning blot,
som noget muligt, men som det jeg veed
er anlagt, overlagt og fast bestemt,
og venter blot paa Leilighedens Ansigt,
som det for Dagens klare Lys skal bringe!

Percy.

Jeg lugter Lunten, paa min Sjæl! det lykkes.

Northumberland.

For Bildtet reiser sig Du slipper Hunden.

Percy.

Det er og være maa en herlig Plan!
og derpaa Skotlands Magt og York forenet
med Mortimer? Ha!

Worcester.

Det er det de skal!

Percy.

Min Sjæl! det er høist mesterlig udtænkt.

Worcester.

Og vi har Grund til Hast; thi ene ved
en Hær at reise frelse vi vort Liv.
Vi tee os end saa stille som vi ville,
Kongen vil troe sig i vor Gjæld, og troe
vi tree os noksom ei betalte, for han
seer Kands til at betale os tilgavns.
I see jo alt, hvorlunde han begynder,
os fremmed' for sit Naadeblik at gjøre.

Percy.

Ja! Ja, det gjør han; vi vil hevnes paa ham.

Worcester.

Farvel, min Frænde! gaac ei videre
 heri, end Breve fra mig Bei Jer viser.
 Naar Tiden moden er (og det er snart)
 gaaer jeg i Lon til Glendower og Mortimer,
 hvor J og Douglas med vor hele Hærmagt,
 (saa vil jeg mage det) skal heldigt samles;
 i egen stærk Arm bær' vi da den Lykke,
 som nu vi hoist usikkert holde paa.

Northumberland.

Farvel, min Broder! Det os vist skal lykkes!

Percy.

Farbro'er Farvell! gjør blot ei Tiden lang;
 iver flux i Mark, til Slag, Dødsstrig og Seiersklang!
 (De gaae.)

A n d e n A k t.

Første Scene.

Rochester. Gaardsrum i et Bertshuus.

En Joermand træder ind med en Lygte i Haanden.

Joermand.

Holla hei! dersom Klokken ikke alt er fire, vil jeg
 lade mig hænge. Carlsvogn staaer lige over den nye
 Skorsteen, og endnu er vor Hest ikke pakket. Heida,
 Staldmester!

Staldmester (indenfor.)

Ja; ja nu kommer jeg.

Joermand.

Na hor, Thomas! slaa mig Graabeens Sattel

lidt tilrette; læg et Par Totter Ild under Knappen; det arme Skind er brudt i Krydset saa det er en Gru.

(En anden Joermænd træder ind.)

Anden Joermænd.

Jeres Urter og Bonner her ere saa fugtige som den slemme Syge, og det er den rette Wei- til at give de stakkels Bæster Dm i Livet; dette Huns er der reent vendt op og ned paa, siden Robin Staldmester døde.

Første Joermænd.

Den arme Djævel! han saae aldrig glad ud, efter den Dag, da Havren gik i Beiret. Det var en Pind til hans Liigkiste.

Anden Joermænd.

Jeg troer dette er det kjeltringagtigste Huns paa hele Londonerveien, hvad Lopper angaaer; de har bidt mig saa prikket som en Suder.

Første Joermænd.

Som en Suder? Ja ingen Konge i hele Christenheden kan være bidt bedre, end jeg er bleven siden første Hanegal.

Anden Joermænd.

Oh! de vil jo aldrig lade os saae en Natpotte, saa maae vi lade det stryge i Kaminen, og saadan Kammerlud flækker Lopper ud som en Smerling Ravn.

Første Joermænd.

Hei Staldmester! Kom dog ud, ad Helvede til; Kom dog!

Anden Joermænd.

Jeg har en Fleskeborste og to Bundter Ingefar, som jeg skal lægge af i Charing-cross.

Første Joermænd.

Hille den Ulykke! Kalkunerne i min Kurb ere

næsten sultede ihjel! Hei Staldmester! Gid Du times en Ulykke! Har Du da ingen Dine i Hovedet? Kan Du ikke høre? Er det ikke ligesaa godt, som at drikke, at lægge Dig een over Pandebrasten, vil jeg være en Kjeltring. Kom ud ad Helvede til; plager da Satan Dig skinnbarlig?

(Gadshill træder ind.)

Gadshill.

God Morgen, Foermænd! hvad er Klokken?

Første Foermænd.

Jeg tænker saa paa Dag to.

Gadshill.

Vær saa god at laane mig Din Lygte lidt, at jeg kan see til min Ballak nede i Stalden. —

Første Foermænd.

Nei saa mange Tak; mig tager Du ikke ved Næsen; jeg er gammel i Hatten kan Du troe.

Gadshill.

Vil Du da ikke laane mig Din?

Anden Foermænd.

Jo vist, fikst Du Væren Zacharias? „Laan mig Din Lygte.“ Nei for vil jeg see Dig dingle i en Galge.

Gadshill.

Hør nu, Svoger! hvad Tid tænker I at naae til London?

Anden Foermænd.

Tidsnok til at gaae tilfængs ved Lys, kan Du troe. — Kom, Nabo! lad os purre Herrerne op; de vil endelig reise i Folgeskab, for de fore sværTragt med.

(Foermændene gaae.)

Gadshill.

Heida, Kjældersvend!

Kjældersvenden (indenfor.)
 „Ved Haanden," sagde Långfinger.

Gadshill.

Ja, i Din Mund er det det samme, som: „ved Haanden" sagde Kjældersvend; for mellem Dig og en Långfinger er der ikke meer Forskjel, end mellem ham, som anviser Arbeid, og ham, som gjør det. Du støber Ruglerne.

(Kjældersvenden træder ind.)

Kjældersvend.

God Morgen, Mester Gadshill! det har sin Rigtighed, hvad jeg sagde Jer i Aftes; der er en Smule Herremand fra Skovene i Kent; — Han har bragt med sig tre hundrede Mark i Guld, jeg horte ham i Gaar Aftes ved Maden sige det til Een af Selskabet, en Slags Kentemester, troer jeg, een som ogsaa har Bragt med i svære Mængde, Gud veed hvad! — De ere alt oppe, og fordre Jeg i Smør, de ville strax afsted.

Gadshill.

Her! hvis de ikke løber lige i Alverne paa St. Nicolai Drabanter, vil jeg give Dig min Hals.

Kjældersvend.

Nei Tak! den vil jeg ikke have. Spar Du den kun til Boddelen; for jeg veed Du er saa ærlig Dyrker af denne Kjeltring Helgen, som nogen Kjeltring være kan.

Gadshill.

Hvad sladdrer Du for mig om Boddelen? Hvis jeg kommer til at hænge, vil jeg gjøre et Par Galger fede; thi, hænger jeg, hænger gamle Sir John med, og han er ingen Vissempind, veed Du. Ha! ha! der er endnu andre Trojaner, dem Du ikke drømmer om, som for Moerskabs Skyld behage at gjøre

Haandteringen Her, og som, hvis man engang saae os i Kortene, for egen Ansælses Skyld maatte glatte det Hele. Jeg staaer ikke i Forbund med lumpne Humveiskrybere, der gaae til Fæds; ikke med Knip-pelsnægte, som plyndre Stoddere; ikke med gemene stjægede Tinkelpimpere; nei, med Adel fin og Pengeskrin; Raadmænd og Rigmænd, som i al Fald kan være os Røgstod; med Folt, som hellere slaae til end snakke, og snakke hellere end drikke, og drikke hellere end bede. Dog heri lyver jeg; thi de bede evindeligt til deres Helgeninde, det er: Staten. — Eller rettere, de bede ikke til hende, men de bede paa hende, eller endnu rettere, de bide i hende, slaae Skindet af hende og bruge det til Stadsstøvler.

Rjældersvend.

Hvad! Statens Skind? holder det Band ude i Sølesøre.

Gadshill.

Ja herligt; for Retten har smurt det ind. — Vi stjaele som i en fast Berg; vi ere uden Frygt og uden Dadel; vi har Bregnesrørecepten, med den gaae vi usynlige omkring.

Rjældersvend.

Paa min Sjæl! jeg tænker I maae være Retten meer takskyldige end Bregnesrørecepten, naar I kan gaae omkring usynligt.

Gadshill.

Giv mig Din Haand! Du skal saae en Priispart med os, saa sandt som jeg er en ærlig Mand.

Rjældersvend.

Nei siig heller jeg skal saae den, saasnart Du er en nærlig Tyveknaegt.

Gadshill.

Na, lad gaae! homo er et Fælledsnavn for

alle Mennesker. — Veed Staldmesteren trække mig min Ballak ud af Stalden. Gud være med Jer, I Svinepelts!

(De gaae.)

Anden Scene.

Beien ved Gadsbill.

Prinds Henrik og Poins træde ind.

Bardolph og Peto (i nogen Afstand).

Poins.

Kom! i Skjul! i Skjul! jeg har skaffet Falstaffs Hest af Beien, og han rasler og knirker, som opstivet Floiel.

Prinds Henrik.

Tilside!

(Falstaff træder ind.)

Falstaff.

Poins! Poins! Djævelen annamme Dig, Poins!

Prinds Henrik.

Hold Mund, I feednyrede Dre! Hvad er det for et Brøl Du sætter op?

Falstaff.

Henrik! Hvor er Poins?

Prinds Henrik.

Han er gaaet op paa Toppen af Hoien. Jeg vil gaae og sege ham op.

(Han lader som han søger Poins.)

Falstaff.

Jeg maa være forgiort, siden jeg vil plyndre i den Tyvekægts Selskab; den Kjeltring har skaffet min Hest tilside, og bundet den, Gud veed hvor. Hvis jeg gaaer blot fire Fod videre til Fods, saa gaaer Beiret fra mig. — Al ja! jeg tænker dog, alt

dette uagtet at doe en anstændig Død, dersom jeg indgaaer Galgen for et Mord paa denne Slyngel. Jeg har nu hver Time paa Dagen i de sidste to og tyve Aar forsvoret hans Døngang; og dog er jeg fortryllet af den Slyngels Selskab. Jeg vil lade mig hænge, om ikke den Gavye har givet mig en Trylledrik, for at faae mig til at holde af ham; det er ikke andet mueligt; jeg har faaet en Trylledrik! — Poins! — Henrik! — Fanden tage Jer begge to! Bardolph! Peto! — Nei heller julte ihjel, end gaae et Skridt videre for at plyndre. Dersom det ikke er ligesaa god Gjerning som at drikke, at forlade disse Gavye, og blive en skikkelig Mand, saa er jeg den største Spitsbub, som nogensinde har haft Tænder i Munden. Otte Allen ujevne Grund er halvsjerdssindsthye Mile for mig at gaae til Fods; og det veed de haardhjertede Skjelmer heel vel. Fanden staaer i det, naar ikke Tyve kan være ærlige mod hinanden! (De floite.) Hu! Satan annamme Jer alle tilsammen! Giv mig min Hest, I Gavstrikker! Giv mig min Hest, og gaae ad Helvede til!

Prinds Henrik.

Hold Mund Tyksak! Læg Dit Dre tæt ned til Jorden, og lyt efter, om Du ikke kan høre Trin af Rejsende.

Falstaff.

Har I Røstestænger at hale mig op med igjen! — Guds Død! Jeg vil ikke nok een gang slæbe mit Kjød og Blod saa langt til Fods for alt det Guld der er i Din Faders Skatkammer. Hvad Djævelen tænker I, at lade mig trave saaledes?

Prinds Henrik.

Du lyver, det er netop Din Traver Du mangler.

Falstaff.

Jeg beder Dig, gode Prinds Henrik! skal mig min Hest, Du gode Kongesøn.

Prinds Henrik.

Jh for en Ulykke, J Gjel! skal jeg være Staldkarl for Jer!

Falstaff.

Gaae hen og hæng Dig i Dit kronprindselige Husebaand! Gaaer de Yngre paa mig, vil jeg anklage Jer derfor. Dersom jeg ikke lader Gadeviser digte om Jer allesammen, og saaer dem sjungne til de gemeneste Melodier, saa gid jeg maa drikke min Dod i et Glas Sæk; naar en Speg drives saavidt, og det ovenikjebbet til Guds — saa er det mig en Pest.

(Gadshill træder ind.)

Gadshill.

Staae!

Falstaff.

Det maae jeg imod min Willie!

Poins.

O det er vores Stover, jeg kjender hans Røst.

(Bardolph træder ind.)

Bardolph.

Hvad Nytt?

Gadshill.

Forflæd Jer! forflæd Jer! Eders Maske paa! Penge, Kongen tilhørende, er undervejs ned ad Høien, de gaae til Kongens Rentekammer.

Falstaff.

Der lei J, Shubbert! de gaae til Kongens Kro!

Gadshill.

Det er nok for at hjælpe os saamange vi ere —

Falstaff.

— Til Galgen.

Prinds Henrik.

Mine Herrer! I fire skal hyde dem Spidsen oppe i Sneveveien. Edvard, Poins og Jeg tage Post dybere nede; slippe de fra Jeres Angreb, støde de paa os.

Peto.

Hvor mange ere de vel omtrent?

Gadshill.

En otte, ti Stykker.

Falstaff.

For Djævelen! bare de ikke plyndre os!

Prinds Henrik.

Hvad? er Du Kujon, Ridder John Iftervorn.

Falstaff.

Nu, nu! er jeg just ikke Eders Bedstefader John af Gaunt, Kujon er jeg dog ikke, Henrik!

Prinds Henrik.

Godt! det kommer paa en Prove an.

Poins.

Nu da Hansemand! Din Hest staaer bag Gjerdet; naar Du behøver den, kan Du finde den der. Farvel, og hold Stand!

Falstaff.

Nu kunde jeg ikke prygle ham, om saa Bodden stod mig over Hovedet.

Prinds Henrik.

Edvard! hvor har Du vore Forflædninger?

Poins.

Her tæt ved. Lad os gaae tilside.

(Prinds Henrik og Poins gaae.)

Falstaff.

Du, mine Herrer! Lykken hjælper Manden over Bækken, naar han gidder sprunget; det er mit Valgsprog; hver Mand paa sin Post!

(De Reisende komme ind.)

Første Reisende.

Kom Nabo! Drengen skal trække vore Heste ned ad Høien; vi vil gaac et Stykke, og række Benene lidt.

Reverne.

Staaer!

De Reisende.

Jesu! vær os naadig!

Falstaff.

Slaae til! ned med dem! drei Halsen om paa de Skurke! Ha I fordemte Spyfluer! I forædte Tyldubuge! — De hade os unge Mennesker, ned med dem, træk Skindet af dem!

Første Reisende.

O vi ere ødelagte, vi og vores for bestandig.

Falstaff.

Gid I times Alfhens Ulykke, I tykmavede Kjeltringer! Er I ødelagte? Nei, I gennemførte Marskorer! gid vi bare havde her hvad I har tilovers! Afsted, I Mædskesvin! afsted! Hvad I Slynkler! skal unge Tyre ikke ogsaa leve? I er' vel af de Svende, som betjene Retsfærdigheden? Vi skal betjene Jer, kan I troe.

(Falstaff og de Dyrige drive de Reisende ud.)

(Prinds Henrik og Poinz komme tilbage.)

Prinds Henrik.

Tyveknegtene have bundet de ærlige Folk; naar nu Du og jeg kunde plyndre Tyveknegtene, og gladelig begive os paa Farten til London, vilde det give

os Løier for en heel Uge, Latter for en Maaned, og en herlig Spøg for bestandig.

Poins.

Tilside! jeg hører dem komme.

(Røverne komme tilbage.)

Falstaff.

Velan, mine Herrer! lad os dele, og saa til Hest, før det bliver Dag. Derksom Prindsen og Poins ikke er' to Erkefjender, saa er der heller ikke mere Sandhed paa Jorden; der er ei meer Mandsmød i denne Poins, end i en Wildand?

Prinds Henrik (styrter imod dem.)
Ederø Penge!

Poins.

O Skurke!

(Mens de ere ifærd med at dele, angriber Prindsen og Poins dem. Falstaff og de øvrige tage Flugten efter et Stød eller to, og lade Byttet i Stikken.)

Prinds Henrik.

Det Bytte! — Nu til Hest med Fryd og Gammen, adspredt' er' Tyrene, og saa betagne af Angst, at ei de tør hinanden møde. Hver troer sin Kammerat en Retsbetjent. Kom Edvard! Falstaff sveder sig ihjel, og sieder, hvor han gaaer, den magre Jordbund; jeg ynked' ham, hvis jeg for Latter kunde.

Poins.

Hvor den Kjeltring brolede!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Warkworth. Et Bærelse i Bergen.

Percy træder ind, læsende et Brev.

„— Men hvad mig selv angaaer, min ædle

Herre! kunde jeg være vel tilfreds med at være der, paa Grund af den Kjærlighed jeg bærer til Eders Huns." Han kunde være vel tilfreds. — Hvi er han det da ikke? "Paa Grund af den Kjærlighed han bærer til vort Huns" — Man seer deraf, at han elsker sin egen Kornlade høiere end vort Huns. Lad mig see videre. "Den Sag, I foretage Eder, er farlig;" — Ja det er vist og sandt; det er farligt at forkjole sig, at sove, at drikke; men jeg kan sige Jer, Lord Harrifaß! Haren er en Brændenælde, paa hvilken vi plukke en Blomst, som hedder Sikkerhed. "Den Sag, I foretage Jer, er farlig; de Benner, I har nævnet, upaalidelige; Tiden selv ei godt valgt; og Eders hele Anslag alt for let for Vægten af saa svar Modkraft." — Siger I det? Siger I det? Jeg siger Jer igjen, I er en dum, seighjertet Karl, og I lyver. Hvilket Dummerhoved er dog dette? Ved Himlen! Vort Anslag er saa godt et Anslag, som nogensinde blev gjort; vore Benner tro og standhaftige; et godt Anslag; brave Benner; det bedste Haab; et fortræffeligt Anslag; saare brave Benner. — Hvad er dette dog for en slubbertagtig Tisblof! — Hvordan? Mylord af York roser jo Anslaget, og Anordningen af den hele Sag. — Guds Død! stod jeg nu hos hin Skurk, kunde jeg slaae ham Hjernefisten itu med hans Trues Biste. Er ikke min Fader, min Farbro'er og jeg selv med? Lord Edmund Mortimer, Mylord af York, og Owen Glendower? Er der desuden endnu ikke Douglas? Har jeg ikke Breve fra dem alle, at de ville møde mig fuldvæbnede henad den niende i næste Maaned? Og ere nogle af dem ikke allerede brudte op? Hvad dette er for en vantro Skurk! En Hedning! — Ah! nu skal man see, at han i sit kolde Hjertes Oprigtighed og Angst gaaer til Kongen, og lægger vort hele Forehavende for Dagen! — O, jeg kunde dele mig i

to Parter, og lade dem indbyrdes give hinanden Kindhefte, fordi jeg har vildet bevæge saadant et Flødeskjæg til sliig ærefuld Daad! Gid Satan annamme ham! Lad ham kun føle for Rengen! Vi ere belavede, jeg vil bryde op endnu i Nat!

(Lady Percy træder ind.)

Hvad siger I nu, Trine? Jnden to Timer maa jeg forlade Eder.

Lady Percy.

O min Gemal, hvi er I saa alene?

Hvad har jeg gjort, at jeg i fjorten Dage har været fra min Henriks Seng forviist?

Sig mig, min Elskte! hvad er det, som rober Dig Madlyst, Munterhed og guldne Sovn?

Hvi fæster Du Dit Die stivt paa Jorden, og farer op tidt, naar Du sidder ene?

Hvi har Du tabt det friske Blod i Kinden; min bedste Skat, min Aet til Dig hengivet til Stirren, Grublen og til sorten Lungsind?

Jeg i Din svage Sovn har lyttet paa Dig, og hørt Dig mumle om jernklædte Krige;

Veriderord til syrig Ganger tale;

udraabe: „Nasf! fald an!“ Og Du har talt om Udsald, og Tilbagemarsch, om Telte,

om Lobegrave, Pallisader, Skandser,

Brystværn, Feldtslanger, Basilisk, Kartover;

om Fangers Løsning og om slagne Stridsmænd og alle Dptrin i en hidsig Fægtning.

Din Sjæl har friget vildt her i Dit Bryst,

og har Dig i Din Sovn saadan opægget,

at Svedeperler stode paa Din Pande,

som Bobler paa en nylig oprørt Strøm.

Dit Nafn viste svare Trækninger,

liig Gens, der flux i stor Jil stemmer Mænde.

O hvad betyde disse Varselstegn?
Et vigtigt Bærf har min Gemal i Hænde,
og jeg maa vide det, hvis han mig elsker.

Percy.

Heida! Er Williams borte alt med Paffen?

(En Tjener træder ind.)

Tjeneren.

Ja Herre! for en Time siden.

Percy.

Har Butler bragt de Heste fra Sheriffen?

Tjeneren.

En bragte han, nu nys.

Percy.

Hvad for en Hest?
en stolt Araberhest, studsoret? Hvad?

Tjeneren.

Ja!

Percy.

Godt! paa denne Stolte vil jeg trone. —
Velan! i denne Stund jeg den bestiger,
O Espérance! — Du mine Fædres Skjoldspog! —
Byd Butler lede Hesten ud i Parken!

(Tjeneren gaaer.)

Lady Percy.

Men hør mig, min Gemal!

Percy.

Hvad vil Du sige?

Lady Percy.

Hvad fører Jer saa ilfsomt bort?

Percy.

Min Hest,

min Hest, min Slut

Lady Percy.

Hy, vilde Abekat!

En Væsel har ei nær saa mange Nykker,
som dem I tumles af. I Sandhed, Henrik!
jeg vil — ja jeg vil vide Eders Hverv.
Jeg frygter at min Broder Mortimer
vil opstaae for sin Ret, og Jer har bedet
hans Sag at styrke; men saafremt I gaaer —

Percy.

— Saa langt til Fods, saa bliver jeg træt, min Slut.

Lady Percy.

Kom, kom I Sladdermund! og svar oprigtig
paa hvad jeg nu vil spørge om. I Sandhed,
jeg brækker Dig den lille Finger, Henrik!
hvis Du ei siger mig den rene Sandhed.

Percy.

Bort, lille Skjælm! — Jeg elsker Eder, Trine? —
— Jeg bryder mig ei om Dig. — Nu er Tid ei
til Leeg med Duffer, eller Kamp med Læber;
nei! nu til Dags maae vanke blodige Næser,
og brække Kroner, som i Handel dog
for hele gjælde skal. — Guds Død! min Hest! —
— Hvad er der, Trine? — Vilde Du mig noget?

Lady Percy.

I ei mig elsker? — Gjør I ei, i Sandhed?
Vel! lad kun være! Hvis I ei mig elsker,
vil jeg ei heller elske meer mig selv!
I ei mig elsker? — Ak! er det og Alvor?

Percy.

Kom, min Kathrina! vil Du see mig ride?
og naar til Hest jeg er, jeg sværge vil,
jeg grændseløs Dig elsker. — Men, min Trine!
fra nu af maa Du meer ei spørge mig,
hvorhen jeg gaaer, og hvi jeg gaaer herfra. —

Jeg skal hvorhen jeg skal; og kort og godt,
i Alsten, sære Trine! gaaer jeg fra Dig.
Jeg kjender Dig som viis, dog visere ei,
end Henrik Percy's Viv. I er standhaftig;
men dog en Kvinde; og hvad Tausshed angaaer,
har I ei Mage; thi jeg troer for sand,
Du ei vil smukke om hvad ei Du veed,
og saavidt troer jeg Dig, min vakkre Trine!

Lady Percy.

Hvordan! saavidt?

Percy.

Ei Straabred længer. — Hør nu!
jeg drager bort. I skal og drage med.
I Dag gaaer jeg; i Morgen I afsted.
Er Du tilfreds?

Lady Percy.

Jeg maa tilfreds mig give.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

East-cheap. Et Bærelse i Bertshuset: Bildsvine-
hovedet.

Prinds Henrik og Poins træde ind.

Prinds Henrik.

Jeg beder Dig, Poins! Kom dog ud af den
fittede Stue, og laan mig Haand en Smule til ret
at lee!

Poins.

Hvor har Du været, Henrik?

Prinds Henrik.

Med tre eller fire Svinehoveder mellem tre eller
fire Sneje Dregehoveder. Jeg har spillet paa Fidelity-
tens allergroveste Streng. — Hør! jeg er bleven

Kammerat og Dunsbroder med et Kobbelt af Vintapperknægte; og kan kalde dem alle ved deres Døbenavne, saasom: Thomas, Richard, Frants! — De sværge allerede deres Salighedseed paa, at skjøndt jeg er kun Prinds af Wales, er jeg dog den fine Levemaades Konge, og sige mig ligesvem, jeg er ingen storagtig Hans Nar, som Falstaff; men en Pigernes Jens, en flink Gut, en god Dreng, — paa min Sjæl! med de Ord kalde de mig; og naar jeg bliver Konge i England, skal alle vakke Knose i East=cheap staae rede paa mit Bink. — At stikke Næsen ret dybt i Glasjet, det hedder i deres Sprog: „at farve purpur,“ og naar man, i det man lader Bandet, trækker Nande, sige de: „Naa!“ — og bede, man skal lade stryge til. — Kort sagt: jeg er kommet saa vidt i et Dvarteer, at jeg for min hele Levetid kan drikke med enhver Kiedelslikker i hans eget Sprog. Jeg kan sige Dig, Eduard! Du har forskjærtset megen Vre ved ikke at være med mig i denne Action. — Men, søde Eduard — og for endnu at gøre dette Navn sødere, vil jeg give Dig dette lille Kræmmerhuus Sukkergodt, som nylig tryktes mig i Haanden af en Viintapperdreng, en, som i sine Dage aldrig har sagt andet, end: Otte Skilling og sex Pence; og Velkommen! Velkommen! med den stingrende Esterklang: „Strax, min Herre! strax: En Flaske Muskatellerviin paa Kridt til dem i Halvmaanen,“ eller saadant noget. — Nu, Eduard! for at fordrive Tiden til Falstaff kommer, saa, hør! gaae ind i et Siderærelse; mens jeg spørger min lille Viintapperdreng, hvi han gav mig Sukkeret; og bliv Du ved i eet væk at raabe: Frants! paa det hele Samtalen med mig, fra hans Side, kan ikke blive til andet end: „Strax!“ Gaae tilside, saa skal jeg strax vise Dig en Prove. —

Poins.

Frants!

Prinds Henrik.

Het saa! Het saa!

Poins.

Frants!

(Poins gaaer.)

(Frants træder ind.)

Frants.

Strax, Herre! strax! — Rudolph! spring ned til dem i Granatæblet.

Prinds Henrik.

Kom hid, Frants!

Frants.

Naadige Herre?

Prinds Henrik.

Hvor længe maa Du endnu staae i Lære, Frants?

Frants.

J Sandhed fem Aar, og saa endda saa længe som til —

Poins (indenfor.)

Frants!

Frants.

Strax, min Herre! Strax!

Prinds Henrik.

Fem Aar? — Ved vor True! en lang Fæstetid at klink med Tinfander i. — Men her, Frants! havde Du vel Mod i Brystet til at spille Kryster mod Din Lærefentraft, sægte med Hælene mod den, og løbe Din Vej?

Frants.

Herre Gemini! Herre! jeg tør sværge paa alle

Boger i hele England, at jeg nok skulde faae Mod
dertil —

Poins (indenfor.)

Frants!

Frants.

Strax! Strax, min Herre!

Prinds Henrik.

Hvor gammel er Du, Frants?

Frants.

Lad mig tænke mig om; — næste Mikkelsdag
bliver jeg —

Poins (indenfor.)

Frants!

Frants.

Strax, Herre! Jeg beder, giv Tid et Dieblit,
naadige Herre!

Prinds Henrik.

Men her, Frants! det Sukker, Du før gav
mig, var det ikke før to Pence? var det ikke?

Frants.

O min Gud! Herre! gid der havde været før fire!

Prinds Henrik.

Jeg vil give Dig tusinde Pund før det, fræv
dem, naar Du vil, og Du skal faae dem.

Poins (indenfor.)

Frants!

Frants.

Strax! Strax!

Prinds Henrik.

Strax, Frants? — Nei Frants! men i Mor-
gen, Frants! eller Frants! paa Torsdag! eller, i
Sandhed! Frants! naar Du vil. — Men Frants —

Frants.

Naadige Herre?

Prinds Henrik.

Vilde Du vel plyndre mig ham den Svend med Lædervanisen og Krystalsknapperne, ham med det rundtstudsede Haar, Agatringen, sorte Strømper, skrammererede Knæbaand; ham med den fine Tunge og den gravitetiske Mave?

Frants.

Oh min Gud! Herre! Hvem mener J?

Prinds Henrik.

Naa da Du! — Saa er da ogsaa Jeres brune Muskatellerviin den allerypperste J har; thi, seer J, Frants! Jeres hvide Seildugskamisol bliver smudset; i Barbariet, min Ven! gaaer det aldrig saa vidt.

Frants.

Hvad, Herre?

Poins (indenfor.)

Frants!

Prinds Henrik.

Afsted, Knægt! hører Du ikke de kalde?

(Her kalde begge paa ham; han staaer forplumret, og veed ei, til hvad Side han skal vende sig.)

(Kjældersvenden træder ind.)

Kjældersvenden. Hvad! staaer Du stille og hører saadan en Kalden? See til Gæsterne derinde! (Frants gaaer.) Naadige Herre! Gamle Sir John med et halvt Dussin til ere ved Døren. Skal jeg lukke dem ind?

Prinds Henrik.

Lad dem tørre lidt udenfor, og saa luk op! (Kjældersvenden gaaer.) Poins!

(Poins kommer tilbage.)

Poinç.

Strax, Herre! strax!

Prinds Henrik.

Hør! Falstaff og de øvrige Tyvekægte staae ved Døren. Skal vi gjøre os lystige?

Poinç.

Saa lystige som Gaarefyllinger, min Dreng! Men hør dog! hvor mildt drev J ikke Spasen med denne Biintapperdreng? Nu! hvad blev Enden paa den?

Prinds Henrik.

Jeg er nu ret stemt til al mulig Lystighed, der har aabenbaret sig som Lystighed, ligesom ældgamle Fatter Adams Dage og til den umyndige Alder af nærværende Midnat Tolv slet. (Frants kommer igjen med Vin.) Hvad er Klokken, Frants?

Frants.

Strax, Herre! strax!

Prinds Henrik.

Underligt! denne Krabat har færre Ord end en Papegoie, og dog er han en Lvindes Son. Hans hele Birkefreds er Trappe op og Trappe ned! hans Bestalenhed en Stump Regning. — — Nei! endnu er jeg ikke ganske stemt som Percy, hiin Nordens Heedspore; han, som til Frokost gjer mig Kaal paa en sex, syv Dussin Skotter; vadsker derpaa sine Hænder, og siger til sin Kone: — „Alf! dette stille Liv kjeder mig; jeg mangler Arbeid.“ — „O min søde Henrik!“ siger hun; „hvormange har Du slaaet ihjel i Dag?“ — „Giv min Araber en Banding!“ siger han, og svarer saa en Time efter: „Aa en tolv, fjorten Stykker! Lapperi! Lapperi!“ Hør, kald os nu Falstaff ind, jeg vil spille Percy, og det fordomte Mædskesvin skal spille Froken Mortimer, hans Truc. „Nivo!“

— skriger Drukkenbolten. Kald ind nu vort Ribbeenstykke!
Kald ind vor Talgklump!

(Falstaff træder ind med Gadshill, Bardolph og Peto.)

Prins.

Velkommen, Hansemand! Hvor har Du været?

Falstaff.

Fanden tage alle Kujener, og det med Hud og Haar; nu og i al Evighed, Amen! Det er mine Ord. — Giv mig et Glas Sæk, Dreng! — Før jeg længer skal vedblive dette Liv, før skal jeg knytte Strømper, og stoppe og saale dem ovenikjobet. — Fanden tage alle Kujener! — Giv mig et Glas Sæk, Esel. — Er der da ingen Dyd mere paa Jorden?

(Han drikker.)

Prinds Henrik.

Gaae Du aldrig Titan kysse et Gad Smør? den blodhjertede Titan, som smeltede ved Sønnens bløde Fortælling! Gjorde Du det, saa betragt engang denne Maasja!

Falstaff.

I Esel! Dgsaa i dette Glas Sæk er der Kalk! Der er ikke andet end Kjeltringer at finde blandt de syndige Mennesker. Dog — en Kujon er to Gange værre end Sæk med Kalk i! en skjændelig Kujon! — Gaae Din Vel, gamle Hans! dee naar Du vil! dersom Mandsmød, rigtigt Mandsmød ikke er udslættet af Jordens Ansigt, vil jeg passere for en suur Sild. — Der leve ikke tre brave Mænd uhængte i hele England; og den ene af dem er feed, og bliver til Alders; Gud see i Naade til os; Det er en slem Verden, siger jeg. Gid jeg var Bæver! saa kunde jeg sidde og synge Psalmer eller jaadant noget! — Fanden tage alle Kujener! siger jeg endnu eensgang.

Prinds Henrik.

Hvad nu, I Uldsæk! hvad mumler I der?

Falstaff.

Du, en Kongesøn! — Hvis jeg ikke med en Narrebrix prygler Dig ud af Dit Kongerige, og driver alle Dine Uundersaatter foran Dig, som en Flok Bildegjæs, saa gid der aldrig mere være Skjæg i mit Ansigt! — I Prinds af Wales!

Prinds Henrik.

Hvad! I forbandede Kanonprop! Hvad gaaer der af Jer?

Falstaff.

Er I ikke en Kujon? svar mig paa dette! — Og Poins der?

Poins.

For Djævelen, I Istervom! kalder I mig Kujon, render jeg Dig min Kaarde gennem Livet.

Falstaff.

Jeg kalde Dig Kujon! Jeg vil før see Dig i Helvede, end kalde Dig Kujon; men jeg vilde give tusinde Pund til, at jeg kunde rende saa stærkt, som Du kan. I har en smuk, lige Ryg; I bryder Jer ikke om at Tolk seer Eders Bag. — Kalder I det at være i Baghold for Eders Benner? Fanden i Bولد med slikt Baghold! Lad mig faae Nogen før mig, som tør see mig under Dine. — Lad mig faae et Bæger Sæk; — jeg er en Skjelm, har jeg smagt Baadt endnu i Dæg.

Prinds Henrik.

O Gæst! Dine Læber ere knap tørre endnu af det Sidste Du drak.

Falstaff.

Ligemeget er det! Fanden tage alle Kujoner, siger jeg, syvende og sidste Gang!

(Han drikker.)

Prinds Henrik.
Men hvad fattes Dig?

Falstaff.
Hvad der fattes mig? — Vi fire her har i
Morges taget tusinde Pund.

Prinds Henrik.
Hvor er de, Hansemand? hvor er de?

Falstaff.
Hvor de er? Tagne fra os er de; der vare Hundrede mod os fire Stakler.

Prinds Henrik.
Hvad siger Du, Hans? Hundrede?

Falstaff.
Jeg er en Skjelm, om jeg ikke i to stive Klofketimer var i Haandgemæng med et Dusin af dem. Det er et Guds Mirakel, jeg er sluppen heelt skindet. Jeg har faaet otte Kaardestik gjennem min Barm; fire gjennem mine Buxer; mit Skjold er hugget sonder og sammen; mit Sværd er saa hakket som en Haandsaug: eeee signum! Jeg har aldrig fægtet drabeligere, siden jeg kom til Skjældskaar og Allder; men det hjalp Alltsammen ikke. — Fanden tage alle Kujoner! — Lad dem tale! Dersom de tale meer eller mindre end Sandhed, ere de Sturke og Morkhedens Børn.

Prinds Henrik.
Tael, I Herrer! Hvordan gif det til?

Gadshill.
Vi fire angreb en ti, tolv Stykker —

Falstaff.
Sexten i det mindste, min Prinds!

Gadshill.
— Og bandt dem.

Peto.

Nei, nei; de bleve ikke bundne.

Falstaff.

Jo, Slyngel! de bleve bundne, saa mange som de vare; eller jeg vil passere for en Jøde — en ebraisk Jøde!

Gadshill.

Da vi vare isærd med at dele Byttet, angreb ier, syv, friske Folk os —

Falstaff.

— Og løste de Andre, og nu kom de øvrige for en Dag.

Prinds Henrik.

Hvad! fægtede I med dem alle tilhobe?

Falstaff.

Alle tilhobe? Jeg veed ikke, hvad I kalder Alle tilhobe! men hvis jeg ikke fægtede med halvtredsindesthyve af dem, saa er jeg ikke meer værdt end et Knippe Ræddiker; dersom der ikke var to, tre og tredsindesthyve om stakkels gamle Hans, vil jeg aldrig passere for Menneske meer.

Poins.

Gud bevare mig! I har dog vel ingen dræbt af dem!

Falstaff.

Ja, nu er det for sildigt at bede Gud bevare Dig. Jeg har gjort Raal paa to af dem; to er jeg vis paa, jeg har givet deres Befomst; to Skurke i Dvelksklæder. — Her Henrik — dersom jeg lyver, maa Du spytte mig i mine Dine, og kalde mig en Gjel. Du kjender min gamle Parade; — her laae jeg, og saadan førte jeg min Klinge. Nu faldt fire Skurke i Dvelksklæder ind paa mig. —

Prinds Henrik.

Hvad! fire? Du nylig sagde Du jo kun to.

Falstaff.

Fire, Henrik! Jeg sagde Dig: fire!

Poins.

Jo! Jo han sagde fire.

Falstaff.

Disse fire kom alle som een Mand, og stak efter mig af al Magt. Jeg gjorde mig ikke Stort deraf; men tog alle deres syv Kaardespids'er med mit Skjold, saaledes

Prinds Henrik.

Syv? men i dette Dieblif var der jo kun fire!

Falstaff.

J Dvelf?

Poins.

Ja fire i Dvelksklæder.

Falstaff.

Syv, ved dette mit Kaardesæste, eller jeg vil være en Skurk.

Prinds Henrik.

Lad Du ham sladdre, vi vil strax faae flere endnu.

Falstaff.

Hører Du paa mig, Henrik?

Prinds Henrik.

Ja, og hvad meer er, jeg agter paa Dig, Hans!

Falstaff.

Ja gør det, for det er nok værdt at laane Dre til. — Disse Ni i Dvelf, som jeg fortalte Dig om —

Prinds Henrik.

Saa! der har vi allerede to til.

Falstaff.

Da jeg hug midt iblandt dem —

Poins.

Saa faldt deres Buxer ned —

Falstaff.

Saa begyndte de at vige; men jeg var dem i Hælene, brugte baade Fod og Haand, og i en Haandevending gav jeg syv af de Elleve saa meget, de havde nodigt.

Prinds Henrik.

O Uhyre! Elleve Mænd i Dvælk, vorte op af de to!

Falstaff.

Men stod saa ikke Fanden i det! Tre grimme Skurke i bouteillegronne Klæder faldt mig med eet i Ryggen, og klemte hart paa mig; — thi det var saa bælmørkt, Henrik, at man ikke kunde see sin Haand for sine Dine.

Prinds Henrik.

Disse Bøgne ere som den Fader, der avler dem, uhyre som Bjerge, aabenbare og haandgribelige. Naa, Du Grodhoved! Du Erkeflodrian! Du forbandede, liderlige, fittede Talgflump, —

Falstaff.

Hvad! er Du gal? Er Du gal? Hvad der er sandt, er sandt.

Prinds Henrik.

Sig, hvordan kunde Du kjende disse Mænd i de bouteillegronne Klæder, naar det var saa mørkt, at Du ei kunde see Din Haand for Dig? Frisk, kom frem med Dine Grunde! Hvad svarer Du hertil?

Poins.

Frisk! kom frem med Jeres Grunde, kom frem med Jeres Grunde, Hans!

Falstaff.

Hvad! Vil I tvinge mig? Nei, om jeg stod under Galgen, eller laae paa al Verdens Pinebænk, saa sagde jeg ikke et Ord, naar man vil tvinge mig. — Lade mig afvinge Grunde! Om der end var Grunde i saadan Mængde, som Brombær, gav jeg dog ingen Grunde, naar man tvang mig; gjorde ikke jeg!

Prinds Henrik.

Jeg vil ikke længere være skyldig i denne Synd; denne blodrige Kujon, denne Sengepresser; denne Hesterskys Brækker, dette uhyre Rjodbjerg —

Falstaff.

Tie, I Beenrad, I Prinds Skind og Been, I torrede Dretunge, I Tyremie, I Stokfisk. — I havde jeg blot Nande til at sige Alt hvad Du ligner! — I Skrædderalen, I vandrende Kaardesutteral, I Skrinkebeen, I elendige staaende Spanstrør; —

Prinds Henrik.

Godt! Træk Din Nande en Smule, og saa især med det igjen; og naar Du har udmattet Dig med flane Lignelser, saa hor blot disse to Ord!

Poins.

Giv Algt, Hansemand!

Prinds Henrik.

Vi to saae Jer fire angribe fire. I bandt dem, og bemægtigede Jer deres Eiendom. Giv nu Algt paa, hvorledes en simpel Fortælling skal stoppe Munden paa Jer alle. Saa angreb vi to Jer fire; og med et eneste Ord skræmmede Jer fra Jeres Bytte, og vi har det, ja vi kan vise Jer det her i Huset. — Da I, Falstaff! I slæbte Eders Kallum saa hurtigt afsted, med saa megen Behændighed, og brolede om Naade, og blev ved at løbe, og brole som den bedste

Threfaldv jeg nogentid har hørt. Hvilken Uheldig Du dog est! at hafte Din Kaarde, som Du har gjort, og saa sige, det var skeet i Fægtningen? Hvilket Kneb, hvilket Paasund, hvilket Smuthul kan Du nu udfinde, for at skjule Dig for denne aabenbare Skam?

P o i n s.

Trist, Hansemand! Lad os høre hvad Kneb Du nu har udfundet?

F a l s t a f f.

Ved Gud i Himmelen! Jeg kjendte Jer saa godt som han, der gjorde Jer. Men seer I, mine Herrer! Var det for mig at dræbe vor Thronarving? Skulde jeg vende mit Sværd mod den ægte Prinds? Nei! Du veed jeg er saa tapper som Hercules; men tænk paa Instinctet. Loven selv vil ei røre den ægte Prinds. Instinctet er en mægtig Sag. Jeg var Ruzjon af Instinctet. Saalænge jeg lever, skal jeg tænke desto bedre baade om mig og Dig, mig vil jeg ansee for en vældig Løve, og Dig for en ægte Prinds. — Men, for Gud! mine Gutter! det glæder mig at I har Pengene. — Vertinde! Dorene i! i Nat ville vi vaage; i Morgen ville vi bede. Raske Drenge! vakre Ungerjvende! gyldne Perlevenner! alle god Kammeradskabsstitler skal gives Jer. — — Hejsa! skal vi være lystige? skal vi spille en Comedie extempore?

Prinds Henrik.

Ja nok, — og Indholdet skal være at Du smurte Hæle.

F a l s t a f f.

Ah! tæl ikke mere om det, Henrik! dersom Du holder noget af mig! —

(Vertinden træder ind.)

Vertinden.

Allernaadigste Herre Prinds. —

Prinds Henrik.

Allerkjæreste Frue-Vertinde! hvad godt? Hvad har Du at sige mig?

Vertinden.

O min Gud, Eders Naade! Her er en stor Rangsperson fra Hoffet uden for, som vil tale med Jer; han siger han kommer fra Eders Fader.

Prinds Henrik.

Saa er han for mig en Tvangsperson; derfor send ham hjem igjen til min Moder.

Falstaff.

Hvad Slags Mand - er han?

Vertinden.

En gammel Mand.

Falstaff.

Hvad har Graviteten at bestille oven Senge ved Midnatstide? — Skal jeg sige ham Besset?

Prinds Henrik.

O ja, gør det Hansemand!

Falstaff.

For Pokker! jeg skal nok kjøre ham til Dørs.
(Han gaaer.)

Prinds Henrik.

Nu, mine Herrer! ved vor Frue! I fægtede drabelig; baade I Peto, og I Bardolph; I ere ogsaa Lover, I løb Jeres Bei af Instinet; I vilde ikke røre den ægte Prinds; Hy! —

Bardolph.

For Pokker! jeg rendte, da jeg saae de andre rende.

Prinds Henrik.

Sig mig nu oprigtig, hvordan kom Falstaffs Sværd til at see saa haffet ud?

Peto.

Jo han hakkede i det med sin Daggert, og sagde, han vilde svære sig ned i det hedeste Helved, naar han blot kunde faae Jer til at troe, at det var skeet i Fægtningen, og han overtalte os til at gjøre ligesaa.

Bardolph.

Ja og til at kilde os i Næsen med Skavgræs, for at faae den til at bløde, og derpaa til at besmøre vore Klæder med Blodet, og sværge paa, det var ærlige Folks Blod. Jeg gjorde hvad jeg ikke har gjort i de sidste syv Aar, for jeg blev rød ved at høre hans forfærdelige Anek.

Prinds Henrik.

Ha Skurk! for atten Aar siden stjal Du et Glas Sæk; Du fandt Smag i dette Slags Tyveri, og siden den Tid er Du bleven rød ex tempore. Du har baade Gld og Sværd hos Dig, og dog løb Du bort. Hvad Instinct havde Du dertil?

Bardolph.

Min Prinds! seer I disse Himmelblus, disse ildrøde Dampe?

Prinds Henrik.

Ja.

Bardolph.

Hvad troer I de betyde?

Prinds Henrik.

Tuldskab i Hjernen og Tomhed i Pungen.

Bardolph.

Nei, min Prinds! rigtig seete betyde de Galden.

Prinds Henrik.

Nei, rigtig seete ere de et Forvarsel for Galgen.

(Falstaff kommer tilbage.)

Her kommer magre Hans; her kommer Ridder

Knokkelmand! Nu hvor gaaer det, min elskelige Uldballe! Hvor længe er det siden Du saae Dine egne Knæ, Hansemand?

Falstaff.

Mine egne Knæ? Da jeg var i Dine Nar Henrik, var jeg ikke saa tyk om Livet, som en Orneflo; jeg kunde have krobet igjennem Ringen paa en Aldermands Tummelfinger. Ganden tage Suk og Sorg; det blæser et Menneſke op som en Blære. — Der er ellers slyngelagtigt Nyt paa Færde; Sir John Bracy var her fra Ederſ Fader; I ſkal møde ved Hove i Morgen tidlig. Det velbekjendte Bildhoved fra Norden, Percy; og han fra Wales, som gav Amaineen et Livfuld Prygl, og gjorde Lucifer til Hanrei, og tog Guldſtabs og Mandſtabs Sed af Satan paa Korſet af en Walliſer Stridsbore, — Hvad Djævelen er det han hedder?

Poins.

Ah! Glendower!

Falstaff.

Dwen, Dwen; juſt ham, og hans Svigerſøn Mortimer, og den gamle Northumberland; og den modigſte Skotter blandt alle Skotter, Douglaſ, ſom til Heſt ſætter op ad det ſteileſte Bjerg.

Prinds Henrik.

Som rider i fuld Galop, og med ſin Piſtol ſkyder en Spurv i Flugten?

Falstaff.

I har truffet det.

Prinds Henrik.

Det er meer end han nogentid har gjort med Spurven.

Falstaff.

Ja, den Slyngel har Mod i Bryſtet; han løber ikke.

Prinds Henrik.

Nu, hvilken Slynge er Du dog, at Du roser ham saaledes for at løbe!

Falstaff.

Til Hest, I Spyttegjøg; men til Guds viger han ei et Godbred.

Prinds Henrik.

Jo, Hansemand! af Instinct.

Falstaff.

Na ja — af Instinct — det lader jeg gjælde. Nu da, han er ogsaa med; og en vis Mordake, og endnu et Tusinde Blaahuer. Worcester har stjaalet sig bort i Nat; Din Faders Skjæg er bleven hvidt over disse Tidender. Nu kan man faae Land for saa godt Kjob som stinkende Makreler.

Prinds Henrik.

O ja, dersom vi faae en heed Skjærsommer, og disse borgerlige Stridigheder vare ved, saa seer det ud til at vi kan kjoibe Jomfrudomme, som Mellesøen, i hundredeviis.

Falstaff.

For Gud! Du har Ret, min Gut! Det seer ud til en god Handel med disse Vare. — Men siig mig nu, Henrik, er Du ikke bandsat bange? Du er Thronarving, kunde hele Verden vel skaffe Dig tre saadanne Fjender til paa Halsen, som den Lucifer Douglas, den Bussemand Percy, og den Djævel Glendower? Er Du ikke bandsat bange? Løber det Dig ikke koldt over Ryggen ved det?

Prinds Henrik.

Paa min Sjæl! ikke det mindste. Jeg mangler noget af Dit Instinct.

Falstaff.

Men Du vil faae en biderhvas Skjændeprædiken i-Morgen, naar Du kommer til Din Fader; saa sandt Du holder af mig, saa vær i Tide betænkt paa et Svar.

Prinds Henrik.

Spil Du min Faders Rolle, og tag mig i For-
hør over mit Levnet.

Falstaff.

Maa jeg? — Top! Denne Stol skal være min Throne; denne Daggert mit Scepter, og denne Pude min Krone. —

Prinds Henrik.

Din Throne passerer for en Pindestol; Dit Guldsepter for en Blydolk, og Din kostbare, rige Krone for en stakkels lurvet Skaldepande!

Falstaff.

Nu da! dersom Naadens Lys ikke er reent uds-
slukt i Dag, saa skal Du nu blive bevæget. — Giv
mig et Bæger Kanarisk, for at faae mine Dine
til at see røde ud; thi jeg maa tale rørende, og jeg
vil gjøre det i Kong Cambyss Maneer.

Prinds Henrik.

Velan da, her er min Knæboining!

Falstaff.

Og her er min Tale: —

„Riddere og Adels herrer, træder tilside!“

Bertinden.

Gillestam! det er en herlig Spas!

Falstaff.

„Græd ei, min Dronning! — Al! Din Graad er
spildd!“ —

Vertinden.

Naa, min Gud og Skaber! hvilken Høitidelighed han paatager sig!

Falstaff.

„For Guds Skyld! følg min fergnedslagne Dronning!
„thi Taarer stoppe hendes Dines Sluser!“ —

Vertinden.

O, hvad det er rart! han gjer det saa naturligt som nogen i alle de reisende Stoddercomediantbander, jeg endnu har seet.

Falstaff.

Hold sin Mund, gode Frue Pælemaal, hold sin Mund, gode Frue Finkelsbimpel! — — Henrik! Jeg undres ei blot over, hvorlunde Du øder Din Tid; men tillige ogsaa over det Selskab, som omgiver Dig; jo meer man nedtræder Kameelblomsteret, jo stærkere voxer det; men jo meer man øder af Ungdomstiden, jo snarere fortæres den. Alt Du est min Son, det har jeg deels Din Moders Ord for, og deels min egen Formodning; men især forvisjes jeg derom af et slyngelagtigt Træk i Dit Die, og en dum Hængen med Din Underlæbe. Dersom Du da er min Son — nu kommer jeg til Sagen — dersom Du da er min Son, hvi lader Du da Folk pege Fingre ad Dig? Skal Himlens gyldne Sol være en Dreng, der skulker af Skole, og gaaer og æder Brombær paa Marken? Dog dette er et Spørgsmaal, som aldrig burde gøres. Skal Englands Son være en Tyv, og rapse Guldborser? Et Spørgsmaal, som vel bør gøres? — Der er en Ting, Henrik! som Du ofte har hørt tale om, og som er bekjendt for mangfoldige her i Landet under Navn af Beeg, dette Beeg — efter som gamle Skribenter berette — gjer smudsig! Saaledes gjer og det Selskab Du søger; thi, Hen-

rik! nu taler jeg ei til Dig i Muus, men i Taarer; ei i Fryd, men i Klagelyd; ei i Ord blot, men ogsaa i Bedrøvelse. — Og dog er der een dydig Mand, som jeg ofte har bemærket i Dit Selskab; men jeg veed ikke hans Navn.

Prinds Henrik.

Tor jeg spørge Ederes Majestæt, hvad Slags Mand er det?

Falstaff.

En vakker, deilig Mand, sandelig! og vel ved Magt; med et livligt Blik, et indtagende Dine, og et høist ædelt Væsen; i mine Tanker er hans Alder nogle og halvtredstindstyve Aar; ja det er, ved Gud! ogsaa meget muligt, at det lakker stærk ad de Tredstindstyve for ham, og nu kommer jeg ihu: hans Navn er Falstaff. Dersom denne Mand er hengiven til Udsævelser, saa tager jeg mægtig Feil af ham; thi, Henrik! Dyden lyser ham ud af Dinene. Hvis da Træet kjendes paa Frugten, saaledes som Frugten paa Træet, saa siger jeg bestemt: der er Dyd i denne Falstaff. Hold fast ved ham; jag de øvrige paa Døren! — Og sig mig nu, Du vanartige Slynge! hvor har Du været henne i hele denne Maaned?

Prinds Henrik.

Taler Du som en Konge? — Tag Du nu min Rolle, saa vil jeg spille min Faders.

Falstaff.

Hvad! stode mig fra Thronen! — Dersom Du gjør det halv saa gravitetisk og majestætisk baade i Ord og Gæster, saa hæng mig op ved Benene som en Kaninunge eller en Hare hos en Bildthandler. —

Prinds Henrik.

Belan, her sidder jeg.

Falstaff.

Og her staaer jeg, — dommer nu, mine Herrer!

Prinds Henrik.

Nu Henrik! Hvorfra kommer J?

Falstaff.

Fra Eastcheap, Eders Majestæt.

Prinds Henrik.

De Klagemaal, jeg hører over Dig, ere forfærdelige.

Falstaff.

Naadige Herre! de er min Sjæl og Salighed falske; — jo, jo, den unge Prinds skal gjøre Jer det broget nok, kan J tro!

Prinds Henrik.

Bander Du, vanartige Dreng! fort, kom aldrig meer for mine Dine. Du river Dig med Vold og Magt bort fra Naaden; der er en ond Mand, som forfølger Dig i Skikkelse af en seer gammel Mand; en Mand, der seer ud som en Tonde, er i Dit Selskab. — Hvorfor omgaaes Du med dette Mædskedar, dette Svinetrug, denne Batterfotsballe, dette Biinorehoved, denne Kallumfæk, denne stegte Høitidsore, stoppet med Budding, denne ærværdige Hans Wurst, denne graahærdede Nederdrægtighed, denne Rufferoldermand, denne bedagede Daarlighed? Hveri er han duelig, uden i at smage paa Kanarifæk og drikke den? Hveri er han net og reenlig, undtagen i at skjære en Kapun for, og spise den? Hveri er han forstandig, undtagen i List? Hveri er han listig, undtagen i Slyn-gelstreges? Hveri er han slyngelagtig, undtagen i Alting? Hveri er han roesværdig, undtagen i Jugenting?

Falstaff.

Vil Eders Naade ikke forklare sig tydeligere? Hvem mener Eders Naade?

Prinds Henrik.

Den ihngelagtige, affhyelige Ungdomsforfører
Falstaff; den gamle, hvidskæggede Satanas.

Falstaff.

Naadige Herre! Den Mand kjender jeg.

Prinds Henrik.

Ja, det veed jeg.

Falstaff.

Men dersom jeg sagde at jeg vidste mere Dødt
om ham, end om mig selv, saa sagde jeg mere end
jeg vidste. — Alt han er gammel — Gud bedre det!
— det bevidne hans graa Haar. Men at han er
— med Tugt at sige — en Pigejæger, det benægter
jeg aldeles. Hvis Sæt med Sukker i er en Feil,
saa Gud naade Syndere! Dersom det er Synd at
være gammel og munter, saa er mangen gammel
Vert, jeg kjender, allerede fordomt! Dersom Fedme
fortjener at hades, saa fortjene Pharaos magre Kæer
at elskes. — Nei, naadigste Herre! jag Peto væk,
jag Bardolph væk, jag Poins væk; men den jøde
Hans Falstaff, den rare Hans Falstaff, den ærlige
Hans Falstaff, den tappre Hans Falstaff, og saameget
mere den tappre, som han er den gamle Hans Fal-
staff; forjag ikke ham af Din Henriks Selskab; for-
jager Du den tykke Hans, saa forjag hele Verden!

Prinds Henrik.

Ja det vil jeg; det gjør jeg.

(Der bankes paa; Vertinden, Frants og Bardolph
gaae ud.)

(Bardolph kommer lobende tilbage.)

Bardolph.

O min Prinds, min Prinds! Sheriffen staar
for Døren med en forfækkelig Vagt.

Falstaff.

Herud I Giel! Spil Komedien til Ende; jeg havde meget endnu at sige paa denne Falstaffs Begne.

(Vertinden kommer hurtig ind.)

Vertinden.

Herre Jesus! Naadige Herre! Naadige Herre!

Falstaff.-

Holla! Holla! Lucifer rider paa en Fiolbue! Hvad er paa Gærde?

Vertinden.

Sheriffen og hele Bagten er udenfor; de kommer for at gennemsege Huset; skal jeg lukke dem ind?

Falstaff.

Hør, Henrik! ansee ikke en virkelig Gæst for Borneleeg! gør Du det, er Du fra Dine fem, skjøndt Du synes at have dem.

Prinds Henrik.

Og Du er en Kujon af Naturen uden Instinct.

Falstaff.

Jeg gør Ederes Major til Løgn; gør I det Samme ved Sheriffen, saa er det godt; hvis ikke, saa lad ham komme ind; dersom jeg ikke skulde tage mig ligesaa godt ud paa en Rakkersluffe, som nogen Anden, saa Gænden i Bold med min Opdragelse! Jeg haaber at en Strikke kan kvæle mig ligesaa hurtigt som enhver anden.

Prinds Henrik.

Gaa og skjul Dig bag Tapetseriet; I andre maae gaae ovenpaa! — Nu, I gode Herrer! hvem der nu havde et ærligt Ansigt og en god Samvittighed!

Falstaff.

Begge Dele har jeg havt; men Marstal og Dattum er slidt af dem, og derfor vil jeg krybe i Skjul.

Prinds Henrik.

Kald Sheriffen ind!

(Alle gaae undtagen Prindsen og Poins.)
(Sheriffen træder ind med en Foermand.)

Prinds Henrik.

Nu Hr. Sherif! Hvad godt?

Sheriffen.

Tilgiv mig, Prinds!

En Bobelsværm drev visse Folk herhid.

Prinds Henrik.

Og hvilke Folk?

Sheriffen.

En af dem godt er kjendt,
en svær, feed Mand, min Prinds!

Foermanden.

Saa feed som Smør.

Prinds Henrik.

Den Mand — det siger jeg Jer — er ei her;
jeg selv har sendt ham bort i Grinder;
Og hor, Sherif! jeg giver Dig mit Ord:
i Morgen Middag sender jeg Dig ham,
at han kan gjøre Dig og hver Mand Røde
for hver en Ting, som han beskyldes for.
Nu ønsker jeg at I forlade Huset.

Sheriffen.

Det vil jeg, Prinds! To Herrer have mistet
ved dette Røverpåk tre hundred Mark.

Prinds Henrik.

Vel muligt! har han plyndret disse Mand,
saa skal han staae til Ansvar. —
Far nu vel!

Sheriffen.

God Nat, min ædle Prinds!

Prinds Henrik.

Jeg troer, det er god Morgen; er det ei?

Sheriffen.

Jo Prinds! jeg troer at Klokken er vel To.

(Sheriffen og Joermændene gaae.)

Prinds Henrik.

Den fattede Slubbert er ligesaa bekjendt som St. Pauls Kirken. — Gaae hen og kald ham frem!

Poins.

Falstaff! — han ligger i dyb Sovn bag Tapetseriet, og snorker som en Hest.

Prinds Henrik.

Hør bare, hvor tungt han trækker Nalende! — Mand sag hans Kommer! (Poins søger i dem.) Hvad har Du fundet?

Poins.

Intet uden Papirer, min Prinds.

Prinds Henrik.

Lad os see, hvad de kunne indeholde. Læs dem!

Poins.

Item en Kapun 2 Shillings 2 Pence.

Item Sauce — 4 —

Item Kanariæf 8 Potter . . . 5 — 8 —

Item Anchiovis, og Kanariæf
efter Aftensmaaltidet 2 — 6 —

Item Brød, en halv Penny.

Prinds Henrik.

O Uhyre! Kun for en halv Penny Brød til denne forfærdelige Mængde Kanariæf! — Gjem hvad der ellers kan være; vi ville læse det, naar vi faae bedre Leilighed, lad ham ligge der og sove, til det bliver Dag. I Morgen maa jeg til Hove! Vi maae allesammen i Drilog, og Du skal faae en hæderlig

Post. — Jeg vil skaffe denne fede Krabat en Post ved Godsolket, og jeg veed, at en Marsch paa et Par tusind Men vil blive hans Dod. — Pengene skulde blive betalte tilbage med Rentes Rente. Kom til mig i Morgen, i god Tid; og nu god Morgen Poins!

Poins.

God Morgen, min ædle Prinds!

(De gaae.)

Ende Akt.

Første Scene.

Bangor. Bærelse i Archidiaconusens Huus.

Percy træder ind med Worcester, Mortimer og Glendower.

Mortimer.

De Løfter gode er'; de Benner sikke;
vort første Skridt er fuldt af heldigt Haab.

Percy.

Lord Mortimer — og Glendower, min Frænde, —
Vil I nu sætte Jer? —

Og Farbro'er Worcester. — Staaer ei Satan i det?
Jeg har forglemmt mit Kort!

Glendower.

Nei, det er her.

Sid, Frænde Percy! sid Jer ned, Heedspore!
thi hver Gang Lancaster med dette Navn
omtaler Jer, han blegner, og med Sukken
han enfter Jer, I var i Himlen inde.

Percy.

Og Jer i Helvede, hvergang han hører
man nævner Lyd om Owen Glendower.

Glendower.

Jeg kan ei dade ham; — just som jeg fødtes,
var Himlens Bænde fuld af gloende Riis
og Ildgestalter; og, som jeg kom frem,
skjalv Jorden i sin Grundvold, lig en Kryster.

Percy.

Ei! skjælvbet havde den til samme Stund,
hvis Eders Moders Kat blot havde kastet.

Glendower.

Jeg siger: Jorden skjalv den Stund jeg fødtes.

Percy.

Jeg siger: Jorden tænkte ei som jeg,
saafremt I troer den skjalv af Frygt for Jer.

Glendower.

Al Himlen stod i Brand, og Jorden skjalv.

Percy.

Saa skjalv den ved at see al Himlen brænde,
og ei af Frygt for Eders Fødselstime. —
Den skrantende Natur tidt søger Lust
i sære Udbrud. Tidt den svangre Jord
med et Slags Bugbrud piint og plaget er,
fordi den holder en balstyrig Vind
i Livet paa sig; den vil ud i fri Lust;
saa ryster den det gamle Skrog, og styrter
en mosgroet Borg, et Kirkespiir. — I hiin Stund
Matronen led af sligt, og rystede
af Svækkelse.

Glendower.

Min Frænde! ei af Mange
jeg døjed' flige Modsprog! Lad mig sige

Jer nok engang, — at i min Fødselstime
 var Himlens Pande fuld af røde Ildblus;
 fra Bjergene løb Gederne, og Hjorden
 skreg sælsomt ned med angstopfyldte Marker.
 Forvarslet er jeg overordentligt;
 den hele Strømning i mit Liv udviser,
 jeg drev ei med blandt Hverdagsmennesker.
 Hvor lever Een — indhegnet af det Hav,
 som Englands, Skotlands Kyst og Wales omtordner —
 der Pebling kalder mig, har for mig læst!
 Og find mig nogen Mand af Kvinde født,
 der spører mig paa Kunstens høie Baner,
 og holder Skridt med mig i Grublen Dybder! —

Percy.

Walliserisproget taler J som Mester;
 det troer jeg. — Lad mig nu faae Middagsmad! —

Mortimer.

Dys, Frænde Percy! Tie! J gjør ham gal.

Glendower.

Jeg Mander kalde kan fra Afgrunds Dybet.

Percy.

Det kan jeg med; og det kan vel Enhver;
 men komme de da naar J kalder paa dem?

Glendower.

Her, Frænde! jeg kan lære Jer at byde
 selv over Djævelen.

Percy.

Og jeg, min Frænde!
 kan lære Dig at skræmme ham med Sandhed.
 Tal Sandhed! trods saa Djæv'len og hans Hær;
 kan Du fremmane ham, da bring ham hid;
 jeg sværger, jeg har Magt til ham at skræmme.
 Tal Sandhed steds! o da Du Djæv'len skræmmer!

Mortimer.

Nu! Nu!

Ei meer af Sligt, som til Unytte tales! —

Glendower.

Tre Gange Henrik Bolingbroke har mødt
min Magt; tre Gange fra Wyeflodens Bredder
og sandguul Severn har jeg sendt ham hjem
med usorrettet Sag, Hagl= Storm= Lynslagen.

Percy.

Hvordan! Af Jer, Hagl= Storm= og Lynildslagen!
For Satan! siig! hvordan kom han da hjem? —

Glendower.

Nok! — Her er Kortet. Skal vi dele nu
vor Ret, alt efter vort trefoldige Forbund?

Mortimer.

Archidiaconusfen har alt deelt det
i trende Landemærker ligeligt.
England fra Trent og Severn og hertil
mod Syd og Øst er mig anjat til Lod.
Alt Vestligt, Wales, hiinsides Severns Bred,
og alt det rige Land, som den indgrændser,
er Glendowers. For Eder, kjære Frænde!
den Ræst, som ligger nordlig ud for Trent. —
Trefold er denne Overeenskomst udstædt;
og naar gjensidig den beseglet er,
(en Sag, som godt i Nat sig lader rygte)
gaaer I, min Frænde Percy! jeg, den ædle
Lord Worcester bort i Morgen, for at samles
med Skotlands Hær og Eders ædle Fader
i Shrewsbury, alt som os er bestemt;
Min Fader, Glendower er end ei færdig
ei heller i de første fjorten Dage
behøve vi hans Hjælp.

(Til Glendower.)

I den Tid samler
I hver Basal, hver Ben og Naboadel.

Glendower.

En kortere Tid skal sende mig til Eder,
og jeg ledsager Eders Fruer did.
Du liste I Jer fra dem uden Afsked,
thi vist der regne vil en Sorgens Vandflod,
naar I og Eders Drinder skilles ad. —

Percy.

Mig synes min Part, nord fra Burton her,
i Størrelse ei kommer nær Jer Andres.
See kun den Flod; hvor den sig frinkler ind,
og af mit bedste Land bortskjærer mig
en svær Halvmaane, en uhyre Flig.
Hør! her jeg lader Floden dæmme af;
her skal den nette sølverblanke Trent
gaae lige, slet og ret i en ny Rende;
den skal ei snee sig i saa dybt et Indskaar,
for mig saa rigt et Jordsmon at berøve!

Glendower.

Ei snee sig? — Jo, det skal, det maa, det gjør den!

Mortimer.

Ja!

See kun! den skyder her sin Gang og løber
med lige Fordeel til den anden Side;
i det den paa hiin Side knapper af
saa meget Land, som her den tog fra Eder.

Worcester.

For en Slump Penge gjennemskjær' I den,
og vinder denne Spidse Land mod Nord;
saa løber den jo lige, slet og ret!

Percy.

Det vil jeg; en Slump Penge gjør det klart!

Glendower.

Jeg taaler ei det ændres.

Percy.

Gjør I ei?

Glendower.

Nei! I ei ændre det!

Percy.

Hvo siger Nei?

Glendower.

Jeg! det gjør jeg!

Percy.

Lad mig da ei forståe det;
men siig det frem i Eders Maal fra Wales!

Glendower.

Jeg taler engelsk, saa godt som I, min Herre!
thi jeg optugtet blev ved Englands Hof;
der jeg, som Ungling mangen engelsk Sang
til Harpen digted' yndeligt og skjent,
og gav mit Sprog en hjælpsom Prydelse;
en Dyd man aldrig end har Ier afmærket!

Percy.

Det glæder mig, min Sjæl! og det i Hjertet!
for vil jeg være Nat og skrige: „Miau!“
en sliig en Rimegast; jeg hører heller
man skraber Messinghjerte reen med Knib,
og usmurt Mollehjul paa Axlen skrige;
det slover mine Tænder ei saa meget,
som dette Verschaffemad; det er mig
forceret Trav paa skindmagr' Skindmærs Rygrad!

Glendower.

Nu, nu! Trent ledes af!

Percy.

Det lidt mig rager.

Jeg skænker glat væk Land, tre Gange større,
til en godt Hjertens=Perle=Ben! men naar
det gjælder Sag og Handel, maae I vide,
da kives jeg om Spidsen af et Haar.

Nu! er Kontrakten færdig? Skal vi gaae?

Glendower.

Klart skinner Maanen. I maae bort i Nat.

Jeg skynde vil paa Skrивeren; og derhos
belave Dvinderne paa Eders Reise.

Jeg troer min Datter gaar fra Bid og Sands;
saa høilig elsker hun sin Mortimer.

(Gaar.)

Mortimer.

Hy, Frænde! hvor I kiver mod min Fader!

Percy.

Jeg kan ei sør det; tidt han ærgrer mig
med sine Sagn om Muldvarp og om Myre,
om Drømmer Merlin og hans Prophetier,
og om en Drage og en finløs Fisk,
en vingeplukket Gris, en Ravn, som fældte;
om Loven i sin Ro, om Kat i Spring,
og andet saadant Virum=Varum Kram,
som i min Tro mig rokker. — Hør nu bare;
han holdt mig i Gaar Nat som mindst ni Timer
med at opregne mig de Djevles Navne,
som tjente ham. Jeg svarte: „Hm! — Godt! —
Snak kun!“

men hørte ei et Ord. — O han er piinlig
som modig Hest, som Lucifer til Hustru,
og værre end et Huus, hvori det ryger.
For Ost og Hvidløg aad jeg i en Mølle,
end Røge (naar hans Sludd'r jeg skulde tære)
i bedste Sommerslot i Christenheden.

Mortimer.

Jeg siger Jer han er en værdig Ridder,
 høist herligen belæst, og stærkt forfaren
 i sjældne Hemmeligheder; kjæk som Løven,
 udmærket venuesæl, og gavmild-rig
 som Indiens Gruber. — Skal jeg Jer vel sige,
 at Ederes Sind han høit i Gæve holder;
 ja tvinger sig, fast over sin Natur,
 naar I modstrider ham; ja! det er Sandhed!
 Jeg siger Jer: ei nogen Mand i Verden
 ham fristede saa stærkt, som I har gjort,
 og smagte Røvelse og Fare ei! —
 Men brug ei Sligt for tidt; det beder jeg. —

Worcester.

I er for daddelsyg, i Sandhed, Herre!
 og siden I kom hid har I gjort nok,
 for hans Taalmodighed at overspænde.
 I lære maa at rette denne Lyde;
 om tidt den Storhed, Mod og Kraft end viser,
 (det er den største Vnde den Jer laaner)
 saa rober den og tidt balstyriq Harm,
 Mangel paa Sæder og paa Maadehold;
 Dpblæsthed, Stolthed, Haan og Selvindbildning;
 det allermindste Stænk af disse Feil
 vil efterlade sig en hæslig Plet,
 paa alle andre ædle Gavers Skjønhed,
 og deres Priis dem reent bedrage fra!

Percy.

Godt! præf kuns! Priis og Lov de fine Sæder! —
 Her vore Kener er'; lad os nu skilles.

(Glendower kommer tilbage med Lady Percy
 og Lady Mortimer.)

Mortimer.

Det er en Ting som ærgrer mig i Sjælen,
 min Kone kan ei Engelsk; jeg ei Wallisisk.

Glendower.

Min Datter græder; vil ei skilles fra Jer;
Hun være vil Soldat og med i Krigen.

Mortimer.

Min Fader! siig, at hun med Faster Percy,
ledsagede af Jer os snart skal følge.

(Glendower taler til sin Datter paa Wallisisk; hun
svarer i samme Sprog.)

Glendower.

— Hun er som gal; den Uregjerlige!
Ei Dvertalelse slaaer an paa hende.

(Lady Mortimer taler Wallisisk til Mortimer.)

Mortimer.

Ha! jeg forstaaer Dit Blik; hiint skjøne Walessprog,
som her fra disse svulne Himle regner,
er mig bekjendt; og var det ei for Skams Skyld,
jeg svarte Dig just i selvsamme Sprog,

(Lady Mortimer taler.)

Jeg Dine Rys forstaaer; Du mine med.
Saa tale vore Tolesser nu sammen;
men, Elskte! jeg af Skole skulker ei,
for jeg har lært Dit Sprog; thi see, Din Tunge
Wallisersprog gjør sødt, som Elskovssang-
i sagre Dronnings Mund, naar henrykt den
i Sommerhyttens Mulm til Luthen toner.

Glendower.

Nei! smelter J, gaaer hun fra Viid og Sands!

(Lady Mortimer taler atter.)

Mortimer.

O deri er jeg dum, som Dumbhed selv!

Glendower.

Hun beder Jer
at lægge Jer paa disse lette Siv;

i hendes Skjød hvil Eders fagre Hoved,
 saa synger hun den Sang, som fryder Jer,
 og kroner Sovnens Gud paa Eders Dine;
 Hun Eders Blod med frydsfuld Tunghed tryller,
 og gjør sli'g Strid imellem Sovn og Vaagen,
 som Striden er imellem Dag og Nat,
 en Time, før hiint Spand i Himmelsæltøi
 sit gyldne Seirtog hist i Øst begynder.

Mortimer.

Jeg sidder fro, og hører hendes Sang;
 imens tør og vort Skrift vel blive færdigt.

Glendower.

Gjør det;
 de Tonekunstnere, som spille for Jer,
 fast tusind' Mil' herfra i Lusten svæve;
 dog flux de her skal være. Sid, og lyt!

Percy.

Kom Thrine! Du forstaaer Dig just paa Leie!
 — Kom hurtig, hurtig; at jeg kan lægge mit Ho-
 ved i Dit Skjød!

Lady Percy.

Ei, I Bildgaas!

(Glendower taler nogle Ord i Wallisersproget, og
 Musiken lader sig høre.)

Percy.

Nu seer jeg Djævelen forstaaer Wallisisk;
 og Under ei, han er saa fuld af Nykker.
 Han er, min Sjæl! en herlig Musikant.

Lady Percy.

Saa maatte I være musikalsk fra Top til Taa,
 for I regjeres aldeles af Nykker. — Saa lig nu
 stille I Hjertetyd! og hør Mortimers Donna synge
 wallisisk.

Percy.

Jeg horte heller Donnal, min Stovertæbe tude
irlandst.

Lady Percy.

Har Du lyst til at faae en braaden Pande?

Percy.

Nei!

Lady Percy.

Saa lig stille!

Percy.

Det kan ikke jeg; det er Qvindens Sag. —

Lady Percy.

Nu, Gud hjælpe Dig!

Percy.

Til Walliserfruens Seng.

Lady Percy.

Hvad Du dog fladdrer!

Percy.

Lys! hun synger.

(En Walliserfang synges af Lady Mortimer.)

Percy.

Frijsk Thrine! Nu vil jeg ogsaa have en Sang
af Jer.

Lady Percy.

J faaer ingen af mig, paa Tro og Ære!

Percy.

„Ingen af Jer, paa Tro og Ære!“ Hjertens
Glut! J swærger ligesom en Kuffenbagers Kone! „Det
gjør jeg aldrig, paa Ære og Tro! og saa sandt jeg
lever; og saa sandt Gud bedre mig, og saa sandt
der er Sol paa Himmelen:“

Og for Din Geds flig Taftes-Borgen giver,
som om Du aldrig varst hiinsides Finsbury.

Sværg mig som Adelsfrue (det Du est)
 en dygtig Mundfuld Sed; og lad hiin Smaaced,
 som klæder godt ved Bebernedder, bruges
 af Kræmmerkjællinger og Søndagskarle.
 Frist, syng!

Lady Percy.

Jeg vil ei synge.

Percy.

Det er den nærmeste Bei til at blive Skræder=
 ske, eller Afretter for Rødkjeller. — Naar Kontrak=
 terne ere udfærdigede, vil jeg afsted inden to Timer;
 og nu kan I komme ind til mig, naar I lyst.

(gaaer.)

Glendower.

Kom, kom Lord Mortimer! I er saa kold
 for dette Togt, som Percy brænder for det.
 Nu er vel Skriftet færdigt; vi besegle;
 og saa til Hest paa Stand.

Mortimer.

Ja, hjertens gjerne!

(De gaae.)

Anden Scene.

London. Bærelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Prindsen af Wa=
 les og Adels herrer.

Kong Henrik.

Forlader os; Prindsen af Wales og jeg
 maae raadslaae ene. Værer dog ved Haanden,
 thi muligt strax vi trænge tør til Eder.

(Lorderne gaae.)

Jeg veed ei, om min Gud det saa vil have
 for mulig Brøst og Brøde i mit Liv,

at i sit Venraad af mit eget Blod
 han skaber Straffens Riis og Svøbe til mig;
 Dog i Dit Vernets Baner, som de gaar,
 faaer Du mig til at troe, Du est betegnet
 til heden Hevn, til Himlens Tugteriis
 for mine Synder. — Siig mig dog, hvor kunde
 deslige lave, toileløse Lyster,
 saa usel, lumpen, nogen Tid og Daad,
 de tomme Glæder, de raar Nuttebrodre,
 udi hvis Lag Du staaer, og est indpodet —
 hvor kunde de Dit høie Blod sig nærme?
 Hvor hæve sig op til Dit Fyrstehjerte?

Prinds Henrik.

Med Eders Majestæts Forlov! jeg ønsked',
 jeg for hver Brest saa fri mig kunde sige,
 som visselig jeg reen mig gjøre kan
 for mangen Feil man lægger mig til Laft.
 Dog den Formildelse jeg mig udbeder,
 at naar jeg har gjendrevet mangt et Løgnfagn —
 det Heiheds Dre tidt er nodt at høre
 af Dienstkalk og lumpen Nyhedsfræmmer;
 jeg maa for noget Sandt (hvori min Ungdom
 i vilde, regellose Baner sveied)
 naar tro jeg underkaster mig, faae Naade!

Kong Henrik.

Gud naade Dig! — Men jeg maa undres, Henrik!
 ved al Din Tid, hvis Binge tager Flugt
 saa himmelvidt fra alle Dine Fædres.
 Din Plads i Raadet har Du skjændigt mistet,
 og nu Din yngre Broder den beklæder.
 Som fremmed est Du fast for hvert et Hjerte
 ved Hoffet, og for alle Blodets Prindser;
 Tidsalderens Forventninger og Haab
 er edelagt; og hver Mands Hjerte ahner

prophetisk alt Dit Fald. — O havde jeg.
 med min Nærværelse saaledes ødslet,
 saa strippet om paa Stræde, Torv og Gade,
 tilfals; godtkjød for hver en lav Kompan;
 da Folkets Mening, som mig hjalp paa Thronen,
 var bleven tro hiin ædle Thronbesidder,
 og ladt mig i Landhysnings Mørke navnløs,
 som Gen, der Intet var og Intet vordet'.
 Men sjældent saaes jeg; derfor, naar jeg uddrog,
 blev som et sjældent Lustsyn jeg beundret.
 „Der er han!“ raabte Folk til deres Born.
 „Hvor?“ sagde Andre: „Hvem er Bolingbroke?“
 Da stjal jeg Himlens hele, hvide Blidhed,
 og mig iførte sliig en Udmyghed,
 at Trostak jeg af hver Mands Bryst tilrev mig,
 hoi Velkomsts Jubelraab af hver Mands Mund,
 selv naar den fronte Konge var tilstede.
 Saa min Person jeg frist og ny bevared'.
 Ypperstepræstens Kjortel liig, mit Ansyn
 kun med Beundring saaes; og mit Optog,
 saa rigt, som sjældent, tog sig ud som Festdag,
 og vandt Høitidelighed i sin Marched.
 Hiin Springerfonge strippet' vide om
 med Gøglerpak, med Heveder som Qvas,
 flux tændt og flux udbrændt; bortgav sin Høipragt,
 lod Ilgelspeler i sin Høisal ind,
 lod deres Spot vanhellige sit Stornavn;
 hengav, reent mod sit Kald, sin Værdighed
 til Priis for Skalk, Pøgespøg, til Maal for
 hver spydig, skjæggeløs Biidfræmmerdreng;
 blev Kamerad med Gader og med Stræder;
 gav sig i Lehn reent til Gemeenhed hen.
 Da hver Dag Folket slugte ham med Dine,
 det æfledes ved Honningen; begyndte
 at vamløs ved hiin Sødsmag, hvoraf Lidet,

meer end et Lidet, meget er for meget.
 Naar han da fik sig Leilighed at sees,
 blev han, som Gjeen i Skjærsommermaaned,
 blot hørt, ei agtet; seet med slikt Blik kun
 som, sygt og søvt ved daglig Stuen, yder
 ei hiin, den overordentlige Stirren,
 som op mod Majestæten's Sol sig vender,
 naar rart den skinner for Beundreroiet.
 Folk blunded' fast, og hang med Dienlaaget;
 sov ved at see ham, og frembød slikt Mine,
 som opbragt Mand paa sin Modstander fæster;
 saa mættet, trættet var man af hans Afsyn!
 I samme Forhold, Henrik! stander Du;
 thi Du har tabt Din prindselige Forret
 ved lav Dmgsjængelse; ei gives Die,
 som jo er træt af daglig Dig at see,
 undtagen mit, som ønsked' meer at see Dig
 som nu gør, hvad jeg gjerne det forbød,
 i det af daarlig Kjærlighed det blindes. —

Prinds Henrik.

Fra nu af skal jeg stræbe, Eder's Naade!
 at ligne meer mig selv —

Kong Henrik.

For Gud og Verden!

Som Du i denne Stund, var Richard dengang
 i Ravensburg fra Frankrig Tod jeg fæstet',
 og just som jeg var da, er Percy nu;
 Nu, ved mit Kongespir, og ved min Sjæl!
 han har langt større Fordringsret paa Staten,
 end Du, Du Skygge blot af Arvesølgen;
 thi uden Ret, ja uden Skin af Ret
 han Rigets Marker med Krigsværktøi fylder,
 sig vender djærv mod Lovens svare Gab,
 og, skøndt til Alar ei meer i Gjæld end Du,

ærbørdige Bisper, gamle Lorder fører
 til blodig Storbærf og til Baabeknuds.
 Hvad evigt Liv af Hæder vandt han ei
 mod Douglas, hiin berømte, hiin hvis Storbærf,
 hvis djarve Tog og store Navn i Baaben
 fordunkler samtlige Soldater plat,
 og skinner ene Sol paa Krigen's Himmel
 i hvert et Land, som Jesum Christ erkjender.
 Tre Gange slog Heedspore; denne Mars
 i Svob, dette Heltebarn, hiin store Douglas
 midt i hans Bovesærd; eengang ham fanged',
 gav ham saa los og vandt i ham en Ven,
 for ret at spille Trodsens vilde Gab,
 og ryste vores Thrones Fred og Tryghed. —
 Hvad siger I hertil? — Percy, Northumberland,
 Yorks Erkebiskop, Douglas, Mortimer
 gjør Et mod os, og er paa Færde alt.
 Dog, hvi forkynder jeg Dig slikt et Budskab?
 Hvi, Henrik! nævner jeg vel mine Fjender
 for Dig, min nærmeste og værste Fjende.
 Dig, som det ligned' vel, af slavisk Frygt,
 af Hang til Lavhed og balsemrig Bidskab
 at føre Sværd mod mig i Percys Sold;
 som Hund ham følge, krybe for hans Haanblik,
 for ret at vise, hvor Du est vanslægtet.

Prinds Henrik.

Tro aldrig slikt! Slikt skal I aldrig see!
 Forlade Gud dem, som saa stærkt har bortrendt
 min Konges og min Faders Hjerter fra mig.
 Jeg alt indse vil paa Percys Hoved,
 og skal mod Dvælden af en Grens Dag
 stolt sige Jer: at jeg er Eder's Son;
 da jeg et Klædebon af Blod vil bære;
 da skal Skjærffarven være blodigrodt;
 det vadskes, og min Skam med det afvættes;

Og den Dag vorder det — naar end den Iyser —
 da han, hiint Barn af Ære og Berøm,
 Heedspore, han den bolde, priſte Ridder
 og Ederſ glemt Henrik mødes ſkulle.
 Hvad Ære, ſom mon throne paa hans Hjelms,
 gid den var tuſindfold; og paa mit Hoved
 hver Skjændſel dobbelt; thi den Stund vil komme,
 da Unglingen fra Nord med mig ſkal tuſke
 ſin Heltedaad for mine Vildſkabsſtreger.
 Percy er blot min Factor, ædle Herre!
 Han kjober Ære op paa mine Begne,
 og jeg vil kalde ham til ſaa ſtrengt Regniſkab,
 at han hver Ære mig ſkal udbetale,
 ja mindſte Forrang i hans Liv; hvis ei
 jeg Regningen ſkal ham af Hjertet rive.
 I Guds Navn her jeg dette Loſte gjør;
 ſom, naar det Gud behager jeg har opfyldt,
 jeg beder, Ederſ Majeſtæt! maa læge
 mit vilde Levnets gamle, dybe Saar.
 Hvis ei; udſletter Døden hvert et Skyldſkrift;
 og hundred tuſind Gange vil jeg doe
 for mindſte Ord af denne Sed jeg bryder.

Kong Henrik.

Den Sed ſlaaer hundred tuſind Oprørsmænd;
 Du ſkal ſaae Poſt ſom tro Befalingsmand.

(Blunt træder ind).

Nu, gode Blunt! Dit Blik er fuldt af Haſt.

Blunt.

Saa er og Sagen, ſom jeg ſkal forkynde.
 Lord Mortimer fra Skotland har ſendt Bud,
 at Douglas og de engeliſke Oprørte
 den ellerte i denne Maaned ſanf'des
 i Shrewsbury. — Det er ſaa rædſom Hær —

saafremt gjensidigt Ord og Lofte holdes —
som end i nogen Stat svang Oprørsfaanen.

Kong Henrik.

Greven af Westmoreland drog ud i Dag;
med ham min Sen, Johan af Lancaster;
thi dette Nytt er alt fem Dage gammelt.
J bryder op paa næste Onsdag, Henrik!
Paa Torsdag sætte vi os selv i Marsch.
Vor Mødeplads er Bridgnorth. Henrik, J
gaaer gjennem Glostershire; paa denne Maade
beregner jeg, skal om en ti, tolv Dage
vor hele Hærmagt samlet staae i Bridgnorth.
Guldt op at gjøre er; thi flux afsted,
for Gjenden trives ved vor Langsomhed.

(De gaae.)

Tredie Scene.

East-cheap. Et Bærelse i Bertshuset: Bildsvinehovedet.

Falstaf og Bardolph træde ind.

Falstaf.

Bardolph! Er jeg ikke falden skammelig af siden
denne sidste Auction? Svinder jeg ikke ind? tæres jeg
ikke hen? See! mit Skind hænger om mig, som en
gammel Dames Morgenhabit; jeg er saa indskrumpet
som et vintergjemt Væle. — Ja, jeg vil ombende
mig, og det snart, mens jeg endnu har noget. Guld
tilbage. Om seie Tid bliver jeg ganske skafmat, og
saa skal jeg ikke have Styrke til at gjøre Poenitense.
Derfor jeg ikke har glemt, hvordan en Kirke seer ud inden
i, saa vil jeg passere for et Peberkorn, — for en Bryg-
gerhest. Selskab — slet Selskab har været min Ulykke.

Bardolph.

J er saa tungsindig, Ridder John; J kan ikke
leve længe.

Falstaff.

Ja deri stikker det; — kom, syng mig en liderlig Vise, og gjer mig munter. Jeg har havt saa dydigt et Anlæg, som nogen Cavalleer behøver at have; jeg var dydig nok; bandte lidet, spillede ikke Terninger over syv Gange om Ugen; gik ikke paa Gomsruhns over eengang hvert Kvartal — Dvarteer vilde jeg sige; betalte Penge, jeg laante, tre, fire Gange; levede skikkelig og maadelig; men nu lever jeg et uordentligt Liv. Det overskrider al Maade.

Bardolph.

Men Jeres Fedme, Ridder! overskrider jo al Maade — deraf følger jo, at Jeres Liv er umaadeligt; det er aldeles umaadeligt — det er aldeles umaadeligt, Ridder John!

Falstaff.

Ret Du paa Dit Ansigt; saa vil jeg rette paa mit Liv. Du er vores Admiral. Du fører Lanterne paa Bagstavnen. — Dog hos Dig sidder den i Næsen. Du er Ridderen af den brændende Lampe.

Bardolph.

Naa Ridder! mit Ansigt gjor Jer jo ingen Skade.

Falstaff.

Nei, det skal jeg bande paa! jeg gjor ligesaa godt Brug deraf, som mangen Gen af et Dødningshoved eller et memento mori! Jeg seer aldrig Dit Ansigt, uden at tænke paa Helvedes Ild, og den rige Mand, som klædte sig i Purpur, for der brænder han evindeligt i sine kostelige Klæder. — Dersom Du i nogen Henseende havde Gnist af Dyd i Dig, vilde jeg altid sværge ved Dit Ansigt. Min Fed skulde lyde som saa: „Bed denne Ild!“ Men der er ikke en god Prøf paa Dig, og uden dette Lys i Dit Ansigt,

var Du, i Sandhed! aldeles et Mørkhedens Barn. Da Du løb op ad Gadsbill om Natten, for at gribe min Hest, hvis jeg da ikke anfaae Dig for en ignis fatuus eller en Ildfugle, saa gid jeg aldrig maa kunne faae Noget for Penge mere. — O Du er en stedsevarende Høitidsfest; et evindeligt Fyrværkeri! Du har sparet mig over tusinde Mark i Blus og Begfakler, naar jeg om Natten gik med Dig fra Bertshuus til Bertshuus; men naar jeg betænker al den Kanarisk, Du har drukken paa min Regning, saa kunde jeg have haft Lys for ligesaa godt Kjøb hos den dyreste Lysestober i hele Europa. Jeg har nu i to og tyve Aar holdt denne Jeres Salamander levende med Ild; det Himlen lønne mig for!

Bardolph.

Guds Død! jeg vilde ønske mit Ansigt sad i Eder's Bug.

Falstaff.

Gud forbarme sig! saa døde jeg af Brand i Maven.

(Vertinden kommer ind.)

Hvad nu, Frue Kradsefod? Har I endnu ikke faaet Spor paa den, som bestjal mine Kommer?

Vertinden.

Men Ridder John! Hvad tænker I, Ridder? Tænker I jeg holder Tyve i mit Huus? Jeg har søgt efter; jeg har spurgt — det samme har min Mand — Mand for Mand, Dreng for Dreng, Tjenestekarl for Tjenestekarl. Ikke Tiendeparten af et Haar er nogensinde for forkommet i mit Huus.

Falstaff.

Deri lyver I. Bardolph blev barberet og mistede mangt et Haar; og jeg vil gjøre min Sed paa,

at min Lomme er bestjaalen. — Gaae! gaae! Jeg er en Lwindé — gaae!

Bertinden.

Hvem? Jeg? — Jeg skal vise Dig noget Andet! Det har endnu aldrig nogen kaldt mig i mit eget Hus —

Falstaff.

Gaae! Gaae! Jeg kjender Jer til Punkt og Prikke!

Bertinden.

Nei, Sir John! Jeg kjender mig ikke, Sir John! Jeg kjender Jer, Sir John! Jeg skylder mig Penge, Sir John! og nu ypper jeg Klammeri, for at jynge mig for dem. Jeg kjøbte Jer et Dussin Skjorter til Jeres Krop —

Falstaff.

Humlesæk! gemeent Humlesæk! jeg har givet dem bort til Bagerkoner, og de har gjort Sigter af dem.

Bertinden.

Nu, saa sandt jeg er en ærlig Kone! var det ikke hollandsk Lærred til otte Shillings Allen. — Jeg skylder Penge her desuden, Sir John! for Eders Fortæring, Eders Drif; og med laante Penge udgjør det fire og tyve Pund.

Falstaff.

Han har faaet sin Deel deraf. Lad ham punge ud!

Bertinden.

Han! O Bof og Bee! Han er fattig; han har ingen Ting.

Falstaff.

Hvad! han fattig? See paa hans Ansigt! Hvad kalder jeg rig? Lad ham mynte sin Næse! Lad ham mynte sine Bludskjæver! Jeg betaler ikke en Doit! —

Hvad! Vil I trække mig paa Læst! Skal jeg ikke kunne tage mig min Luur i mit Herberg, uden at faae min Lomme bestjaalet? — Jeg har mistet en Ring med et Segl i, som havde tilhørt min Oldesader, den var sine fyrgetyve Mark værdt.

Bertinden.

Herre Jesu! Jeg har hørt Prindsen sige ham utallige Gange, at denne Ring var Kobber.

Falstaff.

Hvad! — Na! Prindsen er en Narrisass, en Lurendreier; og havde jeg ham her, skulde jeg prygle ham, som en Hund, dersom han turde sige sligt.

(Prinds Henrik og Poins komme ind i Marsch.
Falstaff gaaer Prindsen imøde, der blæser paa sin Hørsførerstav, som paa en Pibe.)

Falstaff.

Hvad nu, min Gut? er Vinden i det Hjørne? Skal vi alle marschere?

Bardolph.

Ja, To og To, som Arrestanterne til Newgate.

Bertinden.

Jeg beder at naadige Herre vil høre mig!

Prinds Henrik.

Hvad godt, Frue Raskensart? Hvordan lever Din Mand? Jeg kan godt lide ham; det er et ærligt Skrog!

Bertinden.

Naadigste Herre! hør mig!

Falstaff.

Jeg beder Dig, bryd Dig ikke om hende; men laan mig Dit Dre!

Prinds Henrik.

Hvad vil Du, Hans?

Falstaff.

Forleden Nat faldt jeg i Sovn her bag Tapetseriet, og fik min Lomme bestjaalet. — Dette Huus er blevet til et lumpent Huus, man gaaer i Lommerne her.

Prinds Henrik.

Hvad mistede Du da, Hans?

Falstaff.

Skulde Du troe det, Henrik? Tre, fire Obligationer hver paa syrgetyve Pund, samt en Signetring, som havde været min Oldesaders.

Prinds Henrik.

En Smaating, knap en Marks Penge værd.

Bertinden.

Det sagde jeg ham ogsaa, naadige Herre! og jeg sagde, jeg havde hørt Eders Naade sige det; og han taler ret skammeligt om Eders Naade, den lidelige Bagvadsfer han er; og han sagde at han vilde prygle Jer.

Prinds Henrik.

Hvad! — Det er aldrig muligt.

Bertinden.

Hvis det ikke er sandt, saa vil jeg aldrig mere passere for en solid, ærlig Danneqvinde.

Falstaff.

Du er ikke mere solid end en kogt Svedske, og ikke ærligere, end en jaget Ræv; og hvad Dit Danneqvindeskab angaaer, saa kunde Dandsetosens Gonnfrue Marianne være et Dydespeil mod Dig. — Fort, Du Tingeft! fort!

Bertinden.

Tingeft! Hvad for en Tingeft?

Falstaff.

Hvad for en Tingest? — Ei, en Tingest man kan læse sin Aftenben over.

Bertinden.

Jeg er ingen Tingest, man kan læse sin Aftenben over; det veedst Du meget godt; jeg er en ærlig Mand's Kone, og Dit Ridderskab tilsidefat, er Du en Skurk, naar Du kalder mig saaledes.

Falstaff.

Og Dit Danneqvindeskab tilsidefat, er Du — et Dyr, naar Du siger anderledes.

Bertinden.

Hvad for et Dyr? Siig frem, Du Skurk!

Falstaff.

Hvad for et Dyr? — Nu vel! en Fiskodder!

Prinds Henrik.

En Odder, Ridder John? hvorfor just en Odder?

Falstaff.

Ei! Hun er hverken ret Fisk, eller ret Kød; man veed ikke, hvordan man skal tage hende?

Bertinden.

Du er et ubilligt Menneske, naar Du siger saa. Du og hver Mand veed, hvordan man skal tage mig, Du Skurk! Du! —

Prinds Henrik.

Du siger Sandhed, min gode Bertinde! og han bagvadsker Dig paa det groveste.

Bertinden.

Det samme gjør han mod Eders Naade; han sagde forleden Dag, I skyldte ham tusind Pund.

Prinds Henrik.

Hvordan! Skylder jeg Jer tusind Pund?

Falstaff.

Tusinde Pund? Henrik! Ti hundrede Tusinde;
Dit Venskab gjælder meer end ti hundrede tusinde
Pund; og Du skylder mig Dit Venskab!

Bertinden.

Ja, Eders Naade! han kaldte Jer en Narri-
sas, og sagde han vilde prygle Jer.

Falstaff.

Gjorde jeg vel det, Bardolph?

Bardolph.

Jo! Ridder John! Det sagde I rigtig nok.

Falstaff.

Ja! dersom han sagde min Ring var Kobber.

Prinds Henrik.

Jeg siger, den er Kobber; tør Du nu holde
Dit Ord?

Falstaff.

Oh nu, Henrik! Du veedst, at for saavidt Du
er Mand som jeg, tør jeg det; men for saavidt som
Du er Prinds, frygter jeg Dig, som jeg frygter den
unge Leves Broden.

Prinds Henrik.

Og hvorfor ikke som Loven?

Falstaff.

Kongen selv skal man frygte som Loven! Tæn-
ker Du at jeg skulde frygte Dig, som jeg frygter Din
Fader? Nei! gjør jeg det, saa vil jeg ønske, at mit
Belte maa revne!

Prinds Henrik.

O! skete det, hvor vilde Dine Larme da plumpe
ned og hænges Dig om Knæene! Men der er ikke
Plads i Dig til Trost og Sanddrøghed, og Uerlig-

hed for bare Kallun og Indmad! Du vil bestynde en ærlig Kone for at have bestjaalet Din Lomme? Ih! Du liderlige, uforfammede, oppustede Slynge! dersom der var Andet i Din Lomme end Bertshuusregninger, Notiser fra Gomsruhuse, og saa for en lumpen Styver brunt Sukker for Din Trangbrystighed; dersom Din Lomme var beriget med Andet, end disse Uølerier, saa er jeg en Skurk. — Og dog bliver I endnu ved Ederes Paastand? I vil ikke stikke nogen Bestjæmmelse i Lommen, — skammer Du Dig ikke? —

Falstaff.

Hører Du, Henrik! Du veedst Adam faldt i Ufskyldighedsstanden, og hvad kunde den stakkels Hans Falstaff da vel gjøre i Fordærvelsens Tider? Du seer jeg har mere Kød end enhver Anden, og derfor ogsaa mere Skrobelijkheid. — I bekjender altsaa at I bestjal min Lomme?

Prinds Henrik.

Det synes omtrent saaledes af min Fortælling. —

Falstaff.

Bertinde! Jeg tilgiver Dig! gaac, gjør Trokosten rede; elst Din Huusbonde; hav vaaget Die med Dine Tjenestefolk; sørg vel for Dine Gæster. Du skal finde mig rimelig i alle fornuftige Fordringer. — Du seer jeg er ikke længer vred. — Naar hor — gaac nu! — (Bertinden gaaer.) — Nu Henrik, hvad Nytt fra Hove? Hvad Stratenroveriet angaaer, hvordan har Du faaet det i Rigtighed, min Gut? —

Prinds Henrik.

O min deilige Morbradsteg! jeg maa jo altid være Din Skytsengel. — Pengene ere betalte til bage. —

Falstaff.

Na! jeg kan ikke lide den Betalen tilbage; det er dobbelt Møie.

Prinds Henrik.

Jeg er gode Venner med min Fader, og kan gjøre hvad det skal være. —

Falstaff.

Saa plyndre Skatkammeret først og fremmest; og er det muligt, saa gjer det endnu, før Du vadsfer Dine Hænder!

Bardolph.

Ja, gjer det, min Prinds!

Prinds Henrik.

Hansemand! Jeg har skaffet Dig en Kommando ved Fodfolket. —

Falstaff.

Jeg havde hellere seet det havde været ved Rykteriet; — Hver skal jeg faae fat paa Een, som kan stjæle godt? O, hvem der havde sig en Mesterthv paa en to og tyve Mar eller saa! — Jeg er skrækkelig blottet for Alting! — Nu! Gud være lovet for disse Rebeller! De gjer ingen uden skikkelige Folk Fortræd. — Jeg lover, jeg priser dem! —

Prinds Henrik.

Bardolph!

Bardolph.

Ederes Naade!

Prinds Henrik.

Bring dette Brev til Prinds Johan, min Broder af Lancaster; det til Lord Westmoreland. —

Gaae Peins! til Hest, til Hest! for Du og jeg har tredive Miles Tid endnu før Middag. —

Hans!

Med mig i Morgen udi Temple-Hall

ved to Slet efter Middag! Der Du skal
modtage Din Bestalling, og faae Penge
og Ordre til at ruste Dine Folk.

Alt Landet staaer i Blus; og Percy høit mon staae;
de eller ogsaa vi nu falde maae!

(Prindsen-gaaer med Poins og Bardolph.)

Falstaff.

Vel sagt! en herlig Tid! — Hei! lad min Frokost
komme! —

O, gid blot dette Bertshuus var min Tromme!

(Gaaer.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

Oprørernes Leir ved Shrewsbury.

Percy, Worcester og Douglas træde ind.

Percy.

Vel talt, min ædle Skotter! dersom Sandhed

ei gjaldt for Smiger i vor fine Tid,

faa tilkom Douglas vel det Vidnesbyrd,

at ingen Kriger, som Tidsald'ren stemples;

kan i al Verden faa fuldgjældig gaae! —

Bed Gud! jeg kan ei smigre; jeg slaaer Brag paa
Spytsliffertunge; men en meer stolt Blads

end J, har Ingen i min Kjærlighed.

Ja! tag mig paa mit Ord! Prøv, prøv mig, Herre!

Douglas.

Du Wrens Konge est! —

Ei Mand saa mægtig aander paa vor Jord,
som jeg jo trodser.

Percy.

Gjør det! Det er herligt.

(Et Bud træder ind med et Brev.)

Hvad Brev er dette? — Nu kan jeg blot takke! —

Budet.

Fra Eders Fader kommer dette Brev.

Percy.

Et Brev fra ham! hví kommer han ei selv?

Budet.

Han kan ei, ædle Herre! han er dødsyg.

Percy.

Guds Blod! Hvor faaer han Tid til syg at være
i sliq en Kamptid? — Hvo gaaer for hans Hær?
Hvo fører den, i det den drager hid?

Budet.

Hans Brev, ei jeg det melder, ædle Herre!

Worcester.

Siig mig da, gode Ven! holder han Sengen?

Budet.

Ja; fire Dage alt før jeg drog bort;
og paa den Tid, da jeg tog hjemme fra,
var' Lægerne høist bange for hans Helsen.

Worcester.

Jeg ensted' Tiden stod først rast og karst,
før han af Sygdom blev paa Leiet lagt;
ei var hans Helsen dyrebar som nu!

Percy.

Nu syg! skafmat nu! — Ha hans Sygdom tarer
vor Jdræts Liv og selve Hjerteblod;
den smitter hid, — hid midt ind i vor Leir. —

Han skriver her, — at en indvortes Sygdom; —
 at ei hans Venner flur ved Sendebud
 samkaldes kunde. — Alt han troer det galt,
 saa dyr og vigtig Sag at anbetroe
 til nogen Sjæl, undtagen til sig selv. —
 Dog giver han os og det djarve Raad,
 at trænge frem med vores lidet Forbund,
 og prøve om os Lykken teer sig huld;
 thi — skriver han — „nu duer Forsagthed ei,
 „da Kongen sikkerlig er underrettet
 „om vore Anslag. — Nu! hvad sige I?

Worcester.

Med Lamhed slaaer os Eders Faders Sygdom.

Percy.

Det er et Ulivsjaar; en Arm afbuzget. —
 — Dog nei, forsandt! vor Trang til ham er mindre
 end den os synes! — Var det viist og godt,
 vor hele Hærmagts Held og Vel at sætte
 Alt paa eet Kast; vor rige Hovedstyrke
 paa en usikker Times Bovespil? —
 Det var ei Godt, thi deri læste vi
 det hele Dyb og Sjælen af vort Haab
 og ydre Linien, ja selve Grændsen
 for alt vort Held.

Douglas.

Ja! Ja, det gjorde vi!
 Men nu, en herlig Alv os staaer i Bente;
 vi rast tor øde i Forventningen
 om hvad mon komme ind. —
 Hvis vi maae vige, see vi her da Trost ei?

Percy.

Et Samlingssted, en Hjemstand at tye til,
 hvis Satan og alt Uheld mon see skjævt
 til vore første Foretagender.

Worcester.

Dog saae jeg heller Ederes Fader var her;
 vor Fædres Egenkab og Farve taaler
 ei nogen Deling. Mange, som ei vide,
 hverjer han kommer ei, vil troe at Klogskab,
 at Troskab og at puur Misnoie med
 vort Foretagende holdt Greven borte;
 og tænk, hver slig Formening vende kan
 det rædde Færbunds Strøm, og avle Tvivl
 og Mistro til vor Sag; thi vel I vide,
 at vi, der stande som Ungribende,
 maae holde os fjernt fra streng Undersøgning
 og stoppe hver en Sprække, hvert et Righul,
 hvorfra Fornuftens Blik os speide kan;
 Traværelsen af ham et Tæppe løfter,
 og den Ukyndige seer et Rædselsbilled',
 han ser ei drømte om.

Percy

I overdriver.

Af hans Traværelse jeg Gavn os spaaer.
 Det laaner Glands og høiere Formening
 og større Djarvhed til vort store Værk,
 end om han var her; thi nu maa man tænke,
 hvis vi, seruden ham kan byde Trods,
 og støde hardt til Riget, da med ham
 vi over Hals og Hoved det vil styrte. —
 End Alt gaaer godt; hvert Led end fast samholder.

Douglas.

Saa godt, som ønskes kan, i hele Skotland
 ei høres saadan Lyd, som Ordet: Frygt.

(Sir Richard Vernon træder ind.)

Percy.

Min Frænde Vernon! Paa min Sjæl! velkommen.

Vernon.

Gud give at mit Nyt var Velkomst værd!
Greven af Westmoreland, syv tusind Mand stærk,
marscherer hid; med ham er Prinds Johan.

Percy.

Det skader ei; hvad meer?

Vernon.

Saa har jeg hørt,
at Kongen selv personlig drager ud,
og agter sig herhid i største Jil
med stærk og mægtig Hærmagt.

Percy.

Ogsaa han
velkommen være skal! — Hvor er hans Son,
Bildhovedet, Prinds Rastensjod af Wales,
med samt hans viltre Sværm, som skubbed' Verden
tilside, og befoel den gaae sin Gang?

Vernon.

Hver rustet; hver i Vaaben; stolt besjædret
liig Strudsen, der bevinger selve Vinden;
vidtflagrende, som Dru af Strombad steget;
i gylden Dragt, liig Helgenbilleder;
paa Mod, Kraft svanger hver, som Maaned Mai;
pragtrig liig Solen ved Skjærsommerstid;
faad, som den unge Buk, og vild som Tyr.
Jeg saae ung Henrik — med Hjelmbrunnie paa,
og med Laarskinner, væbnet stateligt, —
saa let som den bevingede Mercur
i høien Sadel sig fra Jorden svinge;
fast som en Engel daled ned fra Himlen,
for vælig Pegajus at juoe, og trylle
Alt med den adelige Rideskumst.

Percy.

— Nok! Nok herom! — Meer end Martsmaanedes Sol

hans Priis kan volde Jeber! — Lad dem komme;
 i Heitidspragt de femme, Dff're liig,
 hvem til dampfulde Krigs ildvoiede Mo
 vi blodende og varme off're ville.
 Staalklædte Mars skal sidde paa sit Altar
 til Drene i Blod. — Jeg brænder alt,
 at denne rige Fangst er os saa nær,
 og end ei vores! — Kom! Skaf mig min Hest,
 der skal mig føre som en Terdenkile
 med Lynets Fart mod Prinds af Wales's Bryst.
 Henrik skal Henrik; vild Hest vild Hest møde,
 og skilles ei før Gen som Liig skal bløde. —
 D var blot Glendower her! —

Vernon.

Der er meer Nyt.
 Paa Gjennemreisen hørte jeg i Worcester,
 end i to Uger kan hans Magt ei samles.

Douglas.

Det er den værste Tidende af alle!

Worcester.

Ja, ved min Sjæl! den har en iisfold Klang!

Percy.

Hvor høit anslaaer I Kongens hele Hærmagt?

Vernon.

Til tredive Tusind.

Percy.

Hvi ei fyrgethye!

Skjendt Glendower og min Fader her ei staae,
 vor Magt skal før hiin store Dag forslaae.
 — Kom! mynstrer strax! thi Dommедag er nær;
 deer Alle herligen! deer, som en Heltehær!

Douglas.

Tael aldrig om at doe, jeg uden Frygt

for Død og Dødens Haand gaaer dette Halvaar
trygt!
(De gaae.)

Anden Scene.

Landevei i Nærheden af Coventry.

Falstaff og Bardolph træde ind.

Falstaff.

Bardolph! gaae Du i Ferveien til Coventry;
fyld mig en Flaske med Sæk; vore Soldater skal mar-
schere igjennem. Vi ville være i Sutton-Colfield endnu
i Aften. —

Bardolph.

Vil I give mig Penge, Capitain?

Falstaff.

Læg ud! Læg ud!

Bardolph.

Med denne Flaske kommer mig en dobbelt Krone
tilgode hos Jer.

Falstaff.

Al! gid Du havde den tredobbelt i Bente, eller
paa Dit Hoved! Befal min Lieutenant Peto at møde
mig ved Enden af Staden!

Bardolph.

Det skal jeg, Capitain! — Farvel!

(Gaaer.)

Falstaff.

Derfom jeg ikke skammer mig ved mine Reerut-
ter, vil jeg være en saltet Havbrasen! Jeg har skam-
meligen misbrugt den kongelige Hverversfuldmagt. I
Steden for hundrede og halvtredshindstyve Soldater har
jeg faaet tre Hundrede og nogle Pund Sterling. Jeg
presjer ingen andre end Landmænd, som sidde varmt
inden Bægge, og Selveiersønner; jeg opsnuser forlo-

vede Ungkarle, for hvem der alt har været lyst to Gange af Prækestolen; saadant et Forraad af Uheldrygge, som ligesaa gjerne horte Satan selv som en Tromme; Karle, som ere meer bange for Knaldet af en Bøsse, end en saaret Algerhøne eller en anstødt Bildand er. Jeg pressede ingen uden saadanne Finkeriddere med Hjerter i Livet ikke større end Knappe-naalshoveder; og de har kjøbt dem frie fra Tjenesten, og nu bestaaer min hele Commando af Invalider, af Corporaler, Lieutenanter, Grimænd, Karle, saa pjaltede som Lazarus paa Tapetseriet, hvor den rige Mand's Hunde slikkede hans Saar. Karle, som — sandt at sige — aldrig har været Soldater; men afskedigede, utro Tjenere, yngre Sønner af yngre Brødre, forarmede Brændeviinskjænkere og Gaardskarle, som ikke har forstået deres Snit; fort slige Bønderoser, som skyde op i en rolig Verden og i en langvarig Fredstid, ti Gange meer forbandet pjaltede, end en gennemskudt, lappet gammel Kane, og saadanne Folk har jeg til at fylde deres Plads, som har kjøbt sig frie; saa man skulde troe jeg havde hundrede og halvtredssindstyve pjaltede forlorne Sønner, som vare komne lige fra Svinevogtningen og fra Svinetruget. — En Ugelispegel mødte mig undervejs, og sagde: „jeg havde nok temt alle Galger i Landet, og presset Beenrædene.“ Intet Menneskes Dje har nogensinde seet slige Duglestræmseler. Jeg vil ikke marschere gjennem Coventry med dem, det er baade vist og sandt! — Ja de Giler skræve ogsaa i Marschen, som om de havde Springjern mellem Benene, for rigtig nok fik jeg de fleste af dem lige ud af Fængslerne. Der er kun halvanden Skjorte i hele mit Compagni, og den halve Skjorte er to Servietter, som ere sammenrempede, og kastede over Skuldrene som en Heroldskappe uden Ermer. Og skal jeg sige Sandhed, er Skjorten stjaalen

fra min Bert i St. Albans, eller fra den rød næsede
Viintapper i Daintry; — men denne Mangel siger
Intet; de vil finde Vinnet nok paa alle Gærder. —

(Prinds Henrik og Westmoreland træde ind.)

Prinds Henrik.

Naa! hvorledes staaer det til, min fede Hanse-
mand? hvor gaaer det, Tyksak?

Falstaff.

Ei! Henrik? Hvor gaaer det Dig, Du Gal-
frants? Hvad Satan gjør Du i Warwickshire? —
Min ædle Herre af Westmoreland! jeg beder om For-
ladelse; jeg tænkte Ederes Høihed havde allerede staaet
i Shrewsbury.

Westmoreland.

Sandelig, Ridder Jehn! det er den høie Tid
jeg stod der, og I med, men mine Tropper ere der
allerede. Jeg kan sige Jer, Kongen længes efter os
alle; vi maae marschere hele Natten.

Falstaff.

Ho! ho! vær ikke bange, hvad mig angaaer; jeg
er saa aarvaagen, som en Kat, der slikker Glode.

Prinds Henrik.

Rigtig! der slikker Glode! for Dit Glodeslikkeri
har allerede gjort Dig til en Smørklump! — Men
sig mig, Hans! hvis ere de Karle, som komme bag
efter os?

Falstaff.

Det er mine, Henrik! mine!

Prinds Henrik.

Jeg har aldrig seet Mage til saadanne guds-
jammerlige Uheldrygge!

Falstaff.

O ho! de ere gode nok til at stikke en Landse

i; — Føde for Krudt; Føde for Krudt! De kan fylde en Grav ligesaa godt som de, der ere meget bedre; Ak! dødelige Mennesker, min Ven! dødelige Mennesker. —

Westmoreland.

Men mig tykkes dog, Sir John, de ere over al Maade fattige og skindvisne; de ere alt for stoderagtige —

Falstaff.

Ja! hvad deres Stodderskab angaaer, saa veed jeg ikke hvorfra de har den; og hvad deres Skindvisnenhed angaaer — saa er jeg vis paa, de har ikke den efter mig.

Prinds Henrik.

Nei, det tør jeg bande paa; med mindre I kalder tre fingretyk Flest paa Ribbenene, Skindvisnenhed. Men her nu, skynd Dig! Percy staaer alt i Marken.

Falstaff.

Hvad? er Kongen i Leiren?

Westmoreland.

Ja, Ridder John! jeg er bange vi dvæle for længe.

Falstaff.

Godt!

Ved Enden af Slag, og ved Nabning af Fæst passer søvnig Stridsmand og sulten Gæst.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Oprørernes Leir ved Shrewsbury.

Percy, Worcester, Douglas og Vernon træde ind.

Percy.

Vi slaes med ham i Nat!

Worcester.

Det bør vi ei!

Douglas.

J give ham da Fordeel.

Vernon.

Ei et Straabred.

Percy.

Hvad snakker J? Han venter jo Forstærkning?

Vernon.

Vi med! —

Percy.

Men hans er vis, og vores tvivlsom.

Worcester.

Hør Raad, min Frænde! Her Jer ei i Nat.

Vernon.

Nei, Herre! gjør det ei.

Douglas.

J raader ilde;

J taler saa af Frygt og Hjertefulde.

Vernon.

Bagvadst mig ikke, Douglas! Ved mit Liv!

(og jeg tør det bekræfte med mit Liv)

naar reen og ægte Vre kalder mig,

jeg holder Raad med matte Frygt saa lidet

som J, som nogen Skotter under Solen;

Lad det i Morgen sees i Slag, hvem af os

mon frygte!

Douglas.

Eller nu i Nat!

Vernon.

O ja!

Percy.

Ja, ja! i Nat!

Vernon.

Dog nei! det bør ei skee!
 Det undrer mig, Hærserere, saa store
 som J, ei forudsee de Hindringer,
 der Toget sinke maae. Et Antal Heste
 er fra min Frænde Vernon ei end komne;
 I Dag først ankom Eders Onkel Worcesters;
 nu slumrer deres Stolthed, deres Kraft,
 saa tamt er deres Mod af Slid og Slæb,
 at ingen gjælder halvt hvad halvt den er.

Percy.

Saa er og Fjendens Heste i det hele
 af Reisen trætte og forfnyttede;
 den bedste Deel af vores har udhvilet.

Worcester.

Men Kongens Antal overgaaer langt Vores;
 for Guds Skyld! Frænde, vie til Alt er samlet!

(Trompeter blæse til en Underhandling.)

Sir Walter Blunt træder ind.)

Blunt.

Med naadigt Tilbud jeg fra Kongen kommer,
 hvis mine Ord I høre vil og agte.

Percy.

Sir Walter Blunt, velkommen vær! — Gud give,
 I enig var med os i Sag! Thi flere
 af os Jer elsker høit, og disse flere
 er' nidst paa Eders Værd og prisste Navn,
 fordi I ei er med i vores Sag,
 men stander mod os, som en Alvindsmand.

Blunt.

Og Gud forbyde at jeg stod ei saa,
 saalænge uden Sfranke, uden Regel
 I mod den Herrens Salvede opstande.

Men til mit Gjern! Mig sender Kongen, for
 at høre Eder's Næse, samt hvorfor
 I op af Berghfredens Bryst fremmane
 djærvt Fjendskab, lære hans trofaste Land
 forvoven Grubbed. Derjom Kongen glemte
 paa nogen Viis Fortjenester af Eder —
 dem han tilstaaer at være mangefold —
 saa byder han Jer: „klager!“ Ufortøvet
 I faaer hvad I Jer ønske, og med Renter;
 derhos Tilgivelse for Jer og hver,
 Hvem Eder's Næse, i hiin Sag har vildledt. —

Percy,

Kongen er saare god; vi veed godt Kongen
 veed naar han love skal og naar betale.
 Min Fader og min Farbroer og jeg selv
 gav ham den Kongekrone nu han bærer;
 og da han ei var fuldt de sex og tyve,
 syg i Alverdens Afgjælse, arm, usjel,
 en lav, glemt Landssforviist, som jeg sig hjem,
 bod paa vor Strand min Fader ham velkommen;
 og da han horte, at han søder ved Gud:
 han kom som Hertug af Lancaster blot
 for om sit Lehn og om sin Fred at bede;
 Af Ulykks Taarer og af Jvers Udtryk
 min Fader, rørt i ganske Sjæl og Sind
 tilsvøer ham Hjælp, og Hjælp ham viste og.
 Saa da nu Rigets Lorder og Baroner
 saae at Northumberland til ham sig vendte,
 kom Smaa og Store flux med Basklemaner,
 og mødte ham i Stæder, Glæffer, Byer,
 modtog ham paa Broer, i snævre Gader,
 nedlagde Gaver for ham, tilbød Gæd,
 hengav ham Sonner, og som Gangerpille
 i gyldne Skarer ham i Hæle fulgte; —
 da strax — thi Høiherd kjender sig — han steg mig

en Kjende hoiere end Eden, den
 han swor min Fader, mens hans Blod var fattigt,
 hist paa den nøgne Strand ved Ravenspurg; —
 Og nu — ha! ha! paatager sig at rette
 et Par Forordninger og strenge Lovbud,
 som tyngte alt for svært paa Stat og Land,
 han skriger over Misbrug, synes græde
 ved Rigets Skjændsel; og med dette Mafyn,
 med Retsfærds Maske vandt han alle Hjerter
 han angled efter. — Han gif videre,
 afhugged' Hovedet af hver en Yndling,
 den fjerne Konge efterlod som Tildmagt,
 mens han personlig stod i Irlandsfrigen.

Blunt.

Jeg kom ei Sligt at høre.

Percy.

Saa til Sagen! —

En Stund gif hen, saa han affatte Kongen,
 og strax derpaa berovede ham Livet;
 Thux derpaa han beskatter hele Landet; —
 hvad værre var, han lod sin Frænde March,
 (som, naar hver Gier sad, hvor det sig burde,
 hans Konge er) i Wales, som i et Buir,
 vansmægte uden Hjælp og Løsepenge;
 beskjemmed' mig i mine stolte Seirslag;
 ved Speiderlist mig søgte at besnære;
 bort fra Raadsædet han min Dnkel skjældte;
 min Fader i sin Harm fra Hoffet jog;
 brød Ged paa Ged, og Bold paa Bold begif;
 og drev os saa til Sikkerhed at søge
 i dette Forbund, og saa fige lidt i
 hans Ret og Aldkomst, den vi Alle finde
 alt for ugyldig til at vare længe.

Blunt.

Og skal jeg bringe Kongen dette Svar?

Percy.

Ei saa, Sir Walter! — Vi gaae lidt tilside.
Gaae I til Kongen! Lad ham stille os
en Borgen for en tryk og sikker Reide;
i Morgen aarle skal min Onkel bringe
ham vor Beslutning da. — Og far nu vel!

Blunt.

Jeg onsked', at I modtog Gunst og Naade.

Percy.

Maaskee vi vil det.

Blunt.

Give Gud, I maae!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

York. Bærelse i Erkebispens Huus.

Erkebiskoppen af York træder ind tilligemed
en Adelsmand.

Erkebiskoppen.

Sir Michael, iil! bring det beseglede Brev
til Stormarskalken i bevinget Hast.

Det til min Frænde Seroop; og hele Resten
til hvem de stilles til. Saafremt I vidste
Alt hvad de gjældte om, I vilde haste.

Adelsmanden.

Edle Herre!

Jeg gjætter Deres Indhold.

Erkebiskoppen.

Ja vel muligt.

I Morgen, gode Ridder! er en Dag,
da vel ti tusind Mand skal friste Lykken,
og see, hvo Prøve staaer. — I Shrewsbury,
saa mig sanddrueligt berettet er,

vil Kongen stærk og med nyshvervet Magt
 Lord Henrik møde; og jeg frygter, Ridder!
 nu da en Sygdom traf Northumberland,
 (hvis Hærmagt mest de gjorde Regning paa,)
 Og nu da Owen Glendower er borte,
 (som var en Skjæmpearmer de stoled' paa,)
 og Barfleur lydende af Legen bliver, —
 Jeg frygter Percys Magt er alt for svag
 til Kamp og Dyst med Kongen strax at være.

Udelsmanden.

O frygt ei, ædle Herre! Douglas er der,
 samt Mortimer!

Erkebiskoppen.

Nei, Mortimer er ei der.

Udelsmanden.

Men der er Mordake, Vernon, Henrik Percy;
 Der er Lord Worcester, og et mægtigt Forbund
 af djarve Følk og gammelt Udelsblod.

Erkebiskoppen.

Det er der vel; men Kongen trukket har
 til sig vort Riges hele Hovedstyrke;
 Prindsen af Wales, Johan af Lancaster,
 den ædle Westmoreland, den djarve Blunt,
 og fleer' deslige dyrebare Mænd,
 Samfjæmpere om Baabenglands og Cre.

Udelsmanden.

Tvivl aldrig, Herre! Mand de finde for dem.

Erkebiskoppen.

Det haaber jeg; men her er Frygt nødvendig,
 og il, de værste Ting at forebygge;
 for hvis Lord Percy seirer ei, vil Kongen,
 for han sin Hær forlover, os hjemføge, —
 thi han har faaet Nyss om vores Forbund, —

og viist det er at væbne sig imod ham;
thi iil, og hast! jeg skriver strax til flere
af vore Venner. — Nu Farvel Sir Michael!

(De gaae ud ad forskellige Sider.)

Femte Akt.

Forste Scene.

Kongens Leir ved Shrewsbury.

Kong Henrik træder ind, fulgt af Prinds Henrik,
Prinds Johan af Lancaster, Sir Walter
Blunt, og Sir John Falstaff.

Kong Henrik.

Hvor blodig pipper Morgensolen frem
hist over Hoiens Buske! Dagen blegner
fast ved dens syge Blik.

Prinds Henrik.

Endvinden blæser

Trompeten og forkynder os hiins Hu;
dens hule Piben gennem Lovet spaaer,
vi faaer en Ilveirsdag, en Himmelstorm.

Kong Henrik.

Saa stemme den med deres Sind, som tabe;
thi hvad kan synes sunst for dem, som vinde.

(En Trompet høres. Worcester og Vernon træde ind.)

Hvad nu, Mylord af Worcester? Det er ei Godt,
at I og jeg skal mødes paa sliig Viis,
som nu vi gjør. I sveget har vor Tillid;
tvang os at kaste Fredens lette Dragt,

og gamle Krop i haarde Staal indspænde. —
 Det er ei smukt; ei smukt, min ædle Herre!
 Hvad svarer J? Vil J igjen opløse
 almeenforbandet Drlogs lumpne Knude,
 gjenvandre i hiin Lydighedens Bane,
 hvor J en reen, naturlig Glands udskjød,
 og meer ei være et fremblusset Lustsyn,
 en Rædselspaadom, og et Barselstegn
 om Dndt, som ruges ud for usødt Slægt?

Worcester.

Hør mig, min Konge!
 Hvad mig angaaer, jeg tro vel være kunde,
 ved Livets sidste Tilgiftstund at qvæge
 med stille Ro; thi jeg bevidner her,
 at denne Tvedragtsdag har jeg ei søgt.

Kong Henrik.

J har ei søgt den? Hveden kom den da?

Falstaff.

Rebellion laae ham ligesor Fodderne, og saa
 fandt han den.

Prinds Henrik.

Stille, J Plukkesinkeridder! Stille!

Worcester.

Min Konge fandt for godt sit Raadesblik
 at vende bort fra mig og al vor Slægt;
 dog maa jeg 'kalde Jer i Hu, min Herre!
 vi stod' som Benner Eder først og nærmest.
 For Jer min Embedsstav jeg sonderbrød
 i Richards Tid; og reiste Dag og Nat,
 at møde Jer og kysse Eders Haand,
 mens J i Post, i Rang og Afgtelse
 var langt fra ei saa høi, saa stærk som jeg.
 Det var mig selv, min Broder og hans Son,
 som bragte Eder hjem, og trodsed djærvt

hver Hare den Tid. — Den Gang swoer J os, —
 Og denne Ged swoer J i Doncaster —
 J næred intet Forsæt imod Staten,
 og fordred' blot den Jer hjemfaldne Ret,
 Gaunts Earde, Hertugdømmet Lancaster,
 hvortil vi swoer Jer Hjælp. Men snart derefter
 der regned' Lykke ned paa Eders Hoved,
 og slig en Flod af Høihed faldt paa Jer —
 deels ved vor Bistand, deels ved Kongens Fjernhed;
 deels ved en faad Tids Veld og Uretfærd,
 deels ved det Kors J lod at have baaret,
 og stændig Modbor, som saa længe holdt
 vor Konge i de irske Banheldskrige,
 at hver i England treede ham død, —
 af denne Sværm af saa høist heldige Ting
 J Leiligheden tog, som selv sig frembød,
 til Statens Noer med Eders Haand at gribe;
 forglemte Eders Ged i Doncaster,
 Og J, af os opfødt, behandled' os,
 som Gjogens Unge, den vanartede,
 behandler Spurven; J nedsløg vor Rede;
 J vorte ved vor Madning til slig Sterhed,
 at selv vor Kjærlighed ei turde nærme
 sig Eders Blik, af Frygt for Eders Svælg;
 Da nødte egen Tryghed os at flygte
 paa hurtig Vinge bort fra Eders Syn,
 og reise denne Hær, hvormed vi staae
 som Bederpart nu mod Jer ved de Midler,
 som kun J selv har smeddet mod Jer selv;
 ved haard Behandling, og ved Trudselminer,
 ved Brud af Tro og Lov og Ged og Løfte,
 dem J i Eders Jdræts Ungdom swoer os. —

Kong Henrik.

Alt dette har J Stykkeriis opregnet,
 udraabt paa Torve, og oplæst i Kirker,

for at baldyre Oprørsflædekondet
 med Farver, som i Dine kunde stikke
 hver svag Beirhane, hver misnøiet Stodder,
 som gaber, og Albuen flaaer ved Nygter
 om en Forandring, hvorved Alt omstyrtes.
 Og aldrig Opstand var i Trang bestedt
 for sliig Vandfarve, for sig at udsminke;
 saa lidt som for hiin skumle Stoddersflok,
 der tørster efter Mord, Blod og Forvirring.

Prinds Henrik.

J vore Hære lever mangen Sjæl,
 som dyrt vist bode vil for denne Tvist,
 naar Proven staaer. Siig Eders Brodersøn:
 Prindsen af Wales samstemmer med al Verden
 i Henrik Percys Priis. Ved alt mit Haab! —
 (det Værk han har i Hænde blot fraregnet —)
 saa troer jeg at der lever ei paa Jorden
 saa brav en Aldelshest, saa stout og tapper,
 saa tapper og saa ung; saa bold, saa dristig
 til denne Old med Helteværk at smykke. —
 Hvad mig angaaer, jeg til min Skam maa sige,
 jeg har i Riddersfærd en Skulker været,
 og som en saadan, veed jeg, han anseer mig. —
 Dog for min Faders Majestæt jeg siger:
 Jeg glædes ved han har den hele Fordeel
 af Sternavn og Berømmelse forud;
 og vil for Blod i begges Hær at spare
 gaac med ham fro og bold i Riddertvekamp's Hæd.

Kong Henrik.

Og, Prinds af Wales! vi vore Dig derpaa;
 skjendt Grunde, mange, fast utallige
 staae derimod. — Nei! gode Worcester! nei,
 vi elske høit vort Folk; selv dem vi elske,
 som misledt følge Eders Brændes Banner.

Dg vil de tage mod mit Naadestilkud,
 skal han, de, I, ja hver Mand atter være
 min Ven, som atter jeg skal være Deres.
 Siig Eders Frænde det; og bring mig Svar,
 hvad han vil gøre. — Men hvis ei han viger,
 gaaer os ved Side Magt og rædsom Tugtning,
 og de skal gøre deres Pligt. Nu gaae;
 Jeg vil ei nu besværes med et Svar,
 tag flogt imod hvad mildt vi budet har!

(Worcester og Bernen gaae.)

Prinds Henrik.

Saa sandt jeg lever! det modtages ei.
 Douglas og Percy, begge to i Ledtog,
 staae dristig op i Staal med hele Verden.

Kong Henrik.

Thi seie strax hver Tørrer sig paa Post;
 paa deres Ansvar vil vi gribe an;
 Og Gud vor Sag, som Ret den er, beskjærme!

(Kong Henrik, Blunt og Prinds Johan gaae.)

Falstaff.

Henrik! hvis Du seer mig bide i Græsjet i Sla-
 get, og Du da kommer og stiller Dig saaledes skræms
 over mig, saa viser Du mig et Vennestykke.

Prinds Henrik.

Jugen uden en Colossus kan vise Dig slikt
 Vennestykke. — Læs nu fra Bord, og far vel.

Falstaff.

Gid det var Sengetid, Henrik! og Alt stod vel til!

Prinds Henrik.

Oh hvad! Du er Gud en Død skyldig.

(Prinds Henrik gaaer.)

Falstaff.

Men den er ikke forfalden endnu; jeg vilde ne-

digte betale ham før end Terminen. — Hvi behøver jeg ogsaa at tage Hatten af, før jeg seer Manden? Bah! det er ingen Ting! Wren opliver mig til at trænge frem? — Ja! men hvad om Wren afliver mig, i det jeg trænger frem? Hvad da? Kan Wren sætte et Been til? — Nei! — Eller en Arm? — Nei! — Eller lindre Smerten i en Bunde? — Nei! — Wren er altsaa slet ikke kyndig i Chirurgien? — Nei! — Hvad er Wren? — Et Ord! — Hvad er der vel i det Ord: Wre? Hvad er denne hele Wre? — Mundsvæir! — Jo! en deilig Regning! — Hvem har den? — Han som døde i Onsdags. — Føler han den da? — Nei! — Hører han den da? — Nei! — Er den da ikke følelig? — Nei! før den døde Mand ikke! — Men lever den da ikke med den levende? — Nei! — Og hvorfor ikke? — Misundelsen vil ei taale det. — Derfor bryder jeg mig ikke en Smuds om den. Wren er hverken meer eller mindre end et intetsigende Skjoldmærke, og dermed er min Catechismus ude.

Anden Scene.

Dyrerernes Leir.

Worcester og Vernon træde ind.

Worcester.

O nei! min Brodersen maa ei faae Nys om hvad Kongen nys saa huldt og venligt tilbød!

Vernon.

Det bør han!

Worcester.

Saa er' vi hver Mand forlorne.
Det er ei mueligt, det kan aldrig skee,
at Kongen holder Ord, naar Gunst os loves;
Han vil mistænke os, og finde Stund til,

for anden Feil at revse denne Brøde.
 Mistro med tusind' Blik vil stirre paa os;
 thi Høiforraad man troer blot som en Ræv,
 der, nok saa tæmmet, dægget, og indlukt,
 ei slipper sine vilde Ahners Mykker.
 Lad os see muntre eller sorgfuldt ud;
 Fortolkning vil mistyde vore Blik;
 og som Stalderer vil han handle os;
 de fores bedst, naar Slagtetid staaer for. —
 Min Brodersøns Brost muligt tør forglemmes;
 Ungdom og glohedt Blod vil den undskyldes;
 saa og den Forret ham hans Tilnavn skjænker —
 som djærv Heedspore, ellerild, balstyrig.
 Hver af hans Feil vil falde paa mit Hoved',
 og paa hans Faders; — vi afretted' ham;
 Fra os man leder hans Fordærv, og vi
 som Kilden da til Alt for Alt skal bøde. —
 Thi, gode Frænde! lad ei Henrik vide
 i noget Fald hvad Kongen har tilbudet.

Vernon.

Siig hvad I vil, jeg siig vil det Samme.
 Her kommer vores Frænde.

(Percy træder ind med Douglas; Officierer og Soldater følge ham.)

Percy.

Min Farbroer er vendt hjem; — thi giv nu løse
 Lord Westmoreland. — Nu, hvad godt Nytt, min Far-
 broer?

Worcester.

Kongen vil byde Jer et Slag paa Stand.

Douglas.

Send ham Udæstning ved Lord Westmoreland!

Percy.

Lord Douglas gaac da I, og siig ham det.

Douglas.

— Min Sjæl! det vil jeg, og jeg gjør det gjerne.

(Gaaer.)

Worcester.

Til Raade er der intet Tegn hos Kongen.

Percy.

Bad I om Raade? Ha! forbyde Gud!

Worcester.

Jeg vore Klager roligt ham fortalte,
som og hans Meeneed, som han nu gjør god,
ved at forsværge at han er forsvoren.

Han kalder os Forrædere, Rebelpak,
og vil med stolte Baaben mærke os
med dette hadelige Navn.

(Douglas kommer tilbage.)

Douglas.

Til Baaben!

Til Baaben, Riddersmænd! thi jeg har slægt
en djærv Udæfning i Kong Henrik's Dine,
og Westmoreland, som udlost blev, har bragt den;
Det slaaer ei feil; vi har ham strax paa Halsen. —

Worcester.

Prindsen af Wales traad frem for Kongen, Frænde!
og fordrede Jer ud til Gnekamp.

Percy.

Naa! give Gud at Tvisten gjaldt os To kun,
og ingen Mand i Dag stakaandet blev,
undtagen jeg og Henrik Monmouth! — Siig mig,
siig! hvordan klang hans Udæfning? Var den haanlig?

Bernon.

Nei, ved min Sjæl! jeg aldrig i mit Liv
har hørt Udæfning meer beskeden fremført,
med mindre Broder skulde Broder byde

til Baabenprøve i en venlig Lystkamp. —
 Hver ægte Ridderdyd tilsted han Eder;
 med Thyrstetunge Eders Priis han smykked';
 opregned' Eders Daad, fast som en Markbog;
 gjorde Jer stedse bedre end sin Noes
 ved Daddel af sin Noes, med Eder lignet,
 og, hvad der som en Prinds ham herligt stod,
 med Rodne nærned' han sig selv, og skjældte
 med saadan Ynde paa sin lade Ungdom,
 fast som en dobbelt Mand ham da besjæled
 til Lærdom at meddele og modtage.

Nu tang han; men lad mig fortælle Verden, —
 hvis denne Dags Misundelse han undgaaer,
 besad en England ei saa sødt et Haab,
 som reent det i hans Vildskab har misthydet.

Percy.

Jeg troer, min Frænde! at Du har forlibet
 Dig i hans Daarskab; aldrig end jeg hørte
 at Prinds saa toilleløs gif løs og fri.
 Dog hvordan end han er, engang før Alfen
 vil jeg ham fjerne med Soldaterarm
 saa han skal ligge ved min Velkomsthilsen. —
 Til Baaben flur! — Og Brodre, Stridsmænd, Benner!
 hvad I at gjøre har, det overveier
 bedre, end jeg, som ei har Tungens Gave
 ved Overtalelse kan Jer formaae til.

(Et Bud træder ind.)

Budet.

Her ere Breve til Jer, ædle Herre!

Percy.

Nu kan jeg ikke læse dem. —
 O ædle Herrer! Livets Tid er kort;
 dets korte Frist slet øde, var for langt,
 hang Livet end paa Uhrets Biserpsidse,

og endte sig, naar næste Time slog.
 Vi træde Konger ned, ifald vi leve;
 og doe vi: stolte Dod! vi doe med Tyrster!
 Nu — hvad Samvittigheden angaaer — troe mig:
 godt Bærgen er, naar Retsfærd's Arm det svinger.

(Et andet Bud træder ind.)

Budet.

Til Baaben, Herre! Kongen rykker frem.

Percy.

Jeg takker ham, at han afbryder mig;
 thi Taler er ei min Sag. Nu blot dette, —
 hver stande som en Mand, her drager jeg
 et Sværd, hvis Staal jeg agter stærkt at plette
 med bedste Adelsblod, som jeg kan træffe
 i Eventyret denne Rædselsdag.

Nu, — *Espérance!* Percy! — Saa til Dræb-
 ning frem! —

Ten alle Krigens heie Instrumenter,
 og lad os savnes nu ved deres Samklang;
 Thi, Himmel imod Jord jeg vædder, Mange
 af os skal meer ei saa hinanden hilse.

(Trompeterne klinge. De omfavne hinanden, og gaae.)

Tredie Scene.

Glette ved Shrewsbury.

Angreb og Partier i Haandgemæng. Krigs-
 raab til Slag. Derpaa træde Douglas og
 Blunt ind fra modsatte Sider.

Blunt.

Hvad er Dit Navn, Du som i Slaget saa
 men frydse mig? Hvad Ære søger Du
 vel paa mit Hoved?

Douglas.

Viid, mit Navn er Douglas;

og jeg i Slaget jager Dig saaledes,
fordi man har mig sagt, Du est en Konge.

Blunt.

Man har sagt Sandt.

Douglas.

Lord Stafford har i Dag
dyrt kjøbt sin Lighed med Dig; thi isteden
for Dig, Kong Henrik! har mit gode Sværd
gjort Ende paa ham, saa skal Dig og skee;
hvis ei Du her Dig giver som min Fange.

Blunt.

End aldrig jeg mig gav, Du stolte Skotter!
Du finde skal en Konge, som vil hevne
Lord Staffords Død. —

(De fægte; Blunt falder.)

(Percy træder ind.)

Percy.

O Douglas! havde Du
ved Holmedon fægtet saa, jeg havde aldrig
end i mit Liv en Skotter overvundet.

Douglas.

Seir! Seir! Her ligger Kongen uden Liv.

Percy.

Hvor?

Douglas.

Her!

Percy.

Han, Douglas? Nei jeg kjender grant hans Ansigt.
Han var en Ridder bold; hans Navn var Blunt;
og han var vaabenflædt som Kongen selv. —

Douglas,

En Nar gaac med Din Sjæl, hvor end den gaaer.

En borget Titel har Du kjøbt for dyrt.
Hvi sagde Du mig, at Du varst en Konge?

Percy.

Heel mangen Stridshest gaaer i Kongens Kjortler.

Douglas.

Nu, ved mit Sværd! jeg dræber hver hans Kjortel;
Hans hele Garderobe stykkeviis
jeg myrder, til jeg træffer ham.

Percy.

Til Slag! —

Vor Hær staaer fuld af Haab om Seir i Dag.
(De gaae.)

(Nyt Vaabengny. Falstaff træder ind.)

Falstaff.

I London slap jeg i Almindelighed for at betale min Part ved et Gilde; men her er jeg bange at jeg kommer til det. Her bruger Verten ingen Kridtstreger paa Disken, her antegner han Regningen med Blodstreger paa Pandebraffen. — Tys! hvem er Du? — Sir Walter Blunt! — I har faaet Eders Befomst af Ore! — Lad nu nogen sige at dette ikke er Forsængelighed! — Jeg er saa heed som smeltet Bly og ligesaa tung. Vor Herre holde Bly ude af mig! — Jeg trænger ikke til meer Bægt end mine egne Indvolde. — Jeg har ført mit Stodderpak hen paa et Sted, hvor der er gjort Raal paa dem; der ere blot Tre i Live af mine hundrede og halvtredstindstyve; og de due ikke til andet i denne Verden, end til at staae og tigge ved et Byled. — Men hvem kommer der?

(Prinds Henrik træder ind.)

Prinds Henrik.

Hvad! staaer Du ledig her? — Laan mig Dit Sværd! mangen en Ridder ligger kold og stiv

under de stolte Fjenders Hestehove
i' en uhevet Død; laan mig Dit Sværd!

Falstaff.

O kjære Henrik! lad mig trække en Smule Nande.
Tyrfen Gregorius gjorde aldrig saadanne Heltegjernin-
ger, som jeg har gjort idag. Jeg har gjort det af
med Percy; han er sikker nok.

Prinds Henrik.

Bistnok! han lever end, for Dig at dræbe.
Jeg beder Dig, laan mig Dit Sværd!

Falstaff.

Nei Henrik! hvis Percy lever saaer Du, for
Gud! ikke mit Sværd; men tag min Pistol, om Du
vil.

Prinds Henrik.

Giv mig den! — Hvad, sidder den i Hylstret end?

Falstaff.

Alf ja, Henrik! Det en varm Dag, en varm
Dag. Der skal Du faae en Flaske Sæk; den kan
forene alle Partier og Secter.

(Falstaff trækker en Flaske Sæk ud af Hylsteret.)

Prinds Henrik.

Hvad! er det nu vel Tid til Spøg og Vjas? —

(Raster Flasken til ham og gaaer.)

Falstaff.

Nu vel! hvis Percy er i Live, vil jeg lægge
ham i Perse. — Kommer han mig for Haanden, saa
er det godt; hvis ikke han gjer det, og jeg kommer
ham for Haanden med min gode Billie, vil jeg give
ham Lev til at lave Karbonade af mig. — Jeg kan
ikke udstaae saadan blegnæbet Vre, som den Ridder
Walter der har. — Lad mig beholde Livet; kan jeg

redde det, saa er det godt; hvis ikke, - saa kommer
 Gren ubuden, og dermed Amen!

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

En anden Deel af Valpladsen.

Baabengny. Angreb. Kongen træder ind med
 Prinds Henrik, Prinds Johan og
 Westmoreland.

Kong Henrik.

Henrik! jeg beder Dig,
 Gaae ud af Slaget; alt for stærkt Du bløder.
 Og følg I ham, Johan af Lancaster!

Prinds Johan.

Aldrig, min Konge! før jeg selv mon bløde.

Prinds Henrik.

Jeg beder Ederes Majestæt, bryd frem,
 at vor Traværelse ei skrækker Folket.

Kong Henrik.

Det vil jeg.

Lord Westmoreland! led Prindsen til sit Telt.

Westmoreland.

Min Prinds, kom! Jeg til Teltet Jer vil lede.

Prinds Henrik.

I lede mig? Jeg trænger ei til Hjælp.
 Forbyde Gud, en ussel Rist bortdrev
 Prindsen af Wales fra ilig en Mark, hvor Adel
 i Støvet ligger blodstænkt og nedtraadt,
 og Oprørmænd i Blodbad seirstolt vade!

Prinds Johan.

Vi nøle kun! — Kom Westmoreland, min Frænde!
 Did falder Pligten os; for Guds Skyld, kom!

(Prinds Johan gaaer med Westmoreland.)

Prinds Henrik.

Ved Himlen! Lancaster, Du har mig skuffet.
 Ei troede jeg Dig Eier af slikt Mod;
 Johan! for elsked' jeg Dig som en Broder;
 men nu høitagter jeg Dig som min Sjæl.

Kong Henrik.

Jeg saae det selv; han Percy Spidsen bød
 med Kraft og Dærvhed, som jeg aldrig ventet
 hos slikt, ei voren Kriger.

Prinds Henrik.

O, hiin Gut

og alle laaner Gld.

(Prinds Henrik gaaer.)

(Baabengny. Douglas træder ind.)

Douglas.

Endnu en Konge?

De vore ud som Hydrachoveder. —
 Blid, jeg er Douglas, dræbende for Alle,
 som bære hine Farver. — Hvo est Du,
 som i Person en Konge ligner.

Kong Henrik.

Jeg

er Kongen selv, hvem det bedrøber, Douglas,
 Du har saa mange af hans Skygger truffet,
 og ikke Kongen selv. Jeg har to Sønner,
 som søge Dig og Percy Marken trindt;
 men da saa heldigt her Du støder paa mig,
 jeg prøve vil en Dyst med Dig; — forsvar Dig!

Douglas.

Jeg frygter Du est nok et Kongebilled;
 dog bær' Du Kongehoiheds Præg, i Sandhed!
 Men min jeg veed Du est, hvo end Du est;
 og saadan vinder jeg Dig.

(De fægte. Just som Kongen er i Fare, træder Prinds
 Henrik ind.)

Prinds Henrik.

Lumpne Skotter!

Løst op Dit Hoved! eller aldrig meer
Du skal opløste det! her i min Rustning
er' Manderne af Shirley, Stafford, Blunt.
Prindsen af Wales er den, som truer Dig;
han loved' aldrig, uden han betalte. —

(De sægte og Douglas flyer.)

Trist, Eders Naade! Hvordan gaaer det Eder?
Sir Nicholas Gawsen har sendt Bud om Bistand;
saa har og Clifton; jeg til Clifton iler.

Kong Henrik.

Lov; hvil en Stund. —

Min tabte Mening om Dig har Du indløst,
og viist at Priis Du sætter paa mit Liv
ved denne ædle Hjælp, Du nyss mig bragte.

Prinds Henrik.

O Gud! hvormegen Uret har de gjort mig,
som sagde at paa Eders Død jeg lured!
Hvis saa, da kunde jeg jo ladet Douglas
udstrække usformeenet sin Arm imod Jer.
Den vilde have bragt Jer Død, saa flux
som alle giftige Drikke i al Verden,
og sparet Eders Søn Forræders Umag.

Kong Henrik.

Bryd Du nu op til Clifton strax paa Stand.
Imens gaaer jeg til Sir Nicholas Gawsen.

(Kong Henrik gaaer.)

(Percy træder ind.)

Percy.

Seer jeg ei feil, saa est Du Henrik Monmouth!

Prinds Henrik.

Du taler som mit Navn jeg fragaae vilde,

Percy.

Mit Navn er Henrik Percy.

Prinds Henrik.

Vel! saa seer jeg
den stoute Oprørsmand af dette Navn.
Prindsen af Wales er jeg; og tænk ei, Percy!
fra denne Dag at dele Vre med mig.
To Stjerner vandre ei i samme Bane,
og England taaler ei et dobbelt Scepter
i Henrik Percys og i Monmouths Haand.

Percy.

Det skal det aldrig, Henrik! Timen er der,
som ender een af os, og give Gud,
Dit Navn i Krig var nu saa stort som mit!

Prinds Henrik.

Jeg gjør det større før jeg skilles fra Dig,
og alle Laurbærkrandse paa Din Hjelm
jeg plukker til en Krone for mit Hoved.

Percy.

Ei længer døier jeg Dit Overmod.

(De fægter.)

(Falstaff træder ind.)

Falstaff.

Vel talt, Henrik! isærd med ham, Henrik! —
So I skal see at her gjælder det ingen Børneleg, det
kan jeg sige Jer.

(Douglas træder ind; han fægter med Falstaff,
der lader sig falde plat ned, som om han var død.
Douglas gaaer. Percy bliver saaret og falder.)

Percy.

O Henrik! Du har rovet mig min Ungdom. —
Ei smerter mig det korte Livs Forliis,
men kun det Stornavn Du har vundet fra mig.
Det saarer mine Tanker dybere

end Sværdet saarede mit Kjød. — Men Tanken
 er Livets Træl, og Livet Tidens Nar;
 og Tiden, som al Verdens Lob beskuer,
 skal gaac i Staae med. — O! jeg kunde spaae,
 hvis ikke Dodens kolde Jordhaand bandt
 min Tunge nu. — Nei, Percy! Du est Støv,
 og Føde for — (Han døer.)

Prinds Henrik.

For Orme, holde Percy!

Saa far da vel, Du stolte Heltehjerte! —

Sletvævede Hovmod! Hvor Du est indkrumpet!

Dengang hiint Legem rummed' end en Sjæl,

var Kongerigets Grændser det for snevne;

nu er to Skridt af uslest Jord det Plads nok; —

Paa Jorden, hvor Dit døde Liig nu ligger,

staaer ei saa stolt en Riddersmand i Live.

Var ei Dit Dre døvt for Lov og Priis,

da klang ei til Din Priis saa høit min Tunge. —

Nu! — Lad mit Arelstjers Dit Ansigt dække!

og i Dit Navn jeg selv mig takke vil

for denne sidste Vennetsjeneste.

Farvel! Tag al Din Priis med Dig til Himlen;

Din Skjændsel sove med Dig i Din Grav,

men aldrig skal den nævnes i Din Gravskrift!

(Seer Falskaff liggende paa Jorden.)

Hvad! — gamle Ven! beholdt alt dette Kjød

da ei sit Smule Liv? Farvel, min Hans!

langt større Mand jeg mindre havde savnet.

O, stod til Suns og Duns endnu min Hu,

hvor tungt og bittert var Dit Tab mig nu!

Saa sedt et Bildt traf Doden ei i Dag,

skjøndt mangt meer ædelt bledte for dens Slag. —

Til Jordefærd jeg saaer beredet Dig,

i Percys Adelsblod lig her ved Heltens Liig!

(Gaer.)

· Falstaff (reiser sig langsomt.)

Jordefærd! — Ja dersom Du jorder mig i Dag, vil jeg give Jer Lev til at gronsalte mig og æde mig ovenikjebet i Morgen. — Guds Død; Det var den høie Tid at tage Maske paa, ellers havde den skotske Blodhund nok givet mig baade i Sæk og i Pøse. — Tage Maske paa, siger jeg? — Det er ikke sandt; jeg er ingen Maske. Den som døer, tager Maske paa; thi han er kun Masken af et Menneske, og har ikke et Menneskes Liv; men at paatage sig en Døds Maske, naar man netop derved opholder Livet, det er ikke Maske, men det sande og fuldkomne Billed paa Livet. — Hoveddelen af Tapperhed er Forsigtighed; og ved Hjælp af denne Hoveddeel har jeg reddet mit Liv. — — Straffe mig Gud! er jeg ikke angst for dette Krendttaarn, denne Percy, endstjændt han ligger død der. — Hvad om han ogsaa blot havde taget Maske paa, og stod op igjen? — Jeg er bange for han vilde slippe bedst fra dette Maske-spil! — Derfor vil jeg gøre mig ham til en vis Mand, ja, jeg vil sværge paa at jeg har dræbt ham! — Hvorfor skulde han ikke kunne staa op igjen, ligesaa godt som jeg? — Ingen kan gøre mig til Løgner uden Dienvidner, og her seer ingen mig. — Altsaa, Kammerat, først nu nok et Saar i Eders Saar, og saa marscherer I videre frem med mig.

(Han saarer Percy og tager ham paa Ryggen.)

(Prinds Henrik kommer tilbage med Prinds Johan.)

Prinds Henrik.

Ja! min Johan; høist mandigt har Du lædsket Dit Jomfruværd i Blod.

Prinds Johan.

Lys! Hvem er dette?

J sagde jo him fede Mand var død.

Prinds Henrik.

Det gjorde jeg; jeg saae ham aandeløs,
og død og blødende, udstrakt paa Jorden.
Est Du i Live? eller blot et Blændværk,
som gogler for vort Syn? Jeg beder tael!
Vi vil ei troe vort Die uden Dret; —
Du est ei hvad Du synes.

Falstaff.

Nei, det er vist og sandt nok, jeg er intet Dob-
beltmenneske; men er jeg ikke Hans Falstaff, vil jeg
være Hans Nar! — Der har J Percy! (Han læg-
ger Liget paa Jorden.) Dersom Jeres Fader vil be-
vise mig nogen Ære, saa er det godt; hvis ikke, saa
lad ham selv saae Bugt med den næste Percy. Jeg
gaaer med en Greve eller en Hertug i Maven; det
kan jeg forsikre Jer. —

Prinds Henrik.

Men Percy dræbte jeg jo selv og saae Dig ligge
død.

Falstaff.

Gjorde Du? Naa, Du min Gud og Skaber!
hvor denne Verden er hengiven til Løgn! — Jeg til-
staaer Jer at jeg var falden til Jorden, og var fast
aandeløs, og det var han ogsaa! — Men saa reiste
vi os begge to som een Mand, og fægtede en heel
stiv Klokketime efter Taarnuhret hist oppe i Shrews-
bury. — — Hvis man vil tro mig, saa er det godt;
hvis ikke, saa falde Synden paa deres Hoveder, som
skulde belønne Tapperhed. — Jeg vil døe paa at
jeg gav ham dette Saar i Laaret; dersom Personen
var i Live, og vilde fragaae det, skulde hans Mave
komme til at jordeie en Portion af mit Sværd. —

Prinds Johan.

Det er det Snurrigste jeg end har hørt.

Prinds Henrik.

Det er den snurrigste Patron, min Broder! —
 Vel, tag Din Byrde stoltelig paa Ryggen.
 For min Part, kan en Løgn Dig Gunst tilvende,
 vil jeg forgylde den saa smukt som muligt.

(Der blæses til Tilbageetog.)

Trompeten blæser Flugt! Vi seiret har!
 Kom til det høieste af vores Slagmark,
 min Broder! for at see how end mon leve
 af vore Benner, og how derpaa faldt!

(Prinds Henrik og Prinds Johan gaae.)

Falstaff.

Jeg vil følge bag efter, for at faae min Deel
 af Profiten. Den, som lønner mig, ham lønne
 Gud! Dersom jeg bliver en stor Mand, vil jeg blive
 mindre, thi jeg vil pūrgere og lade Sæf fare, og
 leve pænt, som det sommer en Riddersmand.

(Han bærer Liget ud.)

Femte Scene.

En anden Deel af Balpladsen.

Klang af Trompeter. Kong Henrik træder
 ind med Prinds Henrik, Prinds Johan,
 Westmoreland og Glere. Worcester
 og Vernon følge som Tænger.

Kong Henrik.

Saaledes Oprør stedse fandt sin Straf. —
 Worcester, Du Gledesindede! vi sendte
 jo Naade, og Forladelse, Forlig
 til Eder Alle! — Og Du vilde vende
 vort Tilbud vrangt? Din Frændes Tro' misbruge?
 Tre Riddere, vi blandt de Slagne tælle,
 en ædel Greve, mangan Mand desuden

stod end i Live nu,
hvis, som en Christen, tro Du havde båret
sandfærdigt Budskab mellem vore Hære.

Worcester.

Hvad jeg har gjort, drev Sikkerhed mig til;
og jeg min Skjæbne møder nu med Taalmod,
da uundgaaelig den falder paa mig.

Kong Henrik.

Seer Worcester til sin Dod, og Vernon med.
De Medforbundnes Sag vi end udsætte. —

(Worcester og Vernon gaar ud med Vagt.)

Hvor staaer det til i Marken?

Prinds Henrik.

Den ædle Skotter, Douglas, da han saar
at Dagens Lykke reent ham vendte Ryg,
den ædle Percy dræbt, og al sin Hær
paa Ang'stens Fod, — tog Flugten med dem Alle;
da faldt han fra en Bjeldbrink; saa forknust,
at vore Mænd ham toge. — I mit Telt
er Douglas, og jeg beder Eder's Raade,
at jeg maa handle med ham, som mig lyfter.

Kong Henrik.

Den Ben tilstaaes Dig af ganske Hjerte.

Prinds Henrik.

Velan! Johan af Lancaster! min Broder!
Dig denne Grens Daad jeg overdrager.
Gaar Du til Douglas, gør ham frie; han gaar
hvorhen ham lyfter, uden Løsepenge!
Hans Mod i Dag, paa vore Brynmier viist,
har lært os hvordan Heltedaad bør æres,
selv om den findes i vor Fjendes Bryst.

Kong Henrik.

Nu staaer tilbage at vor Magt vi dele.

J, Son Johan, og Frænde Westmoreland
 skal bryde op til York med muligst Til
 imod Northumberland og Scroop, Prælaten,
 der, som vi høre, ivrigt ruste sig.

Jeg selv og J, min Henrik! gaae til Wales,
 for med Grev March og Glendower at stride.

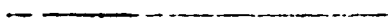
Opør i dette Land skal længe dæmpes,
 naar sliq en Dag endnu til Ende kjæmpes.

Og siden første Slag os Held mon spaae,
 saa hviler ei, for vi som Seirens Herrer staae!

(De gaae.)

En Udsigt over første Deel af Henrik den 4de
 skal følge i næste Bind, naar 2den Deel af samme
 Stykke kommer. — Imidlertid henvises Læserne til
 den almindelige Oversigt over Shakespeares Skuespil af
 Englands Historie, som findes her efter Richard den
 3den.

155

CONFIDENTIAL - 2

